

Alajärven kaupunki

Alajärvi – Aitoa elämää Aaltojen keskellä

Alajärven kaupunki

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021–2022

Arkistokohta 02 02 00

Hyv. Kvalt 9.12.2019 § 63

1	YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	10
1.1	Taloussuunnittelun 2020–2022 lähtökohdat	10
1.1.1	Yleinen talouskehitys	10
1.1.2	Kuntatalouden tilanne	12
1.1.2.1	Valtionosuudet	14
1.1.2.2	Verotulot.....	17
1.1.3	Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2020–2022	19
1.1.3.1	Väestö.....	20
1.1.3.2	Työllisyys.....	22
1.2	Alajärven kaupungin strategia 2017–2020	23
1.2.1	Slogan	23
1.2.2	Missio.....	23
1.2.3	Visio 2030	23
1.2.4	Alajärven kaupungin arvot.....	23
1.3	Talousarvion sitovuus	24
2	TALOUSARVIO 2020.....	25
2.1	Yleistä talousarviosta	25
2.2	Toimintatuotot	26
2.3	Toimintakulut	26
2.4	Toimintakate	28
2.5	Verotulot	28
2.6	Valtionosuudet.....	29
2.7	Rahoitustuotot ja -kulut.....	31
2.8	Vuosikate	31
2.9	Poistot	32
2.10	Satunnaiset erät.....	33
2.11	Tilikauden tulos	33

3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	34
3.1	Keskusvaalilautakunta	34
3.2	Tarkastuslautakunta	34
3.3	Kaupunginhallitus	34
3.3.1	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2017–2020.....	34
3.3.2	Konsernitavoitteet vuodelle 2020.....	35
3.3.3	Perustelut v. 2020.....	35
3.3.3.1	Kaupunginvaltuusto.....	35
3.3.3.2	Kaupunginhallitus	36
3.3.3.3	Hallinto ja talous.....	36
3.3.3.4	Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset).....	36
3.3.3.5	Työllistäminen	37
3.3.3.6	Löytöeläinten säilytys	38
3.3.3.7	Viestintä.....	38
3.3.3.8	Projektit	39
3.3.3.9	Asuntotoimi	39
3.3.3.10	Henkilöstöhallinto.....	39
3.3.3.11	Kuntien yhteistoiminta	41
3.4	Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta.....	47
3.4.1	Lautakuntahallinto+projektit.....	54
3.4.2	Terveyspalvelut.....	57
3.4.2.1	Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta	57
3.4.2.2	Erikoissairaanhoito	59
3.4.2.3	Suun terveydenhoito	59
3.4.2.4	Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto	60
3.4.2.5	Työterveyshuolto.....	61
3.4.3	Hoito ja hoivapalvelut	61
3.4.4	Sosiaalipalvelut.....	63
3.4.4.1	Perhepalvelut.....	63
3.4.4.2	Aikuisten palvelut	65

3.4.4.3	Vammaispalvelut	68
3.4.5	Perusturvan talousarviotaulukot	70
3.5	Alajärven sivistyslautakunta	77
3.5.1	Sivistystoimen hallinto	77
3.5.2	Varhaiskasvatus	78
3.5.3	Perusopetus	79
3.5.4	II-aste / lukiokoulutus	80
3.5.5	II-aste / ammattiopetus.....	83
3.5.6	Kansalaisopisto.....	84
3.5.7	Alajärven musiikkiopisto	85
3.5.8	Kirjastopalvelut	87
3.5.9	Museo- ja kulttuuripalvelut	89
3.5.10	Liikunta- ja nuorisopalvelut.....	91
3.5.11	Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot	98
3.6	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi	112
3.6.1	Maaseutupalvelut/hallinto.....	112
3.6.2	Maaseutupalvelut / tuki- ja viranomaistehtävät	112
3.6.3	Maaseutupalvelut/kehittäminen.....	113
3.6.4	Lomituspalvelut/hallinto.....	113
3.6.5	Lomituspalvelut/kotieläintilat	114
3.6.6	Lomituspalvelut/turkistuottajat.....	115
3.6.7	Maaseututoimen talousarviotaulukot.....	116
3.7	Alajärven tekninen lautakunta	123
3.7.1	Viranomaispalvelut.....	124
3.7.2	Tukipalvelut.....	127
3.7.3	Teknisen lautakunnan talousarviotaulukot	129

4	INVESTOINTISUUNNITELMA.....	136
5	RAHOITUSSUUNNITELMA.....	142
5.1	Toiminnan ja investointien rahavirta.....	142
5.1.1	Toiminnan rahavirta.....	142
5.1.2	Investointien rahavirrat.....	144
5.2	Rahoituksen rahavirta	144
5.2.1	Antolainauksen muutokset.....	144
5.2.2	Lainakannan muutokset.....	144
5.2.3	Oman pääoman muutokset.....	145
5.2.4	Muut maksuvalmiuden muutokset	145
6	TALOUSSUUNNITELMA 2020–2021	146
6.1	Yleistä.....	146
6.2	Tasapainotus taloussuunnitelmassa.....	146
6.3	Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2021–2022.....	147
7	HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT	149
7.1	Keskushallinto	149
7.2	Perusturvalautakunta	149
7.3	Sivistyslautakunta	158
7.4	Tekninen lautakunta	162
7.5	Maaseututoimi.....	164
8	LIITTEET.....	165
8.1	Tuloslaskelma, ulkoinen 2020.....	165
8.2	Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2020.....	165
8.3	Käyttötalousosa hallintokunnittain 2020, ulkoinen/sisäinen	165
8.4	Rahoituslaskelma 2020–2022.....	165
8.5	Investoinnit 2020–2022	165

8.6 Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen	165
---	-----

Taulukot:

Taulukko 1: Taloudellisen tilanteen tunnuslukuja Suomessa	12
Taulukko 2: Alajärven väkiluvun kehitys 2008–2018.....	20
Taulukko 3: Alajärven väestöennuste 2019–2040	21
Taulukko 4: Väestöllinen huoltosuhde 2018 - 2040	22
Taulukko 5: Työttömyysasteen kehitys 2012 - 2018.....	22
Taulukko 6: Talousarvio 2020	27
Taulukko 7: Verotuloennuste 2016 - 2022	29
Taulukko 8: Valtionosuudet 2016–2020	30
Taulukko 9: Vuosikatteen kehitys verrattuna nettoinvestointeihin ja poistoihin.....	32
Taulukko 10: Vaalit, talousarvio 2020	34
Taulukko 11: Tilintarkastus, talousarvio 2020	34
Taulukko 12: Kaupunginvaltuusto, talousarvio 2020	35
Taulukko 13: Kaupunginhallitus, talousarvio 2020	36
Taulukko 14: Hallinto ja talous, talousarvio 2020	36
Taulukko 15: Muut yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut 2020	37
Taulukko 16: Muu toiminta, talousarvio 2020	37
Taulukko 17: Työllistäminen, talousarvio 2020	37
Taulukko 18: Nuorten työllistäminen.....	38
Taulukko 19: Löytöeläinten säilytys, talousarvio 2020	38
Taulukko 20: Viestintä	38
Taulukko 21: Projektit, talousarvio 2020	39
Taulukko 22: Asuntotoimi, talousarvio 2020	39
Taulukko 23: Henkilöstöhallinto, talousarvio 2020	39

Taulukko 24: Elinkeinotoimi, talousarvio 2020.....	41
Taulukko 25: Palo- ja pelastustoiminta, talousarvio 2020	43
Taulukko 26: Velkaneuvonta, talousarvio 2020	43
Taulukko 27: Jätelautakunta, talousarvio 2020	44
Taulukko 28: Projektien kuntaosuudet, talousarvio 2020	44
Taulukko 29: Yleinen edunvalvonta, talousarvio 2020	44
Taulukko 30: Sisäinen tarkastus, talousarvio 2020	45
Taulukko 31: Vesihuoltolaitos (hallinto+vesilaitos+viemärlaitos), talousarvio 2020	45
Taulukko 32: Hallinto, talousarvio 2020	46
Taulukko 33: Vesilaitos, talousarvio 2020	46
Taulukko 34: Viemärlaitos, talousarvio 2020	46
Taulukko 35: Lautakunta yhteensä.....	70
Taulukko 36: Perusturva, Alajärvi.....	71
Taulukko 37: Hallinto	71
Taulukko 38: Terveyspalvelut	72
Taulukko 39: Hoito ja hoiva	73
Taulukko 40: Sosiaalipalvelut	75
Taulukko 41: Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2020–2022 sekä keinot niiden saavuttamiseksi	82
Taulukko 42: Sivistyslautakunta, yhteenveto Alajärvi	98
Taulukko 43: Sivistyslautakunta, yhteenveto Vimpeli	99
Taulukko 44: Perhepäivähoito.....	100
Taulukko 45: Päiväkotihoidot.....	100
Taulukko 46: Erityisvarhaiskasvatus.....	101
Taulukko 47: Kotihoidontuki	101
Taulukko 48: Esi- ja perusopetus	102
Taulukko 49: Lukio-opetus	102

Taulukko 50: Kansalaisopisto	103
Taulukko 51: Musiikkiopisto	104
Taulukko 52: II-asteen koulutus	105
Taulukko 53: Kuraattoritoiminta.....	105
Taulukko 54: Liikuntatoimi.....	106
Taulukko 55: Nuorisotoimi	106
Taulukko 56: Kirjasto	107
Taulukko 57: Museo.....	107
Taulukko 58: Museon hankkeet	108
Taulukko 59: Kulttuuriavustukset	108
Taulukko 60: Tilaaajan menot 2020	109
Taulukko 61: Maaseututoimi, yhteenveto.....	116
Taulukko 62: Maaseutupalvelut, hallinto	117
Taulukko 63: Tuki- ja viranomaistehtävät.....	118
Taulukko 64: Kehittäminen	119
Taulukko 65: Lomituspalvelut, hallinto	120
Taulukko 66: Kotieläintilat.....	121
Taulukko 67: Turkistuottajat	122
Taulukko 68: Tekninen toimiala, yhteenveto	129
Taulukko 69: Tekninen toimi, hallinto	129
Taulukko 70: Yhdyskuntasuunnittelu.....	130
Taulukko 71: Yleiset alueet.....	131
Taulukko 72: Vesihuoltolaitokset.....	133
Taulukko 73: Rakennus ja ympäristö.....	134
Taulukko 74: Investointisuunnitelma 2020–2022.....	137
Taulukko 75: Rahoitussuunnitelma 2020–2022	143

Taulukko 76: Pitkäaikaisen lainakannan kehitys 2018–2022	144
Taulukko 77: Tulossuunnitelma/taloussuunnitelma	148
Taulukko 78: Taloussuunnitelma 2020–2022	148

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Taloussuunnittelun 2020–2022 lähtökohdat

1.1.1 Yleinen talouskehitys

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2019–2021

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu selvästi nousukauden jälkeen. Tämä on seurausta asuinrakennusinvestointien kääntymisestä laskuun sekä ulkomaankaupan kasvun hidastumisesta. Suomen talouden kasvu hidastuu lähivuosina edelleen haastavassa kansainvälisessä ympäristössä alle 1,5:n prosentin vuosikasvuvauhtiin. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022–2023 talouskasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin. Historiaan nähden keskipitkälle aikavälille odotettu kasvu on hidasta, mikä johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä.

Nopean talouskasvun vetämänä työttömyys on alentunut lähelle rakenteellisen työttömyyden tasoa. Sen seurauksena ansiotason nousu kiihtyy ennustejaksolla, mikä osaltaan parantaa kotitalouksien ostovoimaa, mutta lisää yritysten kustannuksia.

Julkinen talous tasapainottuu vuosikymmenen vaihteessa. Julkisen talouden sektoreista valtionhallinto ja paikallishallinto ovat kuitenkin edelleen alijäämäisiä. Julkinen talous alkaa jälleen heikentyä 2020-luvun alkuvuosina, kun sopeutustoimet päättyvät ja talouskasvu hidastuu.

Maailmantalouden kasvu hidastuu laajalla rintamalla. Erityisesti Euroopassa kasvunäkymät ovat vaimentuneet nopeasti. Saksassa teollinen tuotanto supistui viime vuoden lopulla pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia ja viennin kasvu pysähtyi vuoden lopulla. Brexitiin liittyvä epävarmuus vaimentaa Ison-Britannian kasvunäkymiä. Toisaalta Ranskassa talouskasvu oli viime vuoden loppupuolella vahvempaa poliittisesta liikehdinnästä huolimatta. Euroalueen kasvu hidastuu tänä vuonna 1,1 prosenttiin vuodenvaihteen tilapäisten häiriöiden seurauksena, mutta elpyy ensi vuonna noin puoleentoista prosenttiin.

Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu vahvana v. 2019 kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvun tukemana. Käytettävissä olevien tulojen kasvua ylläpitävät hyvä työllisyyden kehitys sekä kiihtyvä ansiotason nousu. Edelleen hitaana pysyttelevän inflaation ansiosta myös reaalitylojen kasvu jatkuu nopeana.

Yksityisten investointien kasvu jää vaisuksi. Erityisesti uusien asuntojen rakentaminen vähenee voimakkaasti. Vaikka maailmantalouden kasvunäkymät ovat heikentyneet, suurten suomalaisten teollisuusyritysten investointisuunnitelmat ovat hyvässä kasvussa. Tuotannollisten investointien kasvu lisää myös yritysten rakennusinvestointeja.

Suomen viennin kasvua hidastaa ennustejaksolla maailmankaupan hidastuva kasvu. Vientikysynnän kehitystä varjostaa erityisesti euroalueen vaisu talouskasvu.

Työllisten määrä nousee 1,2 % v. 2019, vaikka asuntorakentamisen kasvun pysähtyminen alkaakin loppuvuonna hidastaa työllisyyden kasvua. Koko vuoden 2019 työllisyysasteen ennakoidaan nousevan 72,7 prosenttiin.

Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu 1,4 prosenttiin. Vuonna 2020 palkkasumman kasvua ylläpitää ansioiden kiihtyvä nousu. Sen sijaan työllisten määrän kasvu hidastuu. Inflaation hienoinen kiihtyminen hidastaa kotitalouden käytettävissä olevien reaalityulojen nousua, mikä hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua.

Vuonna 2021 BKT kasvaa 1,2 %. Yksityisen kulutuksen ripeä kasvu jatkuu, koska ansiot nousevat edelleen nopeasti. Korjausrakennusinvestoinnit kasvavat melko vakaata 1-2 prosentin vuosivauhtia koko ennustejakson ajan. Maa- ja vesirakennusinvestointien kasvu jää alle yhden prosentin.

Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työvoiman kysynnän kasvua vuosina 2020–2021. Työttömyysasteen aleneminen finanssikriisiä edeltävän suhdannehuipun lukemiin synnyttää talouteen työvoimakapeikkoja ja kiristää työmarkkinoita, mikä puolestaan vahvistaa palkankorotuspaineita.

Vuonna 2019 ansiotaso nousee 2,8 %. Ansiotason nousua 3,3 prosenttiin v. 2020 kiihdyttää kiristyvät työmarkkinat, mikä purkautuu kasvaviin liukumiin. Myös julkisen sektorin lomarahojen palautuminen vaikuttaa ansiotason nousua kiihdyttävästi. Vuonna 2021 ansiotaso nousee 3,1 %.

Inflaatiopaineiden odotetaan kokonaisuutena kasvavan hitaasti ennustejaksolla. Ansiotason nousun odotetaan vähitellen heijastuvan laajemmin hintoihin. Raaka-aineiden hintojen kasvu pysyy kuitenkin maltillisena.

TAULUKKO 1: TALOUDELLISEN TILANTEEN TUNNUSLUKUJA SUOMESSA

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2019)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019**	2020**	2021**
Bruttokansantuote, %	-0,8	-0,6	0,1	2,8	2,7	2,3	1,7	1,4	1,2
Työttömyysaste, %	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6	7,4	6,3	6,1	6,0
Ansiotasoindeksi, %	2,1	1,4	1,4	0,9	0,2	1,8	2,8	3,3	3,1
Kuluttajahintaindeksi, %	1,5	1,0	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,2	1,5	1,7
Euribor 3 kk, %	0,2	0,2	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	0,1	0,4
Veroaste, % BKT:sta	43,7	43,9	43,9	44,0	43,3	42,5	42,3	42,3	42,1

1.1.2 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalous heikkenee edelleen vuonna 2019 – verotulojen kehitys heikompaa kuin keväällä ennakoitiin

Tilastokeskuksen kuntien neljännesvuositilaston perusteella kuntatalouden menojen kasvu on ollut ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana odotettua nopeampaa. Verotulojen kasvu näyttää puolestaan jäävän odotettua vaimeammaksi.

Verotulojen kertymään ovat viime aikoina vaikuttaneet useat tekijät, joiden ennustaminen ja ennakointi on ollut hankalaa. Kuluvana vuonna veroennustetta alentaa suhdannenäkymien heikentymisen lisäksi verotuksen järjestelmämuutokset. Veroennustetta on heikennetty kevään kuntatalousohjelmaan verrattuna lähes 900 milj. eurolla.

Edellä esitetyn seurauksena kuntatalouden tuloksen arvioidaan heikenevän selvästi, kun kevään kuntatalousohjelmassa sen arvioitiin hieman paranevan edellisvuodesta. Toiminnan ja investoinnin rahavirta muodostuu 3 mrd. euroa negatiiviseksi, ja lainakanta kasvaa huomattavasti.

Kuntatalouden rahoitusasematavoite ja kuntatalouden menorajoite

Pääministeri Antti Rinteen hallitus on sitoutunut siihen, että normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023. Hallitus on asettanut julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille rahoitusasematavoitteet kansantalouden tilinpidon käsittein. Paikallishallinnon (kuntatalouden) rahoitusaseman tulee olla vuonna 2023 korkeintaan puoli prosenttia alijäämäinen suhteessa kokonaistuotantoon.

Rahoitusasematavoitteen saavuttamisen tukemiseksi hallitus asettaa kuntatalouden sitovan euromääräisen menorajoitteen, jolla rajoitetaan

valtion toimenpiteistä kuntatalouden toimintamenoihin aiheutuvaa painetta. Menorajoite koskee valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvaa menojen muutosta. Sen toteutumista seurataan vuosittaisissa julkisen talouden suunnitelman tarkistuksissa. Hallitus on päättänyt, että sen toimenpiteiden nettovaikutus on vuonna 2023 kuntatalouden toimintamenoja korkeintaan 520 milj. euroa lisäävä verrattuna tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan valtionosuus uuteen tai laajenevaan tehtävään on 100 prosenttia. Lisäksi hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisääviin tai laajentaviin toimenpiteisiin osoitetaan täysi valtionrahoitus tai vastaavasti muita tehtäviä tai velvoitteita poistetaan. Näin hallituksen toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen on likimain neutraali. Kun otetaan lisäksi huomioon aiemmin päätetyt toimenpiteet, valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti kuntataloutta 304 milj. euroa vahvistava vuonna 2020.

Hallitus lisää ja laajentaa kuntien tehtäviä ja velvoitteita

Pääministeri Antti Rinteen hallitus kohdentaa merkittäviä lisäpanostuksia sosiaali- ja terveyspalveluihin ja koulutukseen. Keskeisiä toimia ovat muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen, vanhuspalveluiden henkilöstömitoitus, subjektiivisen päivähoito-oikeuden palauttaminen ja ryhmäkokojen pienentäminen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelurakenteen kehittäminen. Pysyvät menolisäykset on suunniteltu toteutettavaksi etupainotteisesti, ja niiden arvioidaan olevan vuoden 2023 tasossa noin 500 milj. euroa. Niiden lisäksi hallitus toteuttaa kertaluonteisia panostuksia, jotka lisäävät menoja määräaikaisesti vuosina 2020–2022.

Kuntatalouden kannalta rahallisesti merkittävimmät panostukset on kohdennettu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmiin sekä ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen.

Hallitus on käynnistänyt sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen valmistelun. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi on tarkoitus siirtää kunnilta maakunnille, joiden rahoitus perustuisi pääosin valtion rahoitukseen. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen ja toimintaan. Ne sisällytetään kuntatalousohjelmaan siinä vaiheessa, kun uudistuksen sisältö on riittävästi täsmentynyt.

Kuntatalouden näkymät lähivuosille huolestuttavan heikot

Valtiovarainministeriön kansantalousosastolla laaditaan kuntatalouden kehitysarvio sekä kansantalouden tilinpidon että kuntien kirjanpidon käsittein keskenään johdonmukaisesti. Kuntatalousohjelmassa kuvataan

koko kuntatalouden kehitysnäkymiä kuntien kirjanpidon käsittein. Kehitysarvio on painelaskelma, jossa yleisen talous- ja väestökehityksen lisäksi vain jo talousarvioesitykseen ja julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet on huomioitu. Arvio ei näin ollen sisällä kuntien ja kuntayhtymien omia sopeutustoimia eikä kuntien veroprosenttien muutoksia vuosille 2020–2023.

Talouden sopeutuspainne vaihtelee merkittävästi kuntakokoryhmittäin

Kuntatalousohjelmassa kuntien rahoitusaseman muutosta arvioidaan koko maan näkymien ohella myös kuntakokoryhmittäin. Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan ohjelmassa toiminnan ja investointien rahavirta -käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

1.1.2.1 Valtionosuudet

Kuntien rahoitusjärjestelmä koostuu kuntien omista tuloista ja valtion rahoituksesta. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Valtionosuuksien tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmä muodostuu kustannuserojen kompensatiosta ja tulopohjan tasauksesta.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus

Merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää on kunnan peruspalvelujen valtionosuus, joka kokoaa yhteen kunnallisten peruspalvelujen rahoituksen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Toimiva rahoitusjärjestelmä on keskeinen lähtökohta, jotta kunta voi järjestää laadukkaita peruspalveluja.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet: sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus (päivähoito), esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen) ja taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- lisäosat; syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisten kotiseutualueen kunta
- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- järjestelmämuutoksen tasaus
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Verotulojen tasaus

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös **verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus**. Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai maksaman tasausvähennyksen määrään.

Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista peruskoulutusta, oppisopimuskoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta sekä kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen tulosrahoitus on osa ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan määräytymistä ja rahoitusta. Ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus sisältyy oppilaitosmuotoisen ja oppisopimuskoulutuksena toteutettavan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitukseen.

Lisäksi järjestelmä kattaa ammatillisten erikoisoppilaitosten toiminnan ja opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan. Ahvenanmaalla järjestetty koulutus ei kuulu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän piiriin.

Kotikuntakorvaus

Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä

voi tällöin olla toinen kunta, valtio, yliopiston harjoittelukoulu, yksityinen tai kuntayhtymä.

Valtionosuuden kunta saa kaikkien väestötietojärjestelmään merkittyjen kuntalaisten perusteella. Tähän ei vaikuta se, suorittavatko 6–15-vuotiaat kuntalaiset oppivelvollisuuttaan oman kunnan vai jonkun toisen opetuksen järjestäjän esi- ja perusopetuksessa.

Kotikuntakorvaus perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin, ja sen määrä on eri 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille. Kotikuntakorvauksen kunnittaisesta perusosasta säädetään vuosittain asetuksella. Kunnat ja opetuksen järjestäjät voivat sopia kotikuntakorvauksen määräytymisestä toisinkin kuin niistä säädetään.

Merkittävimmät muutokset vuosille 2020–2023

Valtiovarainministeriön mukaan valtionavut kasvavat huomattavasti vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna peruspalvelujen valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukyky sopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen, valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistus 102 milj. euroa ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksia ja -avustuksia kasvattavat hallitusohjelman mukaiset lisäykset. Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio aikaistetaan vuodelle 2019. Veroperustemuutoksista aiheutuva verotulojen menetys kompensoidaan kunnille vuodesta 2020 lähtien erilliseltä määrärahamomentilta; aiemmin kompensatio on sisältynyt peruspalvelujen valtionosuuteen. Tämä muutos ei vaikuta kuntien rahoituksen kokonaistasoon. Vuosina 2021–2023 valtionapujen kasvuksi arvioidaan keskimäärin 4,2 prosenttia.

Kuntaliiton ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (7.10.2019) mukaan kuntien valtionosuudet (ml. veromenetysten kompensatit) kasvavat 607 miljoonaa euroa (+7,0 %; 111 €/asukas) vuodesta 2019 vuoteen 2020. Kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 6 964 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatioita 2 251 miljoonaa euroa vuonna 2020 (yhteensä 8 688 milj. € vuonna 2019).

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,09 prosenttiyksikköä ja on 25,46 % vuonna 2020 (25,37 % vuonna 2019).

Budjettiriihessä (17.9.2019) tehtiin päätös kertaluonteisen valtionosuuskompensaation (+237 milj. euroa) siirrosta vuodelta 2020 vuodelle 2019.

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Erona aiempiin vuosiin vuonna 2020 kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentiltaan 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä.

Kuntaliiton ennakkolisissa valtionosuuslaskelmissa (7.10.2019) on tehty arvio vain peruspalvelujen valtionosuudesta (VM). OKM:n valtionosuus on ennakkolaskelmassa vuoden 2019 rahoituksen (5.8.2019) tasoisena.

Peruspalvelujen valtionosuuden (VM) kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu erityisesti vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta, mutta taustalla on myös muita lakiin perustuvia muutoksia:

- Kilpailukyky sopimukseen sisältynyt lomarahojen leikkaus päättyy ja niin ikään siihen liittyvä valtionosuuden leikkaus (-264 milj. €) päättyy vuoteen 2019.
- Pääministeri Juha Sipilän hallituksen päättämä määräaikainen vuosia 2016–2019 koskenut indeksikorotusten jäädytys päättyy vuoteen 2019. Tehtyjä indeksijäädytyksiä ei kompensoida, mutta vuoden 2020 kustannustason muutos (+2,4 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa.
- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2017 tietoihin) lisää valtionosuutta 102 milj. euroa vuonna 2020.
- Uutuutena vuonna 2020 aiemmin valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille maksetut verotulomenetysten kompensatiot erotetaan järjestelmästä omalle momentilleen 28.90.35. Veromenetysten kompensatiot lisääntyvät 285 milj. euroa vuonna 2020. Täten vuosien 2010–2020 veromenetysten kompensatioiden yhteissumma on 2 251 milj. euroa.

1.1.2.2 Verotulot

Kunnallisveron osalta veroennustekehikon perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot.

Verotuloennustekehikoissa on huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtiovarainministeriön viimeisimmät ennusteet. Lisäksi ennusteessa on huomioitu syyskuun tilitykset sekä Verohallinnon 9.10.2019 julkaisemat ennakkotiedot verovuoden 2018 verotuksesta.

Merkittävimmät muutokset vuosille 2020–2023

Valtiovarainministeriön mukaan verotukseen liittyvät järjestelmämuutokset pienentävät verokertymää kuluvana vuonna ja siirtävät verokertymää kertaluontoisesti seuraavalle vuodelle. Vuonna 2020 verotulojen kasvuksi ennakoidaan 6,6 prosenttia. Kuluvan ja ensi vuoden veroennusteeseen liittyy kuitenkin tavanomaista suurempaa epävarmuutta. Verotulojen kasvu jatkuu vuosina 2021–2023 keskimäärin 2,7 prosentin vuosivauhdilla.

Kunnallisveroennuste

Kuntaliiton veroennustekehikossa vuoden 2019 ennakkoverojen kertymävajeeksi on uudistusten johdosta oletettu -600 milj. euroa. Verokortt uudistus on pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin oletuksena on, että verovuoden 2020 ennakkoverot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakot vastaavasti alemmalle tasolle.

Valtion talousarvioesityksen mukainen ansiotasoindeksin tarkistus veroperusteisiin on ollut ennusteessa sisällä jo keväästä lähtien, mutta nyt ennusteessa on huomioitu myös ensisijaisesti pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulon saajille kohdistettu ansiotuloveron kevennys, jonka arvioidaan vähentävän kunnallisverotuottoa n. 130 milj. eurolla. Toisaalta taas kotitalous- sekä asuntolainojen korkojen vähennysten leikkauksen arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja n. 46 milj. eurolla. Ansiotasoindeksitarkistuksen kanssa veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja -298 milj. eurolla vuonna 2020, jotka on talousarvioesityksessä esitetty kompensoitavaksi kunnille (uutta kompensoitavaa 285 milj. euroa).

Alkusyksyn tilityksiä on voimakkaasti alentanut myös verotuksen joustava valmistuminen, jonka johdosta kunnilta on peritty verovelvollisille maksettuja veronpalautuksia edellisiä vuosia aiemmin (esim. syyskuussa n. 800 milj. euroa). Edellisen vuoden verojen osalta kertymä on siten vertailukelpoinen vasta marraskuun tilitysten jälkeen, kun verovuoden 2018 verotus on päättynyt ja sitä koskevat oikaisut tehty.

Yhteisö- ja kiinteistöveroennuste

Yhteisöveron arvioissa verovuosille 2018–2023 on pohjana käytetty valtiovarainministeriön uutta ennustetta yhteisöjen verotettavasta tulosta ottaen huomioon maksuunpantujen ennakkoverojen kehitys. Ennusteen taustalla on kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämän muutos. Ennusteessa on myös huomioitu syyskuun yhteisöverotilitykset ja Verohallinnon ennakkotiedot vuoden 2018 osalta.

Yhteisöveroennusteessa ei ole vielä huomioitu hallituksen vuosille 2020–2023 linjaamia kone- ja laiteinvestointien korotettuja poistoja

eikä aineettomien investointien 50 %:n ylimääräistä verovähennystä. Näiden esitysten lopullisesta sisällöstä tai niiden verotuloja vähentävästä vaikutuksesta ei ole vielä tarkempaa tietoa. Kunnille muutosten vaikutukset aiotaan kompensoida yhteisöveron jako-osuutta korottamalla.

Kiinteistöveron osalta on vuoteen 2019 asti tukeuduttu Verohallinnon kiinteistöverotilastoihin. Vuoden 2019 kiinteistöverotus valmistui syyskuussa. Tarkemmat kuntakohtaiset kiinteistöverotuksen tiedot löytyvät Verohallinnon tilastotietokannasta.

(lähteet, s. 10–19: Kuntaliitto ja Valtiovarainministeriö).

1.1.3 Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2020–2022

Alajärven kaupungin vuoden 2018 tilikauden alijäämä oli 912.858,25 euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota 593.589,80 euroa parempi ja lisämäärärahoilla korjattua talousarviota noin 1.771.987,75 euroa parempi. Kaupungin vuosikate oli 2,660 milj. euroa ja se laski edelliseen vuoteen verrattuna 3,954 milj. euroa (59,37 %).

Vuoden 2019 talousarvio on budjetoitu 1.232.527 euroa alijäämäiseksi. Talousarviovuoden aikana myönnettyjen lisämäärärahojen ja verotulojen alitoteutumisen perusteella tilikauden tulos tulee olemaan selvästi ennakoitua huonompi. Välitinpäätöksessä (7/2019) tulos arvioitiin -2,3 M€ alijäämäiseksi.

Alajärven kaupungin lainakanta on vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaan 23,6 M€ (2.434 eur/as). Rahoitussuunnitelman mukaan vuoden 2019 aikana talousarviolainoja nostettaisiin 8,0 M€ euroa. Vuoden 2019 aikana tehdyt talousarviomuutokset ovat lisänneet ja investointien arvioitu alitoteutuminen laskeneet lainanottoa. Muutokset puoleen ja toiseen ovat kuitenkin pitäneet lainojen nostotarpeen 8 M€:ssa. Näin toteutuessaan kaupungin lainakanta nousisi siten 27,9 M€:oon.

Talousarviovuosien 2020–2022 investoinnit ovat etupainotteisia ja tämän hetken suunnitelmien mukaan mittavat uudisinvestoinnit päättyvät paloaseman rakentamiseen. Vuodelle 2021 on suunniteltu 2,9 miljoonan euron ja vuodelle 2022 1,2 miljoonan euron nettoinvestoinnit.

Rahoitussuunnitelman mukaan Alajärvi velkaantuu edelleen vuosina 2020–2022. Talousarviossa vuoden 2020 vuosikate asettuu 3,2 miljoonan euroon, jolloin se kattaa poistoista n. 91 prosenttia. Vuosien 2021 ja 2022 taloussuunnitelmassa vuosikate painuu hälyttävän lähelle nolaa, joka on kuntataloudessa yleisesti ymmärretty ”kriittiseksi pisteeksi”.

1.1.3.1 Väestö

Väkiluvun kehitys

Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2018 lopussa 5 517 919.

Vuoden 2018 aikana väkiluku kasvoi viidessä maakunnassa ja väheni 14 maakunnassa. Määrällisesti eniten väkiluku kasvoi Uudellamaalla, 15 400 henkilöllä, Pirkanmaalla, 3 014 henkilöllä ja Varsinais-Suomessa, 905. Väkiluvun kasvu oli Manner-Suomessa myös suhteellisesti suurin Uudellamaalla, 0,9 prosenttia.

Väkiluku väheni määrällisesti eniten Etelä-Savossa, 2 579 henkilöllä ja Kymenlaaksossa, 2 123 henkilöllä. Myös suhteellisesti väkiluku väheni eniten Etelä-Savossa (1,8 prosenttia). Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Satakunnan maakunnissa väkiluku väheni määrällisesti eniten lähes 50 vuoteen.

Alajärven väkiluvun kehitys on ollut samansuuntaista kuin muidenkin pienten kuntien osalta, eli väestö muuttaa enemmän suuremmille kaupunkiseuduille pienempien kuntien menettäessä väestöään. Väestömuutostappio koetteli Alajärveä erityisesti vuosina 2011, 2015 ja 2016. Etelä-Pohjanmaan maakunnassa kaupungin muuttotappio sijoittuu keskivaiheille.

TAULUKKO 2: ALAJÄRVEN VÄKILUVUN KEHITYS 2008–2018

Vuosi	Väkiluku		Muutos	
	31.12.	henk.	henk.	Muutos %
2008	8 785		-16	-0,18
2009*	10 573		1788	16,91
2010	10 487		-86	-0,82
2011	10 327		-160	-1,55
2012	10 268		-59	-0,57
2013	10 227		-41	-0,40
2014	10 171		-56	-0,55
2015	10 006		-165	-1,65
2016	9 899		-107	-1,08
2017	9 831		-68	-0,69
2018	9 700		-131	-1,35

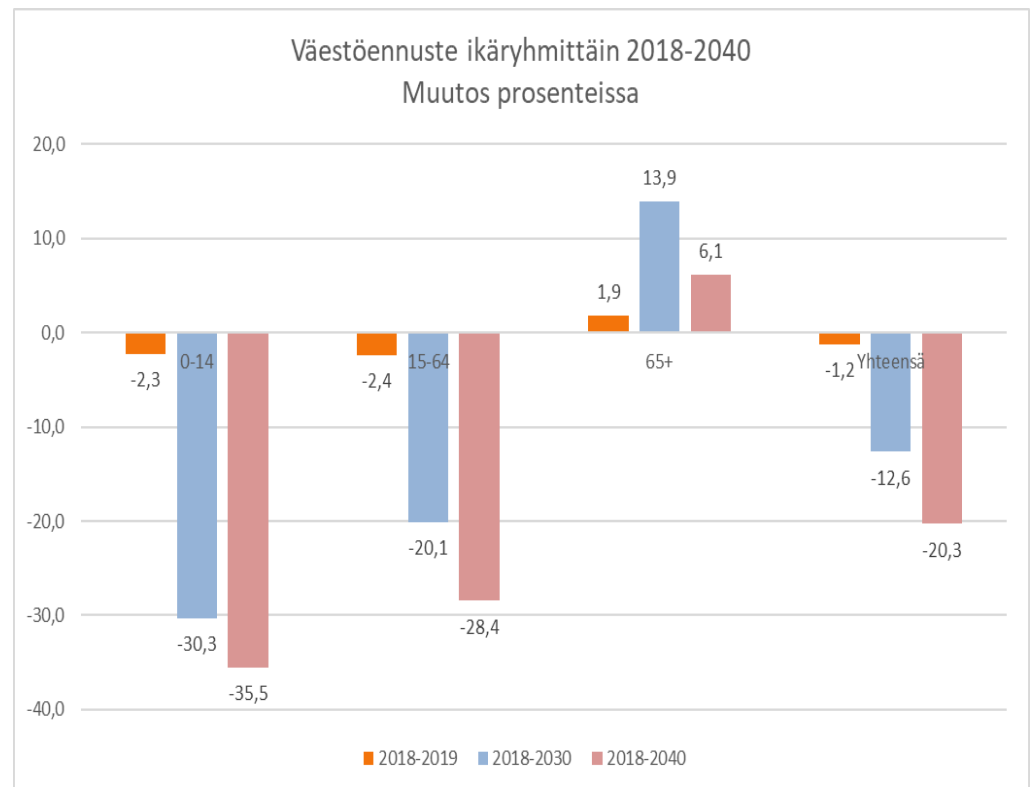
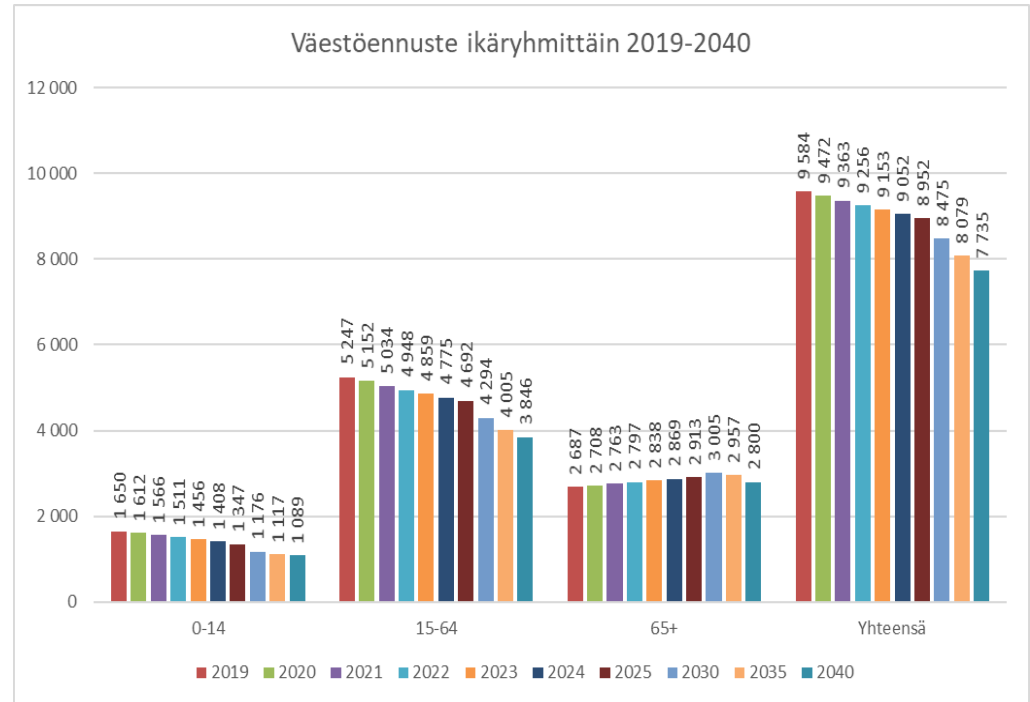
* Kuntaliitos Alajärvi - Lehtimäki

Väestöennuste

Tilastokeskuksen viimeisten väestöennusteiden (2019) mukaan koko maan väkiluvun kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa. Valtakunnallisen väestökehityksen tyypillisimpiä piirteitä on väestön ikärakenteen vanheneminen.

Alajärven osalta ikärakenteen vanheneminen on merkittävää. Yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa vuodesta 2018 367 hengellä (13,9 %) 2030 mennessä. Samalla ajanjaksolla kaupungin väestö vähenee 1 225 henkilöä.

TAULUKKO 3: ALAJÄRVEN VÄESTÖENNUSTE 2019-2040

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta eri ikäryhmien välisten suhteiden avulla. Mitä suurempia arvoja suhdeluvut saavat, sitä heikompi on tilanne.

Vuonna 2018 koko maan väestöllinen huoltosuhde oli 61,0. Vastaavat luvut Etelä-Pohjanmaan maakunnassa olivat 71,0 ja Alajärvellä 71,0.

Alajärvellä väestöllisen huoltosuhteen vuonna 2035 ennustetaan olevan 102,0 eli jokaista työikäistä kohden olisi yli 1 huollettavaa. Tämä kehitys on todella huolestuttavaa ja tulee rasittamaan kaupungin taloutta tulevaisuudessa merkittävästi.

TAULUKKO 4: VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2018 - 2040

	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Alajärvi	81,0	83,0	84,0	91,0	97,0	102,0	101,0
Etelä-Pohj.	71,0	72,0	73,0	76,0	78,0	80,0	80,0
Koko maa	61,0	61,0	62,0	63,0	65,0	66,0	66,0

Lapsia ja senioreita 100 työikäistä kohti

1.1.3.2 Työllisyys

Koko maan työttömyysaste oli 8,9 % ja Etelä-Pohjanmaalla 6,1 %. Työttömyysaste Alajärvellä oli elokuun 2019 lopussa 6,1 %.

Työttömyysaste Alajärvellä on hyvän taloustilanteen ansioista lähihistorian matalin. Perinteisesti työttömyys on ollut pitkään kymmenen prosentin tasolla nousten kuitenkin hetkellisesti taloudellisen taantuman johdosta 2014–2016 jopa 14 %:n tasolle. Tämän hetken hyvä työllisyys-tilanne todennäköisesti palanee taloustilanteen heiketessä takaisin entiselle noin kymmenen prosentin tasolle.

TAULUKKO 5: TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2013 - 2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alajärvi	10,5	14,1	14,2	13,3	11,9	9,9	6,1
Evijärvi	6,0	9,0	9,5	8,7	6,7	6,6	3,8
Lappajärvi	7,1	10,1	10,7	11,2	8,7	6,9	5,0
Soini	11,7	15,7	19,1	16,1	10,9	10,6	5,4
Vimpeli	10,6	12,5	14,0	10,9	9,1	6,8	4,9
Järviseutu	9,2	12,8	13,5	12,0	9,5	8,2	5,0

ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste elokuun 2019 lopussa.

1.2 Alajärven kaupungin strategia 2017–2020

Alajärven kaupungin strategia vuosille 2017–2020 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.11.2017 (§ 98).

1.2.1 Slogan

Alajärven kaupungin slogan on *"Alajärvi – Aitoa elämää Aaltojen keskellä"*.

1.2.2 Missio

Alajärven kaupunki järjestää kuntapalvelut yhteistyöllä edistään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä alueen elinvoimaa ja kestäväää kehitystä.

1.2.3 Visio 2030

Alajärven kaupunki on itäisen Etelä-Pohjanmaan vetovoimainen elinkeino- ja koulutustoiminnan sekä lähipalveluiden ja paikkaan sitoutumattoman työn kaupunkikeskus.

Alajärven vahvuus perustuu turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön, elinvoimaisiin kyliin, laadukkaisiin ja kustannustehokkaisiin kuntapalveluihin, ennakkoluulottomaan yrittäjyyteen, monipuolisiin kauppan, vapaa-ajan ja kulttuurin palveluihin sekä avoimeen ja innostavaan ilmapiiriin.

1.2.4 Alajärven kaupungin arvot

1. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys tarkoittaa kaikkien kaupunkilaisten vastuuta itsestään ja lähimmäisistä, osallisuuden ja aktiivisuuden edistämistä, syrjäytymisen ehkäisyä sekä osallistumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

2. Luovuus

Luovuus tarkoittaa jokaisen kykyä tuottaa Alajärvelle uusia hyödyllisiä muutoksia, toimia suunnannäyttäjänä ja rohkeutta etsiä uusia entistä parempia tapoja järjestää palveluja kaupunkilaisten hyväksi.

3. Turvallisuus

Turvallisuudella tarkoitetaan sitä, että kaupunkilaisten tulee voida luottaa kaupungissa tarjottaviin palveluihin, niiden laatuun ja oikeudenmukaisuuteen.

Turvallisuus tarkoittaa myös yhdessä luotavaa viihtyisää ja turvallista asuin- ja elinympäristöä.

4. Positiivinen yrittäjämielisyys

Positiivinen yrittäjämielisyys tarkoittaa yritystoiminnan kasvun ja edistämisen tukemista, mikä näkyy kaupungin elinkeinopolitiikassa.

Toisaalta positiivisella yrittäjämielisyydellä tarkoitetaan myös sisäistä yrittäjyyttä, joka tarkoittaa kaikkien omakohtaista innostusta työhön ja halua tuloksiin sekä sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen.

1.3 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2020 talousarvio on valtuuston nähden sitova suurtuotetasolla (netto) sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain.

2 TALOUSARVIO 2020

2.1 Yleistä talousarviosta

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Alajärven kaupunki on perinteisesti laatinut taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, koska pitempi suunnittelukausi sisältäisi runsaasti epävarmuustekijöitä.

Alajärven kaupunki tuottaa palvelut perusturvan osalta (Paras-laki, Lapinjärven ja Vimpelin kunta) ja maaseututoimen osalta yhteistoiminta-alueena (Maaseutuhallinto, Soinin ja Vimpelin kunnat) ja ostopalveluna kaupunki tarjoaa Vimpelin kunnalle sivistystoimen palvelut. Lisäksi Soinin kunta ostaa kaupungilta kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut ja Alajärven kaupunki ympäristöpalvelut Vimpelin kunnalta.

Kaupungin taloudenpito on tasapainottunut vuoden 2017 tilinpäätöksessä ja takavuosien alijäämät ovat tulleet katetuiksi. Kaupungin taseessa on 2018 negatiivisen tilinpäätöksen jälkeen 7,7 miljoonaa euroa ylijäämää, joka antaa hieman puskuria kaupungin taloudenpidolle. Talousarvion 2020 ja suunnitelmavuosien laskentatietojen mukaan seuraavat kolme vuotta ovat alijäämäisiä. Jos talous etenee arvion mukaan näin, ovat taseen ylijäämät seuraavan kolmen vuoden aikana lähes käytetty.

Edellä mainitun lisäksi tuloussuunnitelmassa on huomioitu suunnitelma- vuosille 2021–2022 sekä kuluttajahintaindeksin (VM) että kunta-alan peruspalveluiden hintaindeksitason mukaiset korotukset käyttötalospuolelle. Lisäksi henkilöstömenot sisältävät lähes kunta-alan palkansääjien ansiotasoindeksin mukaisen korotuksen.

Verotulojen ja valtionosuuksien ennustaminen talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille on edelleen haastavaa. Lainsäädännön ja hallitusohjelman sekä usean eri kehysriihen päätösten vaikutukset ovat pääasiallisina perusteina valtiovarainministeriön ja kuntaliiton tuottamiin arvioennusteisiin. Merkittävimmän epävarmuuden on tuonut tuloveroprosentti- ja tulorekisteriuudistus.

Talousarviossa on huomioitava tuottojen ja kulujen kirjaamisesta seuraavaa; Alajärven hallinnoimat toimialat perusturva, sivistys- ja maaseututoimi:

- o myös Lappajärven, Soinin ja Vimpelin aiheuttamat kulut kirjaetaan tilikauden aikana toimintakuluihin (kaikki kululajit)
- o em. kulut laskutetaan aiheuttamisperiaatteella Lappajärveltä, Soinilta ja Vimpeliltä ja tulot kirjataan toimintatuottoihin (myyntituotot).

2.2 Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatuottojen ennustetaan kasvavan vuoden 2019 talousarviosta 604.728 euroa (1,4 %).

Suunnitelmavuosille 2021–2022 on ennustettu toimintatuottojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2021 1,5 %, 2022 2,0 %). Kaupungin tulee vuosittain systemaattisesti korottaa perimiään taksoja vähintään kuluttajaindeksin verran.

2.3 Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Vuonna 2020 henkilöstökulujen oletetaan nousevan n. 0,5 % yhteissummaltaan 210.166 €. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 31.3.2020 saakka ja sopimusneuvottelut ovat käymättä talousarvion laadintahetkellä. Suunnitelmavuosille 2021–2022 on ennustettu henkilöstökulujen kasvavan palkankorotusten (ml. ikä- ja kokemuslisät) vuoksi palkansaajien ansiotasoindeksiä (kuntasektori) mukaellen 2,0 % vuonna 2020 ja 2,0 % vuonna 2021.

Palvelujen ostot

Palveluiden ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot. Myös Vimpelin ja Soinin kuntien Alajärveltä laskuttamat osuudet kirjataan palveluiden ostoihin. Lisäksi palveluiden ostoja kasvattaa vuosittain Soinin kunnalle maksettava oppilaiden kotikuntakorvaus.

Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan 950.924 euroa (2,0 %) vuoden 2019 talousarvion tasosta.

Suunnitelmavuosille 2021–2022 on arvioitu palveluiden ostojen kasvavan vuosittain peruspalveluiden hintaindeksin verran (2021 2,6 % ja 2022 2,5 %).

TAULUKKO 6: TALOUSARVIO 2020

TALOUSARVIO, 1000 €

	TP 2018	TA 2019 + muutokset	TPE 2019	TA 2020
Toimintatuotot	29 186	42 166	42 166	42 761
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-41 606	-45 717	-45 717	-45 927
Palvelujen ostot	-38 046	-47 098	-47 098	-47 925
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 148	-5 896	-5 896	-6 061
Avustukset	-4 265	-4 541	-4 541	-4 498
Muut toimintakulut	-1 363	-1 335	-1 335	-1 395
Toimintakate	-61 242	-62 421	-62 421	-63 045
Verotulot	28 892	30 096	28 706	30 190
Valtionosuudet	35 055	34 426	35 069	36 137
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	20	12	12	12
Muut rahoitustuotot	152	146	146	145
Korkokulut	-212	-300	-300	-250
Muut rahoituskulut	-5	-10	-10	-10
Vuosikate	2 660	1 949	1 202	3 179
Poistot ja arvonalentumiset	-3 573	-3 309	-3 309	-3 552
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-913	-1 360	-2 107	-373
Tilinpäättösiirrot	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-913	-1 360	-2 107	-373
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	32,28	40,32	40,32	40,41
Vuosikate / Poistot, %	74,45	58,90	36,33	89,50
Vuosikate, euroa / asukas	274	199	123	328
Asukasmäärä 31.12.	9 705	9 770	9 770	9 700

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan vuodelle 2020 6,1 miljoonaa euroa, mikä on 170.682 euroa (2,9 %) enemmän kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Suunnitelmavuosille 2021–2022 on ennustettu palveluiden ostojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2021 1,5 %, 2022 2,0 %).

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Alajärven kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2020 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 3,8 miljoonaa euroa ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin puolestaan budjetoidaan 750.500 euroa. Avustuksia myönnetään 43.145 € vähemmän kuin vuonna 2019 (-1,0 %).

Suunnitelmavuosille 2021–2022 avustusten on suunniteltu säilyvän vuoden 2020 tasossa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustuskulut ja jäsenmaksut.

Muiden toimintakulujen vuonna 2020 arvioidaan nousevan 68.335 euroa vuoden 2019 tasosta (1.326.580 eur 8,3 %).

Suunnitelmavuosille 2021–2022 on arvioitu muiden toimintakulujen kasvavan vuosittain kuluttajaindeksin verran (2020 1,8 %, 2021 2,0 %).

2.4 Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuoden 2020 toimintakatteen arvioidaan olevan n. 62,9 miljoonaa euroa, mikä on 0,69 M€ (1,1 %) suurempi kuin vuoden 2019 talousarviossa.

2.5 Verotulot

Maan hallituksen tekemien veroperustemuutosten vaikutusten arviointi kuntien verotuloihin on ollut viime vuosina erittäin haasteellista. Merkittävimmän epävarmuuden on tuonut tuloveroprosentti- ja tulorekisteriuudistus.

Alajärven kaupunginvaltuusto on päättänyt tuloveroprosentin pitämisen ennallaan vuonna 2020. Kiinteistöveroprosentit ovat pääsääntöisesti joko välyksen alarajalla tai lähellä alarajaa. Vuoden 2020 verotuloarvio perustuu 21,75 % kunnallisveroon ja lokakuussa 2019 käytettävissä olleisiin tietoihin kuntatalouden kehityksestä vuosina 2019–2022.

Kuntaliiton veroennustekehikon mukainen verotuloennuste näyttää edelleen vuodelle 2020 kohtuullisen optimistiselta. Ennusteen mukaan

vuoden verotulojen toteutuma kasvaa hieman kuluvan vuoden talousarviossa laaditusta ennusteesta, mikäli loppuvuoden kertymä etenee suotuisasti. Verotulojen suuri vuosittainen vaihteluväli edellyttää kuitenkin varovaisuutta verokertymän arvioimisessa.

TAULUKKO 7: VEROTULOENNUSTE 2016 - 2022

Verotulot (* ennuste)	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*	2022*
Kunnallisvero, milj. €	25,08	25,06	24,61	25,66	25,87	26,43	27,00
Kiinteistövero, milj. €	2,31	2,16	2,14	2,11	2,17	2,17	2,16
Yhteisövero, milj. €	2,04	2,44	2,14	2,33	2,15	2,26	2,33
Vertotulot yhteensä:	29,44	29,66	28,89	30,10	30,19	30,85	31,49
Muutos edelliseen vuoteen (%)	3,5 %	0,8 %	-2,6 %	4,2 %	0,3 %	2,2 %	2,1 %

Kunnallisvero

Alajärvellä vuoden 2020 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 25,87 miljoonaa euroa, mikä on 211.000 euroa (0,8 %) enemmän kuin vuoden 2019 (arvioitu lokakuussa 2019) kunnallisveron tuotto.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2020 arvioidaan 2,17 miljoonaa euroa sisältäen nousua (57.000 euroa, 2,7 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Yhteisövero

Talousarviossa vuoden 2020 yhteisöveron määräksi on arvioitu 2,15 miljoonaa euroa, joka on 174.000 euroa (-7,5 %) vähemmän, kuin vuonna 2019 arvioidaan kertyvän.

2.6 Valtionosuudet

Peruspalveluiden valtionosuus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee vuonna 2020 0,09 prosenttiyksikköä ollen 25,46 % ja (vuonna 2019 25,37 % ja omarahoitusosuus 3.524 euroa).

Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa.

Peruspalveluiden valtionosuus vuodelle 2020 on 19,67 miljoonaa euroa, mikä on n. 4,073 M€ (17,15 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Huomattava pienennys johtuu veromenetysten kompensaaation irrottamista peruspalveluiden valtionosuuksista erilliseksi eräksi.

Verotulojen tasaus

Alajärven kaupunki saa verotulojen täydennystä vuonna 2020 yhteensä noin 9,76 M€ (1.006 eur/as.).

Veromenetysten kompensatio

Valtionosuutta lisätään kuntakohtaisesti siten, että yksittäisen kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten johdosta. Erona aiempiin vuosiin vuonna 2020 kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentiltaan 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä. Alajärven kaupunki saa veromenojen kompensatiota vuonna 2020 yhteensä noin 5,56 M€.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus

Alajärven kaupungin saama valtionosuus kohdistuu suurimmalta osin lukio-opetukseen, perusopetuksen vammaisopetukseen sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston toimintaan.

Vuoden 2018 alusta lukien Alajärven saama valtionosuus kirjataan kokonaisuudessaan kaupungin valtionosuuteen. Näin ollen omarahoituksen jälkeen kaupunki on vuonna 2020 saamassa valtionosuutta noin 1.151.537 euroa. Varsinaisesti tämä summa ei kuitenkaan tule kokonaisuudessaan kaupungin tuloksi, koska juuri suurimmat palvelukokonaisuudet pitävät sisällään vieraskuntalaisille annettavaa palvelua. Kaupungille kirjattava tulovaikutus on noin 500.000 euroa.

TAULUKKO 8: VALTIONOSUUDET 2016–2020

Valtionosuudet	TP	TP	TP	TA	TA	Muutos	Muutos
	2016	2017	2018	2019	2020	euroissa	%
Peruspalv. vo (pl. Verot. tasaus)	26 027 097	24 446 880	24 071 736	23 742 640	19 669 656	-4 072 984	-17,15 %
Verotuloihin perustuva vo:n tasaus	10 286 472	10 294 188	9 852 636	9 538 575	9 760 042	221 467	2,32 %
Veromenetysten kompensatio					5 555 433	5 555 433	
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	670 427	1 057 825	1 130 565	1 144 765	1 151 537	6 772	0,59 %
Valtionosuudet yhteensä	36 983 996	35 798 893	35 054 937	34 425 980	36 136 668	1 710 688	4,97 %

2.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Korkotuottojen osuus vuoden 2020 talousarvioon suunnitellaan olevan 12.500 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2021–2022 suunnitellaan korkotuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (15.000 ja 13.000 euroa/vuosi).

Muut rahoitustuotot

Muihin rahoitustuottoihin kirjataan mm. osinkotuotot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuottoihin budjetoidaan vuodelle 2020 145.451 euroa, mikä on sama määrä kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuosille 2021–2022 suunnitellaan muut rahoitustuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (148.000 ja 146.000 euroa/vuosi).

Korkokulut

Korkokuluiksi vuodelle 2020 budjetoidaan 250.000 euroa, mikä on 50.000 euroa pienempi, kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuodelle 2021 arvioidaan korkokulujen nousevan 25.000 euroa ja kuin myös vuodelle 2022 14.000 euroa.

Muut rahoituskulut

Muihin rahoituskuluihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot ja saatavien poistot. Muita rahoituskuluja suunnitellaan vuodelle 2020 9.500 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2021–2022 suunnitellaan muut rahoituskulut kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (8.000 ja 9.000 euroa/vuosi).

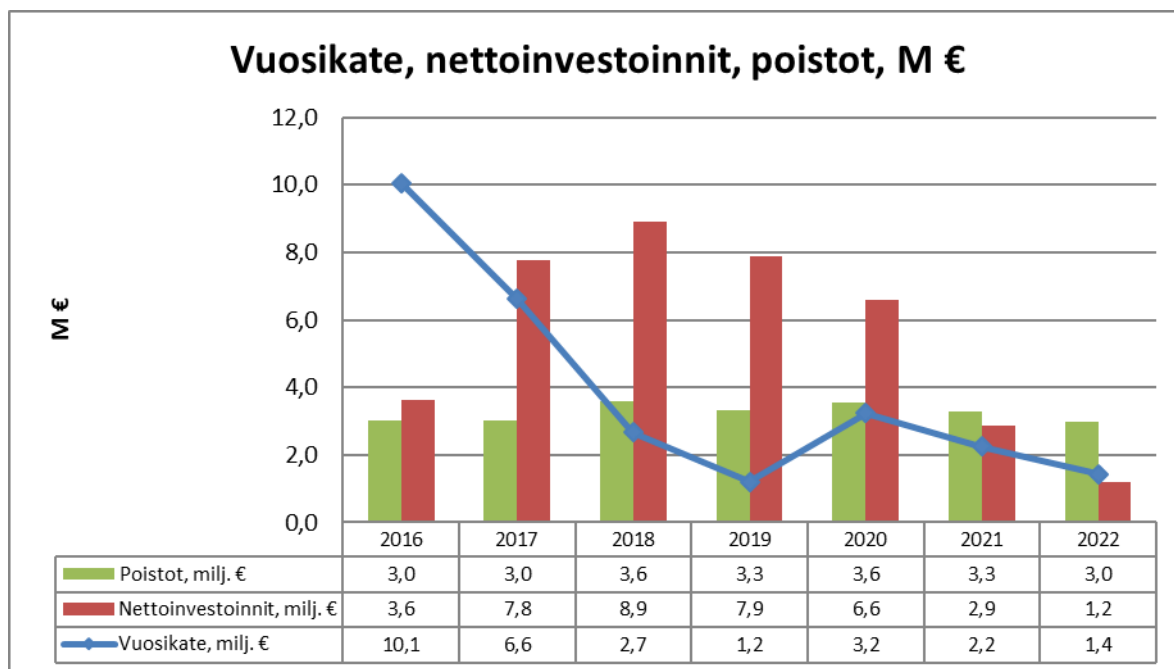
2.8 Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Suunnitelman mukaan Alajärven talous hieman paranee v. 2020 ja vuosikate kattaa poistoista 89,50 %. Taloussuunnitelmavuosina tapahtuu huolestuttava käänne huonompaan, joten vuonna 2021 vuosikatteen enustetaan olevan 2.187.000 € kattaa poistoista 66,94 %. Tilanne huononee vuonna 2022 ja vuosikate-ennuste on vain 1.361.000 € kattaa poistoista 43,92 %.

TAULUKKO 9: VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN

2.9 Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poistoaika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Poistot perustuvat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen suunnitelman mukaisista poistoista, jonka perusteella kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kuntakohtaisen poistosuunnitelman.

Vuodelle 2020 suunnitelman mukaiset poistot ovat 3,552 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2019 arvioitiin 3,309 miljoonaksi euroksi. Poistojen määrä kasvaa näin ollen 243.015 euroa (7,3 %).

Vuoden 2021 poistojen on arvioitu olevan 3,267 miljoonaa euroa ja v. 2021 2,972 miljoonaa euroa. Arvio perustuu laadittuun investointisuunnitelmaan ja sen ennakoituun toteumaan.

2.10 Satunnaiset erät

Kirjanpitolain mukaan satunnaiset erät perustuvat kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. Taloussuunnitelmakaudelle ei suunnitella satunnaisia eriä.

2.11 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän *Tilikauden tulos* osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2020 tilikauden tulos ennakoitaan 312.918 euroa alijäämäiseksi. Tulossuunnitelman mukaan vuoden 2021 tulos olisi alijäämäinen 1,0 M€, kuin myös vuoden 2022 tulos olisi 1,5 M€ euroa alijäämäinen.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Keskusvaalilautakunta

TAULUKKO 10: VAALIT, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	16 628	32 000	0	-100,0 %
Menot	-14 716	-46 841	0	-100,0 %
Netto	1 912	-14 841	0	-100,0 %

Vuonna 2020 ei toimiteta vaaleja. Vuonna 2021 toimitetaan kuntavaalit.

3.2 Tarkastuslautakunta

TAULUKKO 11: TILINTARKASTUS, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-18 087	-25 900	-24 900	-3,9 %
Netto	-18 087	-25 900	-24 900	-3,9 %

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä on arviolta yhteensä 20 kpl/vuosi. Tarkastusyhtiönä toimii JHTT-yhteisö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Esko Säilä.

3.3 Kaupunginhallitus

3.3.1 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2017–2020

Alajärven kaupungin strategiset päämäärät vuodelle 2020:

1. Kuntatalous on tasapainossa ja palvelurakenteet ovat tehokkaita
2. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö
3. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyvinvointikertomus)
4. Kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen.

Yksityiskohtaiset mittarit ovat kaupunginvaltuuston 27.11.2017 (§ 98) hyväksymässä Alajärven kaupungin strategiset päämäärät ja kriittiset menestystekijät -osiossa (ark.kohta 00.01.02).

3.3.2 Konsernitavoitteet vuodelle 2020

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee strategian mukaisesti tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Vuokrataloyhtiöt

1. Mitoitetaan vuokra-asuntojen määrä vastaamaan kysyntää.
2. Vuokrataloyhtiöiden toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.

Alajärven Lämpö Oy

1. Kaukolämmön tarjoaminen asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan.
2. Kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen lämpökeskuksessa.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelut Oy

1. Kaupungin elinkeinostrategian mukaisten linjausten toteuttaminen ja seuranta omalta osaltaan.

3.3.3 Perustelut v. 2020

3.3.3.1 Kaupunginvaltuusto

TAULUKKO 12: KAUPUNGINVALTUUSTO, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-81 284	-114 910	-96 892	-15,7 %
Netto	-81 284	-114 910	-96 892	-15,7 %

Kaupunginvaltuusto pitää arviolta 10 kokousta/vuosi. Lisäksi järjestetään noin 2 seminaaria.

3.3.3.2 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 13: KAUPUNGINHALLITUS, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	50 692	22 750	28 283	24,3 %
Menot	-392 253	-364 006	-364 525	0,1 %
Netto	-341 561	-341 256	-336 242	-1,5 %

Kokousmäärätavoite vuodelle 2020 on yhteensä 20 kokousta. Lisäksi järjestetään tarvittaessa 1–3 seminaaria. Alajärven maamittaustoimiston vuokra sisältyy kaupunginhallituksen menoihin.

Henkilöstö: kaupunginjohtaja

3.3.3.3 Hallinto ja talous

TAULUKKO 14: HALLINTO JA TALOUS, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	3 171	1 000	1 400	40,0 %
Menot	-531 483	-535 005	-585 130	9,4 %
Netto	-528 312	-534 005	-583 730	9,3 %

Kaupungin keskushallinnon tehtäviin kuuluu kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Taloushallinto vastaa kaupungin talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta sekä rahoitustoimesta. Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpito- ja palkanlaskentatehtävät ostetaan Järvinet Oy:ltä ja asiointi kaupungin ja tilitoimiston välillä hoidetaan pääsääntöisesti sähköisesti.

Henkilöstö: hallintojohtaja, talousjohtaja, sisäinen tarkastaja / hallintosihteeri, 2 toimistosihteeriä, palvelusihteeri, taloussuunnittelija, edunvalvontasihteeri 0,25 htv, arkistosihteeri, asuntosihteeri ja työllisyyskoordinaattori.

3.3.3.4 Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset)

Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut

Yhteistoimintaosuuksiin ja jäsenmaksuihin on varattu vuodelle 2020 seuraavan taulukon mukaisesti yhteensä 181.914 euroa.

TAULUKKO 15: MUUT YHTEISTOIMINTAOSUUDET JA JÄSENMAKSUT 2020

Yhteisö	2020	2019
Etelä-Pohjanmaan liitto	121 681	122 126
Suomen Kuntaliitto	30 038	30 038
Työmarkkinalaitos	6 640	7 220
Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari	3 299	3 344
Aisapari	150	150
Pohjanmaan vesi- ja ympäristö ry.	1 250	1 500
Ähtäväjokirahasto	1 800	1 800
Lapuanjokirahasto	785	785
Suomen vesilaitosyhdistys ry	2 409	2 409
Suomen Sininen tie ry.	900	900
Proagria Etelä-Pohjanmaa	360	360
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	5 764	5 900
Alajärven Sotaveteraanit ry	50	50
Kunnallisarkistoyhdistys ry.	0	100
Visit Lakeus Oy	6 788	6 788
YHTEENSÄ:	181 914	183 470

Avustukset

Avustuksiin on taloussuunnitelmassa varattu vuodelle 2020 yhteensä 50.000 euroa. Määrärahaa varataan tässä vaiheessa yleisavustuksiin 20.000 euroa. Avustuksen loppusumma varataan kaupunginhallituksen yhteistoimintasopimukseen. Kaupungin jakamien avustuspäämäärärahojen hakuprosessi yhdenmukaistetaan v. 2020.

TAULUKKO 16: MUU TOIMINTA, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-438 548	-442 736	-447 392	1,1 %
Netto	-438 548	-442 736	-447 392	1,1 %

3.3.3.5 Työllistäminen

TAULUKKO 17: TYÖLLISTÄMINEN, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	52 200	0,0 %
Menot	0	-86 653	-173 250	99,9 %
Netto	0	-86 653	-121 050	39,7 %

TAULUKKO 18: NUORTEN TYÖLLISTÄMINEN

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-54 120	-65 416	-65 288	-0,2 %
Netto	-54 120	-65 416	-65 288	-0,2 %

Työllisyyden edistämiseksi on vuodelle 2020 varattu määräraha työllisyyskoordinaattorin ja kahden ryhmänohjaajan palkkaukseen, ryhmätoiminnan ylläpitämiseen sekä neljän yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneen henkilön palkkatukityöllistämiseen. Määrärahalla jatketaan vuonna 2019 alkanutta kokeilua, jossa pyritään edistämään pitkäaikaisyöttömien sekä yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työllistymistä, kehittämään kaupungin työllisyysenhoitoa sekä auttamaan veloitetyöllistettyjen työllistymistä.

3.3.3.6 Löytöeläinten säilytys

TAULUKKO 19: LÖYTÖELÄINTEN SÄILYTYS, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-20 222	-15 100	-25 050	65,9 %
Netto	-20 222	-15 100	-25 050	65,9 %

3.3.3.7 Viestintä

TAULUKKO 20: VIESTINTÄ

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	0	-63 024	-129 004	104,7 %
Netto	0	-63 024	-129 004	104,7 %

Viestinnän edistämiseksi on vuodelle 2020 varattu määräraha vuoden kokeiluna viestintäkoordinaattorin palkkaukseen ja viestinnän kesätyöntekijän palkkaukseen. Viestinnän strategiset tavoitteet on määritelty viestintäsuunnitelmassa (hyväksytty kvalt 29.10.2018). Vuodelle 2020 on suunniteltu viestinnän toimenpiteinä mm. kaupungin kotisivujen uudistaminen.

3.3.3.8 Projektit

TAULUKKO 21: PROJEKTIT, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	0	0	0	0,0 %
Netto	0	0	0	0,0 %

Vuodelle 2020 on suunniteltu Liikunta Aalto 2020 -hanke, johon rahoitusta on haettu Aisaparilta. Hankkeen tavoitteena on digitaalisen liikuntaviestinnän kehittäminen sekä väestöterveyden edistäminen.

3.3.3.9 Asuntotoimi

TAULUKKO 22: ASUNTOTOIMI, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	224	150	200	33,3 %
Menot	-43 713	-50 131	-50 757	1,2 %
Netto	-43 489	-49 981	-50 557	1,2 %

Asuntosihteerille on keskitetty Alajärven kaupungin asuntoasioiden hoito. Suurin osa työpanoksesta menee vuokra-asuntoa hakevien asukkaiden palvelemiseen ja kaupungin vuokrataloyhtiöiden kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön. Lisäksi asuntosihteerille kuuluu Lehtimäen alueen kiinteistöjen vuokralaskutukset. Vuokra-asuntoja on kaupungin suorassa omistuksessa Alajärven keskustan alueella 11 kpl ja Lehtimäen kylässä 19 kpl. Kaupungin omistamissa vuokrataloyhtiöissä vastaavat vuokra-asuntomäärät ovat 147 kpl ja 49 kpl.

3.3.3.10 Henkilöstöhallinto

TAULUKKO 23: HENKILÖSTÖHALLINTO, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	387 234	414 419	439 327	6,0 %
Menot	-388 886	-414 419	-439 327	6,0 %
Netto	-1 652	0	0	0,0 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2020–2022

Henkilöstöhallinto luo edellytykset hyvälle työnantajapolitiikalle.

1. Henkilöstön työhyvinvointi ja työkykyä edistävä toiminta.

Toimenpiteet: Yhteistyön tehostaminen esimiesten ja työpaikkojen kanssa varhaisen tuen ja tehostetun tuen toiminnan aktivoimiseksi sekä työturvallisuuden parantamiseksi. Mukautetun työn käyttöönotto sairauslomatapauksissa.

Tavoitteet: sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen.

Mittarit: sairauspoissaolot alle kuntien keskiarvon, työkyvyttömyyseläkkeelle jääneet.

2. Hyvä johtaminen ja osaava henkilöstö

Toimenpiteet: tehtävänkuvien ajan tasalle saattaminen ja kehityskeskustelujen käyminen. Henkilöstön kouluttaminen.

Tavoitteet: kehityskeskustelut käyty 98 %, tehtävänkuvat ja työn vaativuuden arviointijärjestelmä ajan tasalla. Koulutussuunnitelmien laatiminen.

Mittarit: kehityskeskustelut, tehtävänkuvaukset, koulutussuunnitelmat ja työhyvinvointikyselyt (joka toinen vuosi).

Perustelut v. 2020

Henkilöstöhallinto käsittää hallinnon, työsuojelun ja tpd-toiminnan työpaikkaruokailun sekä nuorten työllistämisen. Tyky-toimintaan (e-passi) on varattu 50.000 euroa. Henkilöstöasiat valmistelee henkilöstöjohtaja ja päätösvaltaa käyttää henkilöstöjaosto.

Henkilöstö: henkilöstöjohtaja, henkilöstösihteeri, työsuojelupäällikkö (0,75 %) ja työsuojeluvaltuutettu (0,80 %).

Säästöt henkilöstömenoista

Virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen / täyttämiskielto

Johtoryhmä käsittelee vakinaisten virkojen ja toimien täyttämisen ennen kuin virka tai toimi julistetaan haettavaksi.

Sijaisten palkkaaminen

Alle kolmen päivän sijaisia ei palkata. Poikkeuksena ainoastaan hoito- ja hoivapalvelut, joissa vuorotyölistat vaativat sijaisen palkkaamisen. Pitempiaikaisen sijaisen palkkaamiseen pyydetään henkilöstöjohtajan lupa.

Vuosilomien sijoittaminen

Vuosilomat sijoitetaan koko lomakaudelle (2.5.–30.9. välinen aika) myös hoito- ja hoivapalveluissa, jolloin sijaisten tarve minimoituu.

Työaikamuotojen tehokas käyttö

Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaava toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kellonaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella hyvinkin porrastetusti työpäivän sisällä.

Palkattomat vapaat (säästövapaat)

Henkilökunta voi ottaa palkatonta harkinnanvaraista virkavapautta/työlomaa 5 päivää, joista 4 on palkatonta ja 1 palkallinen tai 10 päivää, joista 8 on palkatonta ja 2 palkallista. Säästövapaat pidetään vuosittain ja ne anotaan siten, että ensin pidetään palkattomat päivät ja sen jälkeen palkalliset.

Edellytyksenä vapaan antamiselle on, että **ulkopuolisia sijaisia ei palkata**. Opetushenkilöstön osalta tehtävät voidaan hoitaa oto-tunteina.

Lomarahen vaihto vapaaksi

Alajärvellä on hyväksytty sopimus lomarahen vaihtamisesta vapaaksi.

Toimenkuvien ajan tasalle saattaminen

Esimiehet käyvät läpi toimialansa toimenkuvat ja työprosessit mahdollisten päällekkäisten toimintojen poistamiseksi.

Eläkkeelle jäävät

Toimialajohtajille on jaettu listat eläkkeelle jäävistä seuraavan viiden vuoden aikana. Toimialajohtajat ottavat eläköitymiset huomioon henkilöstösuunnitelmassa ja tekevät esityksen, mitä toimia ja virkoja mahdollisesti jätetään täyttämättä tai tehtäviä järjestellään sisäisin järjestelyin.

3.3.3.11 Kuntien yhteistoiminta

Elinkeinotoimi

TAULUKKO 24: ELINKEINOTOIMI, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-277 646	-263 881	-263 981	0,0 %
Netto	-277 646	-263 881	-263 981	0,0 %

Hankeyhteistyö

Budjetti, € 14 500
Lappajärvi ja Evijärvi ei enää mukana

Alajärvi	9 499 €
Soini	2 098 €
<u>Vimpeli</u>	<u>2 903 €</u>
Yhteensä	14 500 €

Aluemarkkinointi

Budjetti, € 27 000
jakautuu Järvi-Pohjanmaan kuntien (3) kesken

Alajärvi	15 000 €
Soini	5 000 €
<u>Vimpeli</u>	<u>7 000 €</u>
Yhteensä	27 000 €

Palo- ja pelastustoiminta

TAULUKKO 25: PALO- JA PELASTUSTOIMINTA, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-905 272	-941 149	-973 347	3,4 %
Netto	-905 272	-941 149	-973 347	3,4 %

Alajärvi kuuluu Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitokseen. Alajärven maksuosuus Pelastuslaitokselle v. 2020 on 949.599 €. Lisäksi kustannuspai-
kalle kirjataan mm. vanhoja eläkemenoperusteisia menoja 21.948 €.

Velkaneuvonta

TAULUKKO 26: VELKANEUVONTA, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-20 099	0	0	0,0 %
Netto	-20 099	0	0	0,0 %

Velkaneuvonta on hoidettu Alajärven osalta 1.1.2009–31.12.2018 Soinin kunnassa. Talous- ja velkaneuvonta on siirtynyt pois kunnilta Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimistojen järjestämäksi 1.1.2019 alkaen.

Jätelautakunta

TAULUKKO 27: JÄTELAUTAKUNTA, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	59 585	54 054	55 802	3,2 %
Menot	-59 585	-54 054	-55 802	3,2 %
Netto	0	0	0	0,0 %

Jätelautakunnan kustannukset sisällytetään jätemaksuihin.

Projektien kuntaosuudet

TAULUKKO 28: PROJEKTIEIN KUNTAOSUUDET, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-100 771	-247 980	-150 200	-39,4 %
Netto	-100 771	-247 980	-150 200	-39,4 %

Alajärven kaupunki on sitoutunut hankkeisiin, jotka edellyttävät rahoitusosuuden varaamista vuoden 2020 talousarvioon. Näistä rahoitusosuuksiltaan suurimmat ovat Leader-toiminta ja SeAMK maakuntakorkeakoulu. Pienemmillä kuntaosuuksilla kaupunki on sitoutunut lähinnä yritysten kilpailukyvyyn kehittämistä tavoitteleviin hankkeisiin.

Yleinen edunvalvonta

TAULUKKO 29: YLEINEN EDUNVALVONTA, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	128 711	109 300	109 200	-0,1 %
Menot	-100 199	-97 480	-100 316	2,9 %
Netto	28 512	11 820	8 884	-24,8 %

Holhustoimen edunvalvontapalvelujen järjestämisestä annetun lain (575/2008) perusteella on edunvalvontapalvelujen järjestämisvastuu siirtynyt valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2009 alusta lukien.

Alajärven kaupunki tuottaa Lapuan oikeusaputoimiston kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella holhustoimen edunvalvontapalvelut Alajärven, Soinin ja Vimpelin kunnissa. Toistaiseksi voimassa olevia edunvalvontapäätöksiä on 120–130 ja lisäksi muutamia sijaisedunvalvontamääräyksiä.

Yleisen edunvalvonnan menot muodostuvat henkilöstömenojen lisäksi atk- ja muiden palveluiden ostoista, toimistotilojen vuokrista sekä työmatkakuluista. Valtio maksaa palveluntuottajalle 410 euroa/päämies/vuosi. Päämieheltä perittävät palkkiot palveluntuottaja määrittelee oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti. Palkkiota voi talousjohtaja edunvalvojan esityksestä kohtuullistaa.

Henkilöstö: Yleinen edunvalvoja, edunvalvontasihteeri 0,75 htv.

Sisäinen tarkastus

TAULUKKO 30: SISÄINEN TARKASTUS, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	90	100	60	-40,0 %
Menot	-18 660	-22 884	-24 385	6,6 %
Netto	-18 570	-22 784	-24 325	6,8 %

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee kaupungin johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäisen tarkastuksen talousarvio käsittää sisäisen tarkastajan henkilöstökulujen lisäksi ICT- ja muiden palvelujen ostot sekä toimistotilan vuokrat.

Henkilöstö: sisäinen tarkastaja 0,30 htv.

Vesihuoltolaitos

TAULUKKO 31: VESIHUOLTOLAITOS (HALLINTO+VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS), TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	1 442 969	1 452 790	1 474 802	1,5 %
Menot	-876 602	-914 086	-959 221	4,9 %
Korvaus perus- pääomast	-122 210	-122 210	-122 210	0,0 %
Poistot	-453 079	-463 738	-457 478	-1,3 %
Netto	-8 922	-47 244	-64 107	35,7 %

TAULUKKO 32: HALLINTO, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	134 626	138 460	158 252	14,3 %
Menot	-134 626	-138 460	-158 252	14,3 %
Netto	0	0	0	0,0 %

vyörytetty sisäisesti vesi- ja viemärlaitokselle

TAULUKKO 33: VESILAITOS, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	515 439	505 110	507 340	0,4 %
Menot	-228 348	-267 020	-279 952	4,8 %
Korvaus perus- pääomast	-21 443	-21 443	-21 443	0,0 %
Poistot	-110 494	-119 725	-118 782	-0,8 %
Netto	155 154	96 922	87 163	-10,1 %

TAULUKKO 34: VIEMÄRILAITOS, TALOUSARVIO 2020

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos TA2020 / TA 2019
Tulot	792 903	809 220	809 210	0,0 %
Menot	-513 628	-508 606	-521 017	2,4 %
Korvaus perus- pääomast	-100 767	-100 767	-100 767	0,0 %
Poistot	-342 585	-344 013	-338 696	-1,5 %
Netto	-164 077	-144 166	-151 270	4,9 %

3.4 Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Järvi-Pohjanmaan perusturvan tehtävänä on edistää yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyössä suunniteltujen oikea-aikaisten ja asiakasta lähellä tuotettujen peruspalvelujen avulla.

Perustehtävän toteuttamisen mahdollistavat asiakkaita kunnioittava ja osaava johtaminen sekä asiantunteva, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Kaikki toiminta pohjautuu sekä alueelliseen että moniammatilliseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Yhteistoiminta-alueen väestö huolehtii itsestään ja yhteisöstään joustavien ja oikea-aikaisten peruspalvelujen tuella, jotka tuotetaan lähipalveluna laadukkaasti ja taloudellisesti palveluja määrittelevät lait, asetukset ja hoitosuositukset huomioiden.

Järvi-Pohjanmaan perusturva on vetovoimainen ja kilpailukykyinen henkilöstön ja alan opiskelijoiden hyvinvoinnista ja urakehityksestä huolehtiva työnantaja, jonka palvelukseen alan asiantuntijat hakeutuvat.

Keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2020

Järvi-Pohjanmaan perusturvassa ryhdytään toteuttamaan palvelevaa työkaltauria toiminnan ja työyhteisön tueksi. Palvelevan työkaltaurin osa-alueita ovat: voimaannuttaminen, vastuuttaminen, kehittäminen, suunnan osoittaminen, sosiaalinen vastuu, nöyryys, aitous ja empatia. Toimintaan sitoutunut henkilöstö, muutoksen mahdollistaminen ja hyvä asiakaskokemus ovat palvelevan työkaltaurin tunnuspiirteitä. Palvelevan työkaltaurin tavoitteena on lisätä asiakkaiden ja henkilöstön tyytyväisyyttä perusturvan kaikkeen toimintaan.

Lisäksi varmistetaan, että perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut ovat jokaisen saavutettavissa oikea-aikaisesti ja laadukkaasti. Toiminnassa huomioidaan tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Olemme mukana Etelä-Pohjanmaan terveystieteiden HTK-valmennusohjelmassa sekä mahdollisessa tulevaisuuden sote-keskuksen kehittämisohjelmassa.

Perusterveydenhuollon hoitotakuun osalta tavoitteena on, että kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee 7-10 päivän sisällä hoidon tarpeen arvioinnista.

Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä tarkastellaan erityisesti hoitohenkilökunnan määrää niissä yksiköissä, joissa asukkaiden

hoitoisuus on erityisen korkea. Henkilöstömäärän lisäys toteutetaan asteittain huomioimalla mahdollinen valtakunnallinen kehittämisohjelma, jolla rahoitetaan polkua kohti uskottavaa ja vanhusten riittävän hoivan turvaavaa mitoitusta.

Kotiin annettavia sairaanhoidollisia palveluja pyritään lisäämään turvallisesti käynnistämällä koti-sairaalatoiminta. Kotiin vietäviä palveluja lisätään myös ottamalla käyttöön teknologia-avusteiset järjestelmät. Lääkäri- ja hoitajapalveluiden etäpalveluiden kehittämistä jatketaan tavoitteena palveluiden saavutettavuuden parantaminen.

Perhekeskustoiminnan kehittäminen monialaisesti jatkuu. Perhekeskustoiminnalla pyritään edistämään lapsiperheiden hyvinvointia; äitiyttä, isyyttä ja vanhemmuuden taitoja. Ajatuksena on, että tukemalla vanhempia ja vanhemmuutta, turvataan lapselle hyvää lapsuutta. Järvi-Pohjanmaan perhekeskus toimii verkostomaisesti; yhteistyölle on luotu yhteiset käytännöt, vaikka toiminnot ovat levittäytyneet eri toimipisteisiin. Toimintamalli perustuu kumppanuuteen, joka kokoaa perheiden kanssa työskentelevät sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen, järjestöjen ja seurakuntien toimijat yhteen perheen hyväksi. Perhekeskustoimintamalli on kuitenkin paljon muutakin kuin palveluja. Lähtökohtaisesti perheet itse ovat aktiivinen osa kokonaisuutta ja toimintamallilla luodaan mahdollisuuksia lisätä ja ylläpitää omaa aktiivisuutta ja toimintakykyä mm. osallistumalla lapsiperheille suunnattuun avoimeen toimintaan sekä hakemalla ja saamalla tarpeellista tietoa, ohjausta ja neuvontaa. Perheiden näkökulmasta on tärkeää, että alueelta löytyy konkreettinen tila perheiden erilaisille kohtaamisille. Järvi-Pohjanmaan perhekeskuksen avoin kohtaamispaikka on avautunut avoimen varhaiskasvatuksen toimipisteen, Pähkinän, yhteyteen. Avoimen kohtaamispaikan toimintaa kehitetään edelleen monialaisesti.

Lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityössä painotetaan vaikuttavuutta ja tavoitteena on kehittää edelleen lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityötä tehokkaaksi työmuodoksi yhdessä eri yhteistyötahojen ja THL:n kanssa. Lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityö siirtyy vaiheittain lokakuusta 2019 alkaen systeemiseen työskentelyyn. Uudenlainen malli luo työntekijälle entistä paremmat mahdollisuudet lähellä perhettä toteutuvaan muutostyöskentelyyn ja puitteet, jotka tukevat työntekijöiden ja asiakkaiden yhteistyön sujumista, palveluiden yhteensovittamista, ammatillisuuden kasvua sekä osaamisen jakamista. Uudenlaisen työskentelytavan rinnalla työmäärän kohtuullistaminen ja prosessien selkeyttäminen etenevät. Tavoitteena on, että lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityön tiimiin kuuluvalla sosiaalityöntekijällä on yhteensä korkeintaan 35 lasta vastuullaan. Lisäksi tavoitteena on, että vuonna 2015 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain toimeenpano etenee edelleen, jonka myötä sosiaalihuoltolain mukaisen lapsiperheiden sosiaalityön asiakkuusmäärä tulee nousemaan ja lastensuojeluun ohjautuu nykyistä vähemmän asiakkaita.

Laadukkaiden sosiaali- ja terveystalouden tuottamista johdetaan tiedolla, minkä vuoksi mittaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Perusturvan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Järvi- Pohjanmaan perusturvassa toimii kilpailukykyinen, alueellinen sote-keskus sekä lapsi- ja perhelähtöinen perhepalvelukeskus.	Osallistuminen maakunnan terveyskeskus kilpailukykyiseksi -valmennusohjelmaan sekä tulevaisuuden sote-keskusten kehittämissuunnitelmaan.	Järvi-Pohjanmaan perusturvan toimintasuunnitelman ja kehittämistoimenpiteiden tulosten seuranta tilannekuvan avulla.
	<p>Terveyskeskuksen kehittämissuunnitelman laadinta ja toimeenpano henkilöstön ja johdon kanssa.</p> <p>Perhekeskuksen toiminnan kehittämistä jatketaan Lape-hankkeen toimintamallin mukaisesti.</p>	<p>Perhekeskustoiminnan tunnuslukujen ja arviointi 2 krt vuodessa johtoryhmälle.</p> <p>Asiakaskokemuksen jatkuva seuranta.</p>
	Paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden hoito kokonaisvaltaiseksi yhteistyöllä sosiaalitoimen kanssa.	Asiakaskokemuksen jatkuva seuranta.
Perusturvan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Palvelurakennemuutoksella talouden tasapainoon vaikuttaminen.	<p>Teknologia-avusteinen seuranta-järjestelmä käynnistyy</p> <p>Etälääkäri-, etäkuntoutus ja etähoitajapalvelu käynnistetään</p> <p>Kotisairaala käynnistyy</p> <p>Palveluseteli käyttöön lääkäripalveluissa</p>	<p>Sosiaalipalveluiden käyntien määrät</p> <p>Terveystalouden käyntien määrät</p>
Perusturvan palvelut pohjautuvat hyvinvoinnin edistämiseen, ennaltaehkäisyyn ja kuntouttavaan toimintamalliin.	<p>Itsehoito-ohjeistuksen ja sähköisen viestinnän kehittäminen ja käyttöönotto</p> <p>Riskiperheisiin erityinen huomio moniammatillisella yhteistyöllä</p> <p>Liikunnan merkityksen lisääminen</p>	<p>Valtakunnalliset mittarit kansantaudeista</p> <p>Liikuntareseptit käyttöön</p>

Lautakunta yhteensä

Toimiala: Perusturva Vastuuviranhaltija: Peruspalvelujohtaja

Perusturva	TP2018	TA2019	TP2019 ennuste	TA2020	TA2019/ TA2020 euromuutos ylitys(+)/ alitus(-)	TA2019/ TA2020 %-muutos
Lautakuntahallinto ja Hankkeet	38 439	36 350	33 837	69 442	33 092	191 %
Terveyspalvelut	23 549 228	29 572 541	30 620 323	29 413 909	-158 632	99 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	4 386 468	5 876 200	5 421 860	5 736 180	-140 020	98 %
Erikoissairaanhoido	17 285 503	21 358 366	22 549 126	21 311 880	-46 486	100 %
Suun terveydenhoito	1 420 395	1 746 745	1 922 766	1 769 874	23 129	101 %
Työterveyshuolto	51 115					
El.lääk.+ ymp	405 747	591 230	531 911	595 975	4 745	101 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	14 694 565	19 435 474	19 562 328	20 109 099	673 625	103 %
Hoiva- ja hoito	13 825 684	18 336 010	18 497 657	19 011 626	675 616	104 %
Kuntoutus	868 880	1 099 464	1 064 671	1 097 473	-1 991	100 %
Sosiaalipalvelut	10 539 089	12 213 193	12 796 805	12 610 401	397 208	103 %
Aikuisten palvelut	2 446 929	2 769 598	2 769 045	2 758 414	-11 184	100 %
Perhepalvelut	2 757 085	2 988 180	3 748 223	3 360 359	372 179	112 %
Vammaispalvelut	5 335 074	6 455 415	6 279 537	6 491 628	36 213	101 %
Lautakunta yhteensä:	48 821 320	61 257 558	62 818 633	62 202 851	945 293	102 %

Alajärven kaupunki

Toimiala: Perusturva Vastuuviranhaltija: Peruspalvelujohtaja

Perusturva	TP2018	TA2019	TP2019 ennuste	TA2020	TA2019/ TA2020 euromuutos ylitys(+)/ alitus(-)	TA2019/ TA2020 %-muutos
Yleishallinto ja Hankkeet	29 514	22 417	21 498	42 961	20 544	191,6 %
Terveyspalvelut	18 092 460	18 048 145	18 257 725	18 206 196	158 051	100,9 %
Vastaanotto+terveysneuvonta	3 286 188	3 675 858	3 167 927	3 821 502	145 644	104,0 %
Erikoissairaanhoido	13 339 772	12 900 000	13 448 010	12 900 040	40	100,0 %
Suun terveydenhoito	1 093 580	1 094 856	1 176 821	1 103 779	8 923	100,8 %
Työterveyshuolto	39 247					
El.lääk.+ ymp	333 673	377 430	344 538	380 875	3 445	100,9 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	10 760 362	11 146 769	11 113 135	11 387 941	241 172	102,2 %
Hoiva- ja hoito	10 137 658	10 519 539	10 485 259	10 758 886	239 347	102,3 %
Kuntoutus	622 705	627 230	627 876	629 055	1 825	100,3 %
Sosiaalipalvelut	8 211 237	7 510 859	8 095 441	7 604 256	93 397	101,2 %
Aikuisten palvelut	1 873 137	1 715 516	1 826 934	1 671 793	-43 723	97,5 %
Perhepalvelut	2 231 104	1 912 151	2 645 252	2 164 886	252 735	113,2 %
Vammaispalvelu	4 106 996	3 883 193	3 623 255	3 767 577	-115 616	97,0 %
Alajärvi yhteensä:	37 093 572	36 728 190	37 367 370	37 241 354	513 164	101,4 %

Lappajärven kunta

Toimiala: Perusturva Vastuuviranhaltija: Peruspalvelujohtaja

Perusturva	TA2019	TP2019 ennuste	TA TA2020	TA2019/ TA2020 euromuutos ylitys(+)/ alitus (-)	TA2019/ TA2020 %-muutos
Yleishallinto ja Hankkeet	7 155	6 349	13 630	6 475	190 %
Terveyspalvelut	5 903 104	6 457 685	5 754 224	-148 880	97 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 065 846	1 169 010	976 671	-89 175	92 %
Erikoissairaanhoido	4 358 366	4 809 017	4 311 001	-47 365	99 %
Suun terveydenhoito	361 692	341 349	348 652	-13 040	96 %
Työterveyshuolto					
El.lääk.+ ymp	117 200	100 114	117 900		101 %
Hoito- ja hoivapalvelut	4 656 892	4 456 794	4 700 758	43 866	101 %
Hoiva- ja hoito	4 418 681	4 287 447	4 508 548	89 867	102 %
Kuntoutus	238 211	169 346	192 210	-46 001	81 %
Sosiaalipalvelut	2 374 966	2 342 914	2 625 189	250 223	111 %
Aikuisten palvelut	423 418	396 689	501 382	77 964	118 %
Perhepalvelut	562 675	502 846	557 005	-5 670	99 %
Vammaispalvelu	1 388 873	1 443 379	1 566 802	177 929	113 %
Lappajärvi yhteensä:	12 942 117	13 225 547	13 093 801	151 684	101 %

Vimpelin kunta

Toimiala: Perusturva Vastuuviranhaltija: Peruspalvelujohtaja

Perusturva	TP2018	TA2019	TP2019 ennuste	TA2020	TA2019/ TA2020 euromuutos ylitys(+)/ alitus (-)	TA2019/ TA2020 %-muutos
Yleishallinto ja Hankkeet	8 925	6 779	5 990	12 851	6 072	190 %
Terveyspalvelut	5 456 768	5 621 292	5 904 913	5 453 489	-167 803	97 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 100 280	1 134 496	1 084 923	938 007	-196 489	83 %
Erikoissairaanhoido	3 945 731	4 100 000	4 292 099	4 100 839	839	100 %
Suun terveydenhoito	326 815	290 196	404 596	317 443	27 247	109 %
Työterveyshuolto	11 868					
El.lääk.+ ymp	72 074	96 600	87 259	97 200	600	101 %
Hoito- ja hoivapalvelut	3 934 202	3 631 813	3 992 400	4 020 401	388 587	111 %
Hoiva- ja hoito	3 688 026	3 397 790	3 724 950	3 744 192	346 402	110 %
Kuntoutus	246 176	234 023	267 449	276 208	42 185	118 %
Sosiaalipalvelut	2 327 852	2 327 367	2 358 450	2 380 956	53 588	102 %
Aikuisten palvelut	573 792	630 665	545 422	585 239	-45 426	93 %
Perhepalvelut	525 981	513 354	600 125	638 468	125 114	124 %
Vammaispalvelu	1 228 079	1 183 349	1 212 903	1 157 249	-26 099	98 %
Vimpeli yhteensä:	11 727 747	11 587 251	12 225 716	11 867 696	280 445	102 %

INVESTOINNIT**Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus**

Hankinta	TA2019	TA2020	TS2021
Potilastietojärjestelmä Effican päivitys ja EP-potin laajennus	100 000	115 600	
Ikäihmisten RAISoft- ohjelmisto (kustannukset yht. 78 216 e, jotka jakautuvat viidelle vuodelle)		18 300	15 000
Akseli- itseilmoittautumisjärjestelmä terveyskeskuksen vastaanotolle		20 000	

EPSHP päivittää vuoden 2019 loppuun mennessä potilastietojärjestelmä Effican uudempaan Lifecare-järjestelmään.

Ikäihmisten RAISoft-ohjelmistolla kerättyä ajantasaista ja yhteismittalista tietoa hyödynnetään päätöksenteon pohjana hoitotyön kaikilla tasoilla.

Akseli-itseilmoittautumisjärjestelmän avulla asiakkaat ilmoittautuvat itsenäisesti terveyskeskuksen vastaanotolle erillisten päätelaitteiden avulla. Tämä vapauttaa lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan työaikaan konkreettiseen hoitotyöhön sekä parantaa asiakkaiden tietosuojaa.

PERUSTURVAN HENKILÖSTÖLUETTELO

Tulosyksikkö		Lukumäärät				Muutos		Muutos
		TA2017	TA2018	TA2019	2019 tilanne	+/- kpl	TA2020	+/- kpl
PERUS						TA2019 /tilanne	TA2020	2020
TURVA	Hallinto ja tukipalvelut	7,10	7,10	8,10	8,10		8,10	0,00
LTK	Terveyspalvelut ¹	62,95	67,35	82,60	82,60		76,55	-7,55
	Hoiva- ja hoitopalvelut ²	197,50	218,00	235,20	249,20	14,00	254,70	7,00
	Sosiaalipalvelut	58,80	60,89	74,79	74,79		74,79	0,00
	Perusturva yht.	326,35	353,34	400,69	414,69	14,00	414,14	-0,55

¹2020 Työterveyshenkilökunnan vähennys- 7,5

²Akuuttiosasto sh +3, Kultakämmen varahenkilöt +2, Venla ja Väinö lh +1, Wilhelmiina varahlö +1

Vuoden 2020 talousarviota varten on tarkastettu henkilöstöluettelo kokonaisuudessaan ja päivitetty tiedot vastaamaan tämän hetkistä tilannetta (9/2019). Tämän vuoksi henkilöstöluettelo on tehty uusi rivi "2019 tilanne", joka vastaa nykyistä tilannetta todellisuudessa.

Hoidon ja hoivan varahenkilöstölisäykset eivät aiheuta lisäkustannuksia, sillä lisäresursseja vastaavat palkkakustannukset on vähennetty sijaismäärärahoista. Yllä muutokset koottuna yhteen.

PERUSTURVAN KUSTANNUSTENJAKOPERUSTEET

Järvi-Pohjanmaan perusturva 2020

Tuoteluettelo/Kustannustenjakotaulukko

Hallinto

Lautakunta ja neuvostot	Asukasluku
Peruspalvelutoimisto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa (pl. ESH, Eskoo sekä eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto)
Hankkeet	Erillisen päätöksen mukaisesti

Terveyspalvelut

Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa (pl. ESH sekä eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto)
Lääkäri ja hoitajavastaanottopalvelut	oma toiminta/asiakkuus, ostopalvelu/kuntakohtainen
Terveysneuvonta	oma toiminta/käynti, ostopalvelu/kuntakohtainen
Erikoissairaanhoito	Kuntakohtainen, läpilaskutus
Suun terveydenhuolto	oma toiminta/käynti, ostopalvelu/kuntakohtainen
Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto, ostopalvelu	Kuntakohtainen, läpilaskutus
Työterveyshuolto	nettobudjetointi, ali/ylijäämä asukasluvun suhteessa

Hoito- ja hoivapalvelut

Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa kustannuspaikoille
Asiakasohjausyksikkö	Yli 75-vuotiaat asukkaat
Omaishoidontuki	Kuntakohtainen
Kotihoito	Aikaperusteinen (tunti)
Kotihoidon tukipalvelut	Kuntakohtainen
Päivätoiminta	hoitopäivät
Asumispalveluyksiköt	oma toiminta/hoitopäivät, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vuodeosasto	oma toiminta/hoitopäivät, ostopalvelu/kuntakohtainen
Fysioterapia, toimintaterapia, oma toiminta	Käynti
Muu kuntoutus	Kuntakohtainen

Sosiaalipalvelut

Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa (pl. Eskoo)
Mielenterveys- ja päihdetyön avopalvelut	Käynti
Mielenterveys- ja päihdetyön asumispalvelu	Kuntakohtainen
Päihdetyön laitospalvelut	Kuntakohtainen
Aikuissosiaalityö	Asiakkuus
Toimeentuloturva	Kuntakohtainen
Työpajatoiminta	Kuntakohtainen
Lapsiperheiden avopalvelut, oma toiminta	Asiakkuus
Lapsiperheiden sosiaalipäivystys ja sosiaalihuoltolain mukaisen palvelut	Kuntakohtainen
Lastensuojelun sosiaalityö	Asiakkuus
Lastensuojelun tukihenkilö ja -perhe, taloudellinen tuki, perhetyö	Kuntakohtainen
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	Kuntakohtainen
Vammaisten sosiaalityö ja kuntoutusohjaus	Asiakkuus
Vammaisten palveluasuminen kotona, omaishoidontuki, tutkimus- ja neuvolapalvelut, perhehoito	Kuntakohtainen
Vammaisten työtoiminta	Asiakkuus
Vammaisten avustukset	Kuntakohtainen
Vammaisten ohjattu asuminen	oma toiminta/hoitopäivä, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vammaisten tehostettu asuminen	oma toiminta/hoitopäivä, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vammaisten laitoshoido	Kuntakohtainen

3.4.1 Lautakuntahallinto+projektit

Perusturvan hallintoon kuuluvat **perusturvalautakunnan, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston** toimintakulut, jotka jaetaan asukasluvun suhteessa kunnille.

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta on Alajärven kaupungin sekä Lappajärven ja Vimpelin kuntien yhteislautakunta, joka tuottaa tai hankkii keskitetysti kuntien tarvitsemat sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Perusturvalautakunta toimii Alajärven kaupungin organisaatiossa, joka toimii vastuukuntana. Yhteisessä toimielimessä on 9 jäsentä, johon sopijakuntien valtuustot nimittävät jäseniä seuraavasti: Alajärven kaupunki 5 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet ja Lappajärven kunta 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet ja Vimpelin kunta 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elämiseen ja suoriutumiseen. Vammaisneuvosto ei voi käsitellä yksittäisiä tapauksia.

Valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Vanhusneuvosto on kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä erityisesti ikääntyntä väestöä koskevissa asioissa.

Perusturvan hallinnon alaisuudessa toimivat myös **peruspalvelutoimisto** (peruspalvelujohtaja, talouspäällikkö, toimistos sihteeri, tietojärjestelmävastaava sekä tietosuojavastaava 0,1 htv) sekä **tukipalvelut** keskusvarasto ja välinehuolto. Näiden toimintojen kustannukset jakautuvat hallinnon vyörytysperusteiden tai käytettyjen tuotteiden/palvelujen jaolla muihin tuotteisiin.

Lisäksi hallintoon sisältyvät vuonna 2020 seuraavat **kehittämishankkeet**, joiden kulut jaetaan asukasluvun suhteessa:

Maakunnallinen lastensuojelun perhehoito

Järvi-Pohjanmaan perusturva on päättänyt lähteä mukaan maakunnalliseen lastensuojelun perhehoidon seudulliseen toimintamalliin Etelä-Pohjanmaalla. Maakunnallinen perhehoito oli tarkoitus käynnistyä Seinäjoen kaupungin isäntäkuntamallilla 1.1.2020. Maakunnan kaikki alueet eivät sitoutuneet päätösvaiheessa mukaan maakunnalliseen malliin, mutta keskustelua asiasta on viritetty uudelleen huomioiden kustannussäästöt verrattuna nykyiseen kuntakohtaiseen työskentelyyn. Suunnitteilla olevan maakunnallisen perhehoidon yksikön tehtäviin kuuluu suunnitelman mukaan uusien perhehoitajien rekrytointi, heidän kouluttamisensa sekä perhehoitajarekisterin ylläpito ja asiakasohjaus. Myös perhehoitajille annettava tuki tulisi jatkossa yksikön kautta. Lisäksi yksikkö osallistuisi yhdessä kuntien kanssa perhehoidon valvontaan, vaikka vastuu valvonnasta säilyykin edelleen kunnilla. Kunnan oman toiminnan piirissä olevat perhehoitajat siirtyisivät sovitusti ja hallitusti vuoden 2020 aikana pois lukien perhehoitajalain 11 § mukaiset sopimukset (yksityinen palvelutuotanto). Yksikön kokonaiskustannukset ovat 395 500 €/v ja kustannukset jaetaan suhteessa lapsimäärän. **Järvi-Pohjanmaan perusturvan osuus vuoden 2020 budjetista on talousarvion mukaan n. 31 575 €**. Kunnat sitoutuvat Seinäjoen kaupungin 1.1.2019 vahvistamiin palkkioihin ja kulukorvauksiin.

OSMO Osallisuutta Moniammatillisesti -hanke

OSMO – Osallisuutta moniammatillisesti -hankkeen (2018–2020) hankkeen aikana kehitetään maakunnallinen yhteistoimintamalli siitä, miten työelämän ulkopuolella olevien asiakkaiden monialaiset palvelut raken-

tuvat tulevassa maakuntamallissa ja SOTE-uudistuksessa. Järvi-Pohjanmaan tavoitteena on kehittää sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan sisältöjä jalkautuvalla palveluotteella. **Tarkoituksena on viedä sosiaalisen kuntoutuksen palveluja lähemmäksi asiakkaan arkea yksilöllisen tuen keinoin.** Toiminnan sisällöllisellä kehittämisellä huomioidaan asiakkaiden yksilölliset tarpeet tehokkaammin ja vaikuttavammin sekä annetaan ennen kaikkea asiakkaan äänen kuuluu toiminnan sisältöjä kehitettäessä. Kokemusasiantuntijoiden avulla luodaan palveluista selkeitä ja asiakaslähtöisiä, jotta esimerkiksi palvelujen nivelvaiheessa asiakkaiden siirtyessä palvelun järjestäjältä toiselle syntyy katkeamattomia asiakaspolkuja. Uudenlaisia sosiaalisen kuntoutuksen palveluja kehitettäessä tavoitteena on myös tiivistää yhteistyötä eri hallintokuntien välillä sekä saada yhteinen näkemys mahdollisimman asiakaslähtöisistä toimintatavoista. Yhteistyötä tehdään mm. kuntien sosiaali- ja terveystoimien, TE-palvelujen sekä muiden työllistymistä edistävien palvelujen, Kelan, Etelä-Pohjanmaan sosiaali-psykiatrisen yhdistyksen kanssa sekä eri hankkeiden kanssa.

Maakunnallinen kuljetuspalvelukeskus

Alajärven kaupunki / Järvi-Pohjanmaan perusturva ovat mukana maakunnallisen kuljetuspalvelukeskuksen suunnittelussa. Etelä-Pohjanmaan alueella henkilökuljetuksiin liittyviä kuljetuspalvelut hoidetaan lähes kokonaan ostopalveluna yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Palvelujen saatavuus on toistaiseksi ollut kohtuullisen hyvä, mutta yleinen kustannuskehitys on ollut nopeaa ja lisäksi palvelujen laatuun on ajoittain oltu tyytymättömiä. 1.7.2018 voimaan tullut liikennepalvelulaki muutti alan toimintaa myös Etelä-Pohjanmaan alueella. Alueen kuljetuspalveluja tuottavien yritysten (lupien) määrä lisääntyi yhdeksässä kuukaudessa yli 10 %. Edellä mainituista syistä monet alueen organisaatiot ovat siirtyneet mm. VPL-kuljetusten osalta keskitettyyn kuljetusten välitykseen. Välityksen käyttäminen on tehostanut toimintaa, mutta kuntatalouden heikko tilanne edellyttää myös uusien kehittämistoimenpiteiden aloittamista, jotta palvelutarpeeseen kyetään vastaavaan myös tulevaisuudessa käytössä olevien resurssien. Yksi merkittävä tekijä on tilaajaosaamisen ja -resurssin hyödyntäminen mahdollisimman laajasti. Seinäjoen kaupunginhallituksen päätöksentekoon viedään päätös, joka aloittaa maakunnallisen kuljetuspalvelukeskuksen suunnittelun. Kuljetuspalvelukeskuksen suunnitteluun ovat lähdössä Alajärven kaupunki / Järvi-Pohjanmaan perusturva, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Ilmajoen kunta, JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen, Kurikan kaupunki ja Lapuan kaupunki.

3.4.2 Terveyspalvelut

3.4.2.1 Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta

Toiminta-ajatus

Perusterveydenhuolto huolehtii yhteistoiminta-alueen asukkaiden perusterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta alueen kuntalaisille voimassaolevan lainsäädännön, kansallisten suositusten sekä kuntien tilausten mukaisesti. Toiminnan tavoitteena on väestön terveyden edistäminen ja hyvinvoinnin parantaminen sekä sairauksien tehokas, tarkoituksenmukainen ja oikea-aikainen hoito.

Palvelutarjonnalla tuetaan väestön itsenäistä selviytymistä sekä vahvistetaan omatoimisuutta ja terveystietoisuutta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan valtakunnan tasolla valmisteilla oleva sote-uudistus sekä maakunnan vapaaehtoinen sote-kuntayhtymän valmistelu. Palvelutuotantoa täydennetään ostopalveluilla.

Neuvola ja kouluterveydenhuolto toteutetaan lain-, asetusten ja valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Neuvolapalvelut järjestetään lähipalveluina jokaisella terveysasemalla.

Koko yhteistoiminta-alueen asiakkailta on mahdollisuus käyttää lähintä toimipistettä tarvitsemaansa palveluun.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Asiakas saa tarvitsemansa terveyspalvelun nopeasti ja tarpeen mukaisesti. Palvelujen saatavuus on lainsäädännön ja asetusten edellyttämällä tasolla.	Toimivien prosessien avulla oikeat asiakkaat hoidetaan oikeassa paikassa mahdollisimman nopeasti, hyvin ja tarpeen mukaisesti. Hoidon tarpeen arvion tekeminen ja kirjaaminen yhteydenoton yhteydessä tai kolmen päivän kuluessa yhteydenotosta Sähköisten ja kirjallisten asiakastytyväisyyskyselyjen jatkuva kerääminen Ollaan mukana Etelä-Pohjanmaan terveyskeskusten HTK-valmennusohjelmassa sekä mahdollisessa tulevaisuuden sote-keskuksen kehittämissuunnitelmassa.	3. kiireetön hoitoaika lääkärin vastaanotolle (ns. T 3 aika, seuranta viikoittain) Lääkäreiden kiireelliset ja kiireettömät vastaanottokäyntimäärät ja niiden välinen suhde (seuranta kuukausitasolla) Kokonaiskäyntimäärät lääkäreillä ja hoitajilla (seuranta kuukausittain) Käyntimäärät asiakasryhmittäin (seuranta kuukausittain) Asiakaskokemuksen jatkuva seuranta

Hoitoketjujen sujuvoittaminen eri toimijoiden (pth, esh, sos) välillä asiakaslähtöisesti	Sujuvat, asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet Terveys ja hoitosuunnitelmat tehdään ja päivitetään	Terveys- ja hoitosuunnitelmien määrän seuranta (päivitetty/uudet) Asiakaskokemuksen jatkuva seuranta
Palveluohjaus käyttöön etenkin paljon palveluja tarvitseville asiakkaille	Paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat (yli 10 käyntiä vuodessa) tunnistetaan ja heille tehdään yksilöllinen terveys- ja hoitosuunnitelma. Asiakkaiden hoidon koordinointi Omahoitoon kannustaminen ja ohjaus	Käyntimäärien seuraaminen asiakasryhmittäin (seuranta kuukausittain) - Seg 1. Kertakävijät 1- 3 käyntiä - Seg 2. Pitkäaikaissairaat: 4-10 käyntiä - Seg 3. Paljon palveluita käyttävät: yli 10 käyntiä
Osaava, ammattitaitoinen, hyvinvoiva henkilöstö ja asiakaslähtöinen hoitotyö	Perehdytys uusille työntekijöille ja uuden toiminnan/toimintatavan käynnistyessä henkilöstölle. Täydennyskoulutus suunnitelman mukaiset ja alueen sisäiset koulutukset Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen Kehityskeskustelujen hyödyntäminen	Perehdytyksen toteutumisen seuranta Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien toteutumisen seuranta: koulutuspäivät vähintään 3 päivää / vuosi Henkilökunnan sairauslomamäärien seuranta Työhyvinvointikyselyjen ja kehityskeskustelujen toteutumisen seuranta
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kustannuskehityksen hillitseminen	Toimivien prosessien avulla oikeat asiakkaat hoidetaan oikeassa paikassa mahdollisimman nopeasti, hyvin ja tarpeen mukaisesti. Sujuvien ja selkeiden toimintamallien sisäistäminen	Talousarviossa pysyminen Leanattujen toimintamallien toteutumisen seuranta ja arviointi

Vastaanoton rakenteelliset muutokset

- Itseilmoittautumisjärjestelmä Akselin käyttöönotto
- Valmistelevan vastaanotto toiminnan kehittäminen
- Digitaalisten palvelujen laajentaminen (mm. sähköinen ajanvaraus ja tekstiviestikysely)
- Palveluohjaustoiminnan kehittäminen
- Perhekeskeisen neuvolatoiminnan vahvistaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (mm. perhekeskus- ja Pähkinä-toiminnan kanssa).

Haasteet

- Väestön ikääntyminen ja sairastavuus
- Lapsiperheiden ongelmien kasaantuminen ja monimuotoisuus
- Henkilökunnan pysyvyyden ja saatavuuden turvaaminen.

3.4.2.2 Erikoissairaanhoido

Toiminta-ajatus

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja.

Järvi-Pohjanmaan perusturva huolehtii siitä, että henkilö saa tarpeellisen erikoissairaanhoidon terveydenhuoltolain mukaisesti. Erikoissairaanhoido ostetaan pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Lisäksi erikoislääkäripalveluja ostetaan yksityisiltä lääkäriasemilta tuottajilta, pääosin konsultaatioita ja tutkimuspalveluja. Terveydenhuoltolain mukaan potilas voidaan ohjata hoitavan lääkärin kanssa yhdessä sopien myös muun sairaanhoitopiirin palveluihin. Ensihoito on myös erikoissairaanhoidon suurtuotteessa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Asiakas saa tarvitsemansa erikoissairaanhoidon palvelut nopeasti ja tarpeen mukaisesti. Erikoissairaanhoidon kustannusten hillitseminen	Toimivien ja sujuvien hoito- ja palveluketjujen kehittäminen yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kanssa, sosiaalipalvelut huomioiden Mahdollisten päällekkäisten palveluiden karsiminen	Asiakaskokemuksen jatkuva seuranta Kuukausittainen raportointi erikoisaloittain tehdyistä toimenpiteistä Raporttien pohjalta tapahtuvan laskutuksen vertailu ja seuranta

3.4.2.3 Suun terveydenhoito

Toiminta-ajatus

Suun terveydenhoidon tehtävänä on kuntalaisten hampaiden ja koko purentaelimistön tutkimuksesta ja hoidosta huolehtiminen sekä suun sairauksia ehkäisevä toiminta vastaanotoilla ja muualla toiminta-alueella kuten kouluissa. Arkipäivisin jokainen työvuorossa oleva hammaslääkäri ottaa vastaan kiireellistä hoitoa vaativia akuutteja särkytapauksia. Useimmiten päivystyspotilaita pystytään siten hoitamaan kaikissa toimipisteissä. Myös vieraspaikkakuntalaiset saavat kiireellisen, ensiavullisen hammashoidon tarvittaessa. Viikonloppuisin ja arkipäivinä kiireellinen

hoito järjestetään Etelä-Pohjanmaan yhteisessä päivystyksessä Seinäjoella. Toiminta-alueen hammashoitoloissa pyritään järjestämään hammashoito kaikkia toimenpiteitä myöten, ja tarjoamaan jopa erikoissairaanhoidotasosta hoitoa kuntalaisille lähipalveluna.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Suun terveydenhoidon toteuttaminen väestölle asetusten ja hoitotakuun mukaisesti	Hoitotakuun seuranta	Hoitotakuun toteutuminen: hoidon tarpeen arviointi 3 vrk:n sisällä, kiireetön hoito 3-6 kk kuluessa, hammastarkastus alle 6 kk kuluessa.
Tehdään vaativampia hoitotoimenpiteitä omana toimintana	Työntekijöiden kouluttautuminen	Tehtyjen toimenpiteiden määrä.
Tehdä enemmän suun kokonaihoitoja sekä saada nopeammin kokonaihoitoja valmiiksi	Hoitolinjauksien ja -polkujen kehittäminen	Keskimääräinen T3J-aika (kolmas vapaa jatko aika ajanvarauskirjalla), suun tutkimusten määrä ja valmistuneiden hoitojen hoitoaika verrattuna aikaisempaan vuoteen
Toiminnan tehostaminen	Kokonaihoitojen tekeminen, henkilökunnan rekrytointi ja sitouttaminen.	Keskimääräinen hammaslääkärikäynnin hinta verrattuna aikaisempaan vuoteen.

Haasteet

Maakunnallisen sote-organisaation mahdolliset valmistelutyöt tulevat työllistämään myös varsinkin suun terveydenhuollon esimiehiä, sekä saattaa aiheuttaa työntekijöissä epävarmuutta, kun tulevaisuudesta ei ole varmaa tietoa.

3.4.2.4 Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta vuodesta 2011 alkaen. Yhteistoiminta-alueen palvelutaso perustuu valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettyihin palvelusomäärittelyihin tuottaen yleisen terveystalvonnan, peruseläinlääkinnän ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripäivystyksen.

Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Ympäristöterveydenhuollon vastuualueelle kuuluvat yleinen terveystalvonta, eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu. Yleinen terveystalvonta käsittää elintarvike-, terveydensuojelu-, kuluttajaturvallisuus- ja tupakkavalvonnan.

Seinäjoen seudun ympäristöterveydenhuollossa työskentelee 13 terveystarkastajaa, 19 eläinlääkärinä, toimistos sihteeri sekä ympäristöterveydenhuollon johtaja. Toimipisteitä toimialueella on yhteensä 13.

3.4.2.5 Työterveyshuolto

Järvi-Pohjanmaan perusturvan työterveyshuollon palvelut siirtyvät Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan yhteiseen työterveyspalveluita tuottavaan TT Botnia Oy:hyn. TT Botnian tavoitteena on tuottaa in house -toimintana omistajilleen tehokkaasti laadukkaita työterveyshuollon palveluja ja aikaansaada pysyviä terveyshyötyjä. Työterveyshuollon palveluja tuotetaan jatkossakin koko Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Työterveyden nykyiset työntekijät siirtyvä liikkeen luovutuksen periaattein uuden yhtiön työntekijöiksi.

3.4.3 Hoito ja hoivapalvelut

Toiminta-ajatus

Hoito- ja hoivapalvelujen tehtävänä on järjestää ikääntyneille hyvinvointia edistäviä ja tukevia palveluja sekä iäkkään asiakkaan tarvitsemat palvelutarpeen arviointiin perustuvat oikea-aikaiset ja riittävät palvelut.

Hoito- ja hoivapalvelut tuottaa ja järjestää hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa heikentyneeseen toimintakykyyn kuntouttavaa työtettä, kotisairaala- ja kotikuntoutusta toteuttaen. Toimintaa määrittää kotihoidon ja asumispalvelujen arvot ja kriteerit. Iäkkään henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti omassa kodissa tai toimintakyvyn heikentyessä kodinomaisessa ympäristössä elämän loppuun asti.

Kaikkea työtä ohjaa ajatus ikääntymisestä luonnollisena osana elämää. Työ pohjautuu vanhustyön yhteisiin arvoihin, jotka ovat asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja luotettavuus.

Hoito- ja hoivapalvelut sisältävät omaishoidon, ikäihmisten perhehoidon, asiakasohjauksen, kotihoidon, kotikuntoutuksen, kotisairaalan, kotihoidon tukipalvelut, päivätoiminnan, asumispalvelut, akuuttiosaston sekä kuntoutuspalvelut.

Järvi-Pohjanmaan ikäihmiset elävät itsenäistä, mielekästä ja täysipainoista elämää omassa kodissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Palvelurakenteen keventäminen	Riittävä kotihoidon henkilökunta	Kotona asuvien määrä
	Päivätoimintojen lisääminen	Asiakkaiden määrä
	Kotisairaaloiminnan aloittaminen	Asiakkaiden määrä/hoitopvät akuutilla
	Kotona asumisen turvaaminen teknologia-avusteisesti	Kotihoidon käyntien määrä
	Kotikuntoutushenkilöstön vahvistaminen	Käyntien määrät
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kustannuskehityksen hillitseminen	Kotiin vietävät palvelut lisääntyvät	Asiakkaiden määrä/akuuttiosaston käyntien määrä

KUNTOUTUS

Fysioterapian tarkoituksena on vaikuttaa ihmisen toimintakykyyn ja päivittäiseen selviytymiseen. Fysioterapialla pyritään ehkäisemään, korjamaan tai tasapainottamaan ihmisen liikkumisen ja toimintakyvyn häiriöitä sekä ylläpitämään ja parantamaan jäljellä olevaa toimintakykyä. Asiakkaan ongelmaan pyritään vaikuttamaan neuvonnan ja ohjauksen, terapeuttisen harjoittelun sekä manuaalisen terapian keinoin. Fysioterapian tavoitteena on tukea omaehtoista harjoittelua ja kotona selviytymistä sekä ennaltaehkäistä työ- ja toimintakyvyn haittoja.

Toimintaterapian tavoitteena on antaa yksilölle keinoja selviytyä mahdollisimman omatoimisesti oman elinympäristönsä arkisissa tilanteissa. Terapiassa pyritään toiminnalla vaikuttamaan yksilön toimintamahdollisuuksiin, joita saattavat rajoittaa erilaiset kehitykselliset häiriöt, ikääntymisen mukanaan tuomat muutokset, sairaudet tai vammat. Terapian avulla toimintakykyä ja kehitystä pyritään edistämään ja ylläpitämään opastamalla yksilö löytämään ja hallitsemaan keinoja huolehtia itsestään, olemaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa, tekemään työtä tai opiskelemaan, viettämään vapaa-aikaa ja leikkimään.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Ennaltaehkäisevä ja korjaava työ omana toimintana	Keskitytään pitkäaikaissairaiden hoitoon Aloitetaan etäkuntoutus	Asiakasmäärien seuranta ½-vuosittein

	<p>Tiivistetään yhteistyötä vapaa-aikatoiminnan kanssa</p> <p>Suoravastaanottotoiminnan tehostaminen</p>	
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kustannuskehityksen hillitseminen	<p>Oman toiminnan lisääminen</p> <p>Palvelujen priorisointi</p>	Asiakasmäärien seuranta ½-vuositain

Hoito- ja hoivatyön haasteet

- Ammattitaitoisten sijaisten saaminen
- Sitoutuminen uusiin toimintamalleihin.

3.4.4 Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat perhepalvelut, aikuisten palvelut ja vammaisten palvelut, joita tuotetaan edellä mainittuja palveluja määrittelevien lakien ja asetusten mukaisesti.

3.4.4.1 Perhepalvelut

Perhepalvelujen tavoitteena on tukea ja auttaa perheitä suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti. Työskentely sisältää sekä varhaista tukea että korjaavaa työtä. Perhepalvelujen työmuotoja ovat sosiaalihuoltolain mukainen *lapsiperheiden sosiaalityö* (mm. taloudellinen tuki, tukihenkilö- ja perhetoiminta), *lastenvalvojan palvelut* (perheasiain sovittelu, elatussopimukset), *kasvatus- ja perheneuvolapalvelut* (tutkimus- ja terapiapalvelut ml. puheterapia, kuntoutus), *lastensuojelutyö* (mm. lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet sekä sijaishuolto) ja *perhetyö* (lapsiperheiden kotipalvelu, varhaisen tuen perhetyö ja lastensuojelun perhetyö).

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot, perhepalveluihin tulevat lähetteet sekä lastensuojelulain mukaiset ilmoitukset käsitellään nopeasti ja lain hengen mukaisesti.	<p>Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi.</p> <p>Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä.</p> <p>Palveluissa on riittävät henkilöstöresurssit.</p>	<p>Yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä</p> <p>Palvelutarpeen arvioinnin tekeminen 3 kk:n sisällä</p> <p>Asiakasmäärien seuranta</p>

<p>Perheiden palvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia sekä monipuolisia ja oikea-aikaisia.</p> <p>Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.</p>	<p>Palveluita arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävät monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”. Yhteistyötä toimijoiden kesken kehitetään edelleen sekä minimoidaan päällekkäistä työtä ja vahvistetaan asiakasprosessin saumattomuutta.</p> <p>Kehitetään ja tehostetaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ perhekeskustoimintamallia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ▪ varhaisen tuen ryhmämuotoista työskentelyä ▪ systeemisen lastensuojelun työskentelymallin mukaista lastensuojelutyön organisoimista yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ▪ työskentelyn vaikuttavuus ja suunnitelmallisuus <p>Jatkuva asiakaspalaute on käytössä. Asiakaspalautteet käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.</p> <p>Asiakasraati-toiminta jatkuu perhekeskuksen kohtaamispaikan ympärillä.</p> <p>Palvelurakennetta arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävät monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”.</p>	<p>Asiakasmäärän kehitys ja painopisteen seuranta, asiakasmäärät:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ perhetyö (ml. lapsiperheiden kotipalvelu) ▪ kasvatus- ja perheneuvola ▪ lapsiperheiden sosiaalityö ▪ lastensuojelu (ml. avohuolto ja sijaishuolto) <p>Ryhmämuotoisen Ihmeelliset vuodet -ryhmätoiminta -menetelmän toteutuminen (määrä/vuosi) ja vaikuttavuus.</p> <p>Systeemisten viikkokokousten toteutuminen (määrä/vuosi).</p> <p>Lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolain mukaiset asiakassuunnitelmat ovat ajantasaiset, asetetut tavoitteet ovat laadittu perheiden kanssa ja ne ovat konkreettiset.</p> <p>Saatu asiakaspalaute (määrä) sekä asiakkaiden kokema hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö)</p>
<p>Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä työnohjaukseen.</p> <p>Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut pääsääntöisesti tiimin yhteisinä kehityskeskusteluina ja</p>	<p>Kehittämisiltapäivien toteutuminen säännöllisesti (2 krt/vuosi) sekä toteutuneiden täydennyskoulutusten ja työnohjauksen määrä</p> <p>Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä)</p>

	tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.	
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
<p>Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa ja lastensuojelun avohuollon tukitoimissa.</p> <p>Sijoitusmäärä pyritään säilyttämään enintään nykyisellä tasolla. Sijoitusmuodon painottuminen perhehoitoon laitoshoidon sijaan.</p> <p>Painopiste säilytetään omana toimintana toteutettavissa kustannustehokkaissa palveluissa.</p>	<p>Asiakkailla annettavat palvelut vastaavat asiakkaan tarvetta, ovat riittävät ja oikea-aikaiset, asiakkaita ei ”palloteta luukulta toiselle”.</p>	<p>Asiakkuusmäärien seuranta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lapsiperheiden sosiaalityö 2. Lastensuojelun avohuolto 3. Kodin ulkopuolelle sijoitetut 4. Jälkihuollossa olevat <p>Sijoitusmuodon kehityksen seuranta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Asiakkaiden määrä; perhehoito/laitoshoito <p>Oman palvelutuotannon kehityksen seuranta suhteessa ostopalveluihin (asiakasmäärät ostopalveluissa; perhetyö ja perhehoito)</p>

Perhepalvelujen rakenteelliset muutokset ja haasteet:

- Sote-uudistuksen tuomiin haasteisiin / muutoksiin vastaaminen.
- Painopisteen siirtäminen edelleen korjaavasta työstä varhaiseen tukeen.
- Perhekeskustoimintamallin mukaisen työskentelyn kehittäminen edelleen monitoimijaisesti eri hallintokuntien, seurakuntien ja järjestöjen yhteistyönä. Perhekeskuksen kohtaamispaikasta luodaan lähipalveluiden kokonaisuus, jolla tarjotaan lapsille ja perheille suunnatut hyvinvointia sekä kasvuja ja kehitystä sekä varhaisen tuen palvelut.
- Ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys/jaksaminen psyykkisesti kuormittavassa työssä – tiimikoulutuksen ja työnohjauksen hankkiminen.

3.4.4.2 Aikuisten palvelut

Aikuisten palvelut sisältävät aikuissosiaalityön ja aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on yli 18-vuotiaiden kanssa tehtävää suunnitelmallista sosiaalityötä, asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön ja perheen tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus. Aikuissosiaalityön tavoitteena on vahvistaa asiakkaan omaa toimintakykyä, osallisuutta ja ehkäistä sosiaalisten ongelmien syntyä kartoittamalla asiakkaan elämäntilannetta, vahvuuksia ja voimavaroja. Asiakkaan

kanssa yhdessä etsitään vaihtoehtoja elämäntilanteen parantamiseksi ja motivoidaan asiakasta muutokseen. Asiakasta tuetaan ja autetaan esimerkiksi asumiseen ja arjen ongelmiin liittyvissä asioissa. Aikuissosiaalisyö sisältää asiakkaan aktivoimista työelämään, koulutukseen tai työkyvyn arviointiin ja päihteiden käytön seuraamista sekä hoitoon ohjaamista. Aikuissosiaalisyössä korostuu moniammatillinen yhteistyö, jossa hyödynnetään myös muita. Aikuissosiaalisyöntekijät tekevät tiivistä moniammatillista yhteistyötä mm. psykososiaalisten- ja perhepalvelujen sekä muiden toimijoiden ja esim. kolmannen sektorin kanssa.

Aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuisten psykososiaaliset palvelut sisältävät aikuisille tarjottavat päihde- ja mielenterveyspalvelut. Palveluiden tavoitteena on vahvistaa asiakkaan asemaa, edistää mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä sekä ongelmien ehkäisyä. Päihde- ja mielenterveystyö on pääsääntöisesti avohoitoa, jolla tarkoitetaan psykiatrisen sairaanhoitajan, depressiohoitajan tai päihdetyöntekijän yksilötapaamisia sekä pari-, perhe- tai verkostotapaamisia. Työskentelyssä korostuu tarpeenmukaisesti tehtävä moniammatillinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Palvelulla pyritään turvaamaan kotona asuminen.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikaajan noudattaen lain hengen mukaisesti.	Hakemusten käsittely ja palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä. Palveluohjausta ja palvelutarpeen arviointia kehitetään / vahvistetaan edelleen.	Tehtyjen palvelutarpeen arviointien ja asiakassuunnitelmien määrät Seurantatilasto käsittelyajoista <ul style="list-style-type: none"> ▪ yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä, kiireelliset hakemukset 1-2 päivän sisällä ▪ palvelutarpeen arvioinnin tekeminen 3 kk:n sisällä
Aikuisten palvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia, monipuolisia ja oikea-aikaisia.	Palveluita arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävän monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”. Yhteistyötä toimijoiden kesken kehitetään edelleen sekä minimoidaan päällekkäistä työtä ja vahvistetaan asiakasprosessin saumattomuutta. Kehitetään ja tehostetaan: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ryhmätoimintaa ▪ TYP -toimintaa ja 	Ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan toteutuminen (määrä/vuosi) Sosiaalisen kuntoutuksen asiakasmäärät Yksilöohjauksen asiakasmäärät TYP-toiminnan ja työpajatoiminnan asiakasmäärän kehitys (asiakkuuksien seuranta ja määrä)

Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ yhteistyötä TE -toimiston kanssa ▪ työpajatoimintaa ▪ sosiaalista kuntoutusta <p>Jatkuva asiakaspalaute on jatkuvassa käytössä. Asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.</p> <p>Osmo-hankkeen myötä käynnistetään asiakasraati toimintaa sekä tehdään palvelunkuvauksia (päällekkäisyyksien karsinta ja palvelupolkujen joustavuus).</p>	<p>Saatu asiakaspalaute (määrä) Asiakkaiden kokema hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö)</p> <p>Hanketavoitteiden seuranta</p>
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	<p>Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnhajukseen.</p> <p>Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.</p>	<p>Kehittämisiltapäivien toteutuminen säännöllisesti (2 krt/vuosi) sekä toteutuneiden täydennyskoulutusten ja työnhajuksen määrä</p> <p>Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä)</p>
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
<p>Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihoitolain mukaisissa palveluissa sekä avohuollon tukitoimissa.</p> <p>Laitoshoidossa (päihde- ja mielenterveyspalvelut) olevien määrää pyritään vähentämään.</p> <p>Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee.</p>	<p>Tarjottavat palvelut oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia. Asiakkaiden tarpeita ennakoidaan palveluhajuksen keinoin.</p> <p>Mielenterveyskuntoutujien asuinpalvelujen seuranta ja tukiasumisen tehostaminen</p> <p>Tehdään yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa työllisyyden edistäminen / pitkäaikaistyöttömyyden osalta.</p>	<p>Tilastot / asiakasmäärät</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ avohuolto (päihde- ja mielenterveystyö) ▪ laitoshoido ja tuettu asuminen ▪ harkinnanvaraisesti myönnetty toimeentulotuet ▪ erikoislääkärikonsultaatioiden toteutuminen <p>Pitkäaikaistyöttömyyden kustannukset / työmarkkinatuen kuntasuudet pienentyvät.</p>

Aikuisten palveluiden rakenteelliset muutokset ja haasteet

- Asiakkaiden tarpeiden ennakoimista vahvistetaan. Riittäväillä ja oikea-aikaisilla palveluilla pyritään ehkäisemään päihde- ja psykiatrisen laitoshoidon tarvetta.
- Yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa työstetään ja sitoudutaan työllisyyden edistämisen suunnitelmaan / pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon.

- Pitkäaikaistyöttömille / vaikeasti työllistettäville järjestettävän ryhmätoiminnan ml sosiaalisen kuntoutuksen vakiinnuttaminen, joilla tuetaan vaikeasti syrjäytyneiden henkilöiden paluuta yhteiskunnalliseen osallisuuteen.

3.4.4.3 Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain ja -asetuksen ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain sekä omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitajalain mukaisia palveluja. Vammaispalvelulain ja asetuksen mukaisten vammaispalvelujen ja tukitoimien tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palvelujen ja tukitoimien tulee edesauttaa vammaisen henkilön omatoimista suoriutumista. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Kehitysvammaispalveluiden tehtävänä on tuottaa kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia palveluja, mikäli muut palvelut tai vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai soveltuvia henkilölle. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus ovat palveluasuminen, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt sekä henkilökohtainen apu. Harkinnanvaraisia eli määrärahasidonnaisia palveluja ovat omaishoidontuki, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet sekä muut avustukset.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Vammaispalveluihin tulevat hakemukset ja ilmoitukset käsitellään nopeasti sekä palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikoja noudattaen.	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi. Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä ja määräajassa.	Seurantatilastot käsittelyaikojen toteutumisesta <ul style="list-style-type: none"> ▪ palvelutarpeen arvioinnin tekeminen / palveluiden myöntäminen 3kk:n sisällä
Vammaispalvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia ja oikea-aikaisia.	Tehdään asiakkaille palvelusuunnitelma sekä tarkistetaan aiemmat suunnitelmat tarpeenmukaisesti/säännöllisesti. Palvelusuunnitelmia tarkastaessa huomioidaan erityisesti asiakkaan nykytilanne suhteessa annettuihin palveluihin (mm. henkilökohtainen apu ja kuljetuspalvelut). IMO itsemääräämisoikeus työryhmän työskentely	Asiakasmäärän seuranta Palvelusuunnitelmien määrä (uudet ja tarkistetut) Itsemääräämisoikeuden toteutuminen yksiköissä

Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.	Työ- ja päivätoiminnan kehittämisen Jatkuva asiakaspalaute otetaan käyttöön – asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.	Asiakkaiden tyytyväisyys toimintaan (kysely). Saatu asiakaspalaute (määrä) Asiakkaiden kokemana hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö)
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen. Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet. Työhyvinvointiin ja -turvallisuuden kiinnitetään huomiota.	Kehittämisiltapäivien toteutuminen säännöllisesti (määrä/vuosi) Toteutuneiden täydennyskoulutusten ja mahdollisen työnohjauksen määrä. Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä) Uhkatilanteiden raportointi laskee (määrät)
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Laitoshoidon määrää pyritään vähentämään tai säilyttämään ennallaan. Itsenäisen / tuetun asuminen määrä kasvaa.	Palveluasumista; ryhmämuotoista ja tuettua asumista vahvistetaan sekä tuetaan asumista yksityisillä vuokramarkkinoilla.	Tilastojen seuranta / asiakkaiden määrä: <ul style="list-style-type: none"> ▪ tuettu asuminen / palveluasuminen / tehostettu palveluasuminen
Kuljetuspalvelukustannusten kasvua hillitään ja kuluja pienennetään.	Osallistutaan maakunnalliseen kuljetuspalvelukeskuksen suunnittelutyöhön ja mahdolliseen toteutukseen.	Kuljetuspalvelujen kustannukset vähenevät ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.

Vammaispalvelujen rakenteelliset muutokset ja haasteet

- Vammaispalveluyksiköiden rakenteelliset muutokset (tehostettu palveluasuminen / palveluasuminen (ohjattu/tuettu asuminen).
- Osallistuminen maakunnalliseen kuljetuspalvelukeskustuksen suunnitteluun/toteutukseen.
- Vammaispalvelujen sosiaalityön ja palveluohjauksen uudelleen organisointi.

3.4.5 Perusturvan talousarviotaulukot

TAULUKKO 35: LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Lautakunta yhteensä

Toimiala: Perusturva Vastuuviranhaltija: Peruspalvelujohtaja

Perusturva	TP2018	TA2019	TP2019 ennuste	TA2020	TA2019/ TA2020 euromuutos ylitys(+)/ alitus (-)	TA2019/ TA2020 %-muutos
Lautakuntahallinto ja Hankkeet	38 439	36 350	33 837	69 442	33 092	191 %
Terveyspalvelut	23 549 228	29 572 541	30 620 323	29 413 909	-158 632	99 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	4 386 468	5 876 200	5 421 860	5 736 180	-140 020	98 %
Erikoissairaanhoito	17 285 503	21 358 366	22 549 126	21 311 880	-46 486	100 %
Suun terveydenhoito	1 420 395	1 746 745	1 922 766	1 769 874	23 129	101 %
Työterveyshuolto	51 115					
El.lääk. + ymp	405 747	591 230	531 911	595 975	4 745	101 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	14 694 565	19 435 474	19 562 328	20 109 099	673 625	103 %
Hoiva- ja hoito	13 825 684	18 336 010	18 497 657	19 011 626	675 616	104 %
Kuntoutus	868 880	1 099 464	1 064 671	1 097 473	-1 991	100 %
Sosiaalipalvelut	10 539 089	12 213 193	12 796 805	12 610 401	397 208	103 %
Aikuisten palvelut	2 446 929	2 769 598	2 769 045	2 758 414	-11 184	100 %
Perhepalvelut	2 757 085	2 988 180	3 748 223	3 360 359	372 179	112 %
Vammaispalvelut	5 335 074	6 455 415	6 279 537	6 491 628	36 213	101 %
Lautakunta yhteensä:	48 821 320	61 257 558	62 818 633	62 202 851	945 293	102 %

TAULUKKO 36: PERUSTURVA, ALAJÄRVI

Alajärven kaupunki

Toimiala: Perusturva Vastuuviranhaltija: Peruspalvelujohtaja

Perusturva	TP2018	TA2019	TP2019 ennuste	TA2020	TA2019/ TA2020 euromuutos ylitys(+)/ alitus(-)	TA2019/ TA2020 %-muutos
Yleishallinto ja Hankkeet	29 514	22 417	21 498	42 961	20 544	191,6 %
Terveyspalvelut	18 092 460	18 048 145	18 257 725	18 206 196	158 051	100,9 %
Vastaanotto+terveysneuvonta	3 286 188	3 675 858	3 167 927	3 821 502	145 644	104,0 %
Erikoissairaanhoido	13 339 772	12 900 000	13 448 010	12 900 040	40	100,0 %
Suun terveydenhoito	1 093 580	1 094 856	1 176 821	1 103 779	8 923	100,8 %
Työterveyshuolto	39 247					
El.lääk.+ ymp	333 673	377 430	344 538	380 875	3 445	100,9 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	10 760 362	11 146 769	11 113 135	11 387 941	241 172	102,2 %
Hoiva- ja hoito	10 137 658	10 519 539	10 485 259	10 758 886	239 347	102,3 %
Kuntoutus	622 705	627 230	627 876	629 055	1 825	100,3 %
Sosiaalipalvelut	8 211 237	7 510 859	8 095 441	7 604 256	93 397	101,2 %
Aikuisten palvelut	1 873 137	1 715 516	1 826 934	1 671 793	-43 723	97,5 %
Perhepalvelut	2 231 104	1 912 151	2 645 252	2 164 886	252 735	113,2 %
Vammaispalvelu	4 106 996	3 883 193	3 623 255	3 767 577	-115 616	97,0 %
Alajärvi yhteensä:	37 093 572	36 728 190	37 367 370	37 241 354	513 164	101,4 %

TAULUKKO 37: HALLINTO

ALAJÄRVE	TP2018	TA2019	TA2020	TOT %
Yleishallinto				
Kulut	166 714	18 100	19 096	105,5 %
Tuotot	145 010	0	0	
Netto	21 704	18 100	19 096	105,5 %
Hankkeet				
Kulut	7 810	4 317	23 865	552,8 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	7 810	4 317	23 865	552,8 %
Yleishallinto	29 514	22 417	42 961	191,6 %

TAULUKKO 38: TERVEYSPALVELUT

ALAJÄRVEN TERVEYSPALVELUT	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%) TA2019/ TA2020
VASTAANOTTOPALVELUT				
Avohoito/Vastaanottotoiminta	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	2 722 914	2 832 404	3 112 150	109,9 %
Tuotot	443 523	286 283	308 901	107,9 %
Netto	2 279 391	2 546 121	2 803 250	110,1 %
Laboratoriotutkimukset	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	324 287	350 000	307 500	87,9 %
Tuotot	1 256	0	0	
Netto	323 031	350 000	307 500	87,9 %
Röntgentutkimukset	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	137 386	128 000	127 800	99,8 %
Tuotot	40	0	0	
Netto	137 346	128 000	127 800	99,8 %
VASTAANOTTOPALVELUT YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	3 184 587	3 310 404	3 547 450	107,2 %
Tuotot	444 819	286 283	308 901	107,9 %
Netto	2 739 768	3 024 121	3 238 550	107,1 %
TERVEYSNEUVONTAPALVELUT	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	556 919	654 773	590 417	90,2 %
Tuotot	10 499	3 035	7 464	245,9 %
Netto	546 420	651 737	582 953	89,4 %
VASTAANOTTO + TERVEYSNEUVONTA YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	3 741 506	3 965 177	4 137 867	104,4 %
Tuotot	455 318	289 318	316 365	109,3 %
Netto	3 286 188	3 675 858	3 821 502	104,0 %
ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
kulut	13 344 954	12 900 000	12 900 040	100,0 %
Tuotot	5 181	0	0	
Netto	13 339 772	12 900 000	12 900 040	100,0 %

SUUN TERVEYDENHUOLTO	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	1 429 877	1 445 950	1 517 889	105,0 %
Tuotot	336 298	351 094	414 110	117,9 %
Netto	1 093 580	1 094 856	1 103 779	100,8 %
ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	333 673	377 430	380 875	100,9 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	333 673	377 430	380 875	100,9 %
TYÖTERVEYSHUOLTO*	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	605 887	607 573	64 233	10,6 %
Tuotot	566 640	607 573	64 233	10,6 %
Netto	39 247	0	0	
*nettobudjetointi, ali/ylijäämä jaetaan asukasluvun mukaan jäsenkunnille				
TERVEYSPALVELUT YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	19 455 897	19 296 130	19 000 905	98,5 %
Tuotot	1 363 437	1 247 985	794 709	63,7 %
Netto	18 092 460	18 048 145	18 206 196	100,9 %

TAULUKKO 39: HOITO JA HOIVA

ALAJÄRVEN HOIVA- JA HOITOPALVELUT	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%) TA2019/ TA2020
HOIVA- JA HOITO				
Omaishoidon tuki	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	475 289	434 576	439 959	101,2 %
Tuotot	45 532	0	0	
Netto	429 757	434 576	439 959	101,2 %
Asiakasohjausyksikkö	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	167 953	220 711	163 505	74,1 %
Tuotot	1 317	0	685	
Netto	166 635	220 711	162 820	73,8 %
Kotihoito	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	3 001 981	2 894 066	3 202 132	110,6 %
Tuotot	658 332	531 055	578 280	108,9 %
Netto	2 343 649	2 363 011	2 623 852	111,0 %

Päiväkeskus	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	104 844	160 763	207 400	129,0 %
Tuotot	21 211	21 956	67 280	306,4 %
Netto	83 633	138 807	140 120	100,9 %
Palveluasuminen/Tehostettu palveluasuminen	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	7 337 245	7 814 438	7 612 190	97,4 %
Tuotot	1 722 761	1 627 510	1 607 765	98,8 %
Netto	5 614 483	6 186 928	6 004 425	97,1 %
*V. 2017 alkaen myös Intervalliosasto, aiempina vuosina vyörytetty muihin tuotteisiin				
Akuuttihoito/Omat/Ostetut	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	1 751 217	1 414 770	1 672 506	118,2 %
Tuotot	251 718	239 265	284 796	119,0 %
Netto	1 499 499	1 175 505	1 387 710	118,1 %
HOIVA- JA HOITO YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	12 838 529	12 939 324	13 297 692	102,8 %
Tuotot	2 700 872	2 419 785	2 538 806	104,9 %
Netto	10 137 658	10 519 539	10 758 886	102,3 %
KUNTOUTUS	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	639 416	635 875	638 540	100,4 %
Tuotot	16 711	8 645	9 485	109,7 %
Netto	622 705	627 230	629 055	100,3 %
HOIVA- JA HOITOPALVELUT YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	13 477 945	13 575 199	13 936 231	102,7 %
Tuotot	2 717 583	2 428 430	2 548 291	104,9 %
Netto	10 760 362	11 146 769	11 387 941	102,2 %

TAULUKKO 40: SOSIAALIPALVELUT

ALAJÄRVEN SOSIAALIPALVELUT	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%) TA2019/ TA2020
AIKUISTEN PALVELUT				
Mielenterveystyö	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	1 007 209	893 409	837 737	93,8 %
Tuotot	31 321	26 000	32 272	124,1 %
Netto	975 888	867 409	805 466	92,9 %
Päihdehuolto	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	126 186	115 343	135 661	117,6 %
Tuotot	283	0	268	
Netto	125 904	115 343	135 393	117,4 %
Aikuissosiaalityö ja sosiaaliohjaus	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	119 921	125 693	162 533	129,3 %
Tuotot	712	0	543	
Netto	119 209	125 693	161 990	128,9 %
Toimeentulotuki	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	546 987	501 610	431 590	86,0 %
Tuotot	30 331	45 000	37 700	83,8 %
Netto	516 656	456 610	393 890	86,3 %
Työpajatoiminta	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	144 823	153 261	175 871	114,8 %
Tuotot	9 343	2 800	3 316	118,4 %
Netto	135 481	150 461	172 555	114,7 %
AIKUISTEN PALVELUT YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	1 946 824	1 789 316	1 745 892	97,6 %
Tuotot	73 687	73 800	74 099	100,4 %
Netto	1 873 137	1 715 516	1 671 793	97,5 %
PERHEPALVELUT				
Lapsiperheiden avopalvelut	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	606 343	682 421	770 778	112,9 %
Tuotot	9 808	3 980	8 591	215,9 %
Netto	596 536	678 441	762 187	112,3 %
Lastensuojelu	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	477 208	480 580	475 383	98,9 %
Tuotot	5 220	0	772	
Netto	471 989	480 580	474 611	98,8 %

Kodin ulkopuolelle sijoitetut	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	1 214 884	802 129	973 088	121,3 %
Tuotot	52 305	49 000	45 000	91,8 %
Netto	1 162 580	753 129	928 088	123,2 %
PERHEPALVELUT YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	2 298 436	1 965 130	2 219 249	112,9 %
Tuotot	67 332	52 980	54 363	102,6 %
Netto	2 231 104	1 912 151	2 164 886	113,2 %
VAMMAISPALVELUT				
Avopalvelut	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	976 782	954 956	967 771	101,3 %
Tuotot	103 107	64 000	58 632	91,6 %
Netto	873 675	890 956	909 139	102,0 %
Avustukset	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	1 393 544	1 198 858	1 036 175	86,4 %
Tuotot	6 123	0	1 738	
Netto	1 387 421	1 198 858	1 034 437	86,3 %
Asumispalvelut	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	1 609 951	1 621 472	2 249 384	138,7 %
Tuotot	414 851	344 893	425 383	123,3 %
Netto	1 195 101	1 276 579	1 824 001	142,9 %
Kehitysvammaisten laitoshoido	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	650 799	516 800	0	0,0 %
Tuotot		0	0	
Netto	650 799	516 800	0	0,0 %
VAMMAISPALVELUT YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	4 631 077	4 292 086	4 253 330	99,1 %
Tuotot	5 240 817	408 893	485 753	118,8 %
Netto	4 106 996	3 883 193	3 767 577	97,0 %
SOSIAALIPALVELUT YHT.	TP2018	TA2019	TA2020	Muutos (%)
Kulut	8 876 337	8 046 532	8 218 472	102,1 %
Tuotot	665 100	535 673	614 215	114,7 %
Netto	8 211 237	7 510 859	7 604 256	101,2 %

3.5 Alajärven sivistyslautakunta

Sivistystoimen palvelut Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan alueella.

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2020

1. Alajärven ja Vimpelin strategioiden mukaisen sivistystoimen kehittämissuunnitelman ja sen toimenpiteiden jalkauttaminen koko henkilöstölle vuoden 2020 aikana.
2. Perusopetuksen 9. luokalta päättötodistuksen saaneista oppilaista 100 % aloittaa toisen asteen koulutuksen syksyllä 2019.
3. Kirjastopalvelut pysyvät opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.
4. Liikuntaneuvontapalvelujen kehittäminen ja toteuttaminen yhteistyössä Järvi-Pohjanmaan perusturvan ja alueen toimijoiden sekä yritysten kanssa.

3.5.1 Sivistystoimen hallinto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2020–2022

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian mukaisia kriittisiä menestystekijöitä.

- **Yhteistyö**
Yhteisöllisyyden ja osallistumisen kasvattaminen ja aktivoiminen
- **Laadukkaat sivistyspalvelut**
  - Kaupunkilaisten hyvinvoinnin näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa esteettömässä ja turvallisessa ympäristössä
  - Sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
  - Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta kehitetään edelleen aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti.
- **Henkilöstö**
  - koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden kehittämissuunnitelman tavoitteisiin
  - työhyvinvointi
  - ammattitaidon ylläpito
    - kehityskeskustelut ja niiden seuranta 100 %
    - koulutussuunnitelma.
- **Taloudellisuus**
  - palvelutarjonnan kasvusta johtuvan käyttökustannusten hallinta
  - palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu.

Perustelut 2020–2022

Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Lisäksi Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana kaikki sivistystoimen palvelut pl. liikunta- ja museopalvelut ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle.

Arviointityö kohdistuu sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaisen toimenpiteiden toteutukseen. Henkilöstön koulutusta voidaan tarjota itse järjestettyjen koulutusten lisäksi maakunnallisten Osaaja- ja Etevä -hankkeiden puitteissa.

3.5.2 Varhaiskasvatus

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2020–2022

- Tarjota laadukasta ja taloudellisesti toteutettua varhaiskasvatusta muuttuvan lainsäädännön mukaisesti
- Henkilöstön pedagogisen osaamisen lisääminen ja varhaiskasvatuksen sisältöjen kehittäminen
- Laadunarvioinnin käytäntöjen selkeyttäminen
- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen nivelvaiheen käytäntöjen läpikäynti.

Perustelut 2020–2022

Varhaiskasvatuksen lainsäädännössä ja varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavissa määräyksissä on tapahtunut lukuisia muutoksia viimeisen viiden vuoden aikana. Toiminnan järjestäjän kannalta toistuvat muutokset esim. kasvattajien ja lasten välisessä suhdeluvussa, varhaiskasvatusoikeudessa ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa vaikeuttavat huomattavasti toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Lisäksi em. muutokset voivat aiheuttaa merkittävää ja ennakoimatonta kasvua varhaiskasvatuksen kustannuksiin. Siitä huolimatta Alajärven kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa toiminta järjestetään aina voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Muutosten negatiivisia vaikutuksia pyritään minimoimaan mm. tiiviillä yhteistyöllä muiden Etelä-Pohjalaisten kuntien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa keskitytään edelleen henkilöstön pedagogisen osaamisen ylläpitämiseen ja toiminnan sisältöjen kehittämiseen. Osaamista ylläpidetään ja laajennetaan jatkossakin Etelä-Pohjalaisten kuntien yhteisen täydennyskoulutusmallin ETEVÄN koulutusten avulla. Sisältöjä kehitetään mm. hyödyntämällä tehokkaammin pienryhmätoiminnan tarjoamia mahdollisuuksia kaikissa alueen päiväkodeissa. Lisäksi

henkilöstön vahvuuksia ja mielenkiinnon kohteita pyritään hyödyntämään nykyistä laajemmin ja tehokkaammin.

Varhaiskasvatuksen arviointi on lakisääteinen tehtävä (varhaiskasvatuslaki 540/2018, 24 §). Eri toimijat monilla eri tasoilla tuottavat arviointitietoa yhdessä varhaiskasvatuksen kehittämistyön tueksi. Arviointia toteutetaan varhaiskasvatustyksissä, järjestäjien tasolla, kansallisesti ja kansainvälisesti. Arvioinnin tarkoituksena on tuottaa tietoa varhaiskasvatuksen paikallisen kehittämisen avuksi ja poliittisen päätöksenteon pohjaksi. Lisäksi arvioinnin tarkoituksena on lasten hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisedellytysten edistäminen sekä lain tarkoituksen toteuttamisen turvaaminen. Alajärven kaupungin järjestämään varhaiskasvatukseen luodaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) indikaattoreiden mukaiset arviointikriteerit ja laaditaan pitkäaikainen arviointisuunnitelma.

Kasvun ja oppimisen tuen turvaamiseksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen nivelvaiheen tulisi olla mahdollisimman hyvin suunniteltu ja sujuva. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja lastenneuvolan edustajista kootaan keväällä 2020 työryhmä, joka käy läpi ja tarvittaessa päivittää nykyiset nivelvaiheen käytännöt. Mahdolliset muutokset päivitetään paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja esiopetuksen opetussuunnitelmaan.

3.5.3 Perusopetus

Perusopetuksen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2020

Perusopetuksen 9. luokalta päättötodistuksen saaneista oppilaista 100 % aloittaa II-asteen opinnot syksyllä 2020.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2020–2022

- Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen oman, maakunnallisen ja valtakunnallisen koulutuksen avulla.
- Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus on osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Lisäksi jatkuu 1.8.2016 käyttöön otetun uuden opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu koskemaan koko perusopetusta.
- Varhennetun kaksikielisen opetuksen aloittaminen lukuvuoden 1.1.2020 alkaen.

Perustelut 2020–2022

Sivistystoimen tälle valtuustokaudelle asetetun strategisen tavoitteen mukaisesti kaikki perusopetuksen 9. luokan päättötodistuksen saavat aloittavat II-asteen koulutuspaikan.

Tavoitteena on nuorten koulutuksen keskeyttämisen vähentäminen ja syrjäytymisen ehkäisy nuorisotakuun toteuttamiseksi erilaisia tukitoimia hyödyntäen. Toisen asteen opinnot mahdollisesti keskeyttäneet pyritään saamaan uudelleen opintojen pariin Ohjaamo-toiminnan avulla.

Lisäksi kieltenopetuksen varhentaminen alkaa valtakunnallisesti 1.1.2020.

Toiminnan peruslähtökohdat:

Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa, jossa painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Lisäksi kehitetään tuen järjestämistä Perhekeskus-mallin mukaisesti.

Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle. Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Perusopetuksen kansallisten laatuksien tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetuselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatuksien on muodostettu rakenteiden laadusta (johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit, arviointi) sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laadusta (opetus suunnitelman toteutuminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö ja oppimisympäristön turvallisuus).

3.5.4 II-aste / lukiokoulutus

ALAJÄRVEN LUKIOKOULUTUS

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2020

Keskeinen tehtävä

Alajärven koululaitoksessa kiinnitetään erityisesti huomiota viihtyisyyteen, opetuksen korkeaan tasoon, tukitoimiin sekä opetushenkilökunnan jaksamiseen, joissa avaintekijänä on yhteisöllisen opiskeluhoiton ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen. Toiminnassa korostuvat vastuuntunto, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Lukio-opiskelussa pidetään myös tärkeänä opiskelijoiden henkistä kasvua, hyvän itsetunnon kehittymistä ja työnteon arvostamista.

1.8.2019 astui voimaan uusi lukiolaki. Sen tavoitteena on lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden

antavana koulutusmuotona ja vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Lukioissa jalkautetaan käytäntöön uuden lukiolain vaatimuksia. Erilaisilla hankkeilla (Japani-hanke, Liikkuva opiskelu -hanke, OVELA-hanke ja Korkeakoulut lukioon -hanke, jossa tehdään yhteistyötä Vaasan yliopiston ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa) kehitetään myös toiminnan eri osa-alueita.

Toimintaympäristö ja kattavat tukipalvelut

Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat korkeatasoisen hyvin varustettuja yleislukioita. Lukioissa tarjotaan pakollisten kurssien lisäksi kattava valikoima syventäviä ja soveltavia kursseja. Lukiot tarjoavat yhteistyössä Opinlakeusverkoston, muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet painottaa opinnoja henkilökohtaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Opiskelija voi täydentää opintojaan Järviseudun ammatti-instituutin, musiikkiopistojen, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa, mediassa ja tekstiilityössä. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla mm. Vimpelin lukion palloilulinjalla ja Alajärven lukion liikuntakursseilla. Lukioihin perustetaan Esports-linjat, joita kehitetään yhteistyössä JAMIn kanssa. Linjoille haetaan kevään 2020 yhteishaussa.

Opiskeluhuollon tukipalveluilla turvataan yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon tehokas toteutuminen. Lukio-opiskelun alussa opiskelijaa ohjataan oman oppimistyylin ja opiskelutekniikan löytämisessä. Opiskelijoita ohjataan sähköisten oppimisympäristöjen käytössä.

Toimipaikat ja henkilöstö

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 200 ja Vimpelin toimipisteessä noin 80 opiskelijaa. Alajärven lukiossa on 17 päätoimista opettajaa. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2019–20 on viisi. Vimpelissä on 15 opettajaa, jotka ovat yhteisiä yläkoulun kanssa. Virtuaaliopetusta lukiosta toiseen antaa useampi opettaja (lukuvuonna 2019–20 kaksi Alajärven ja kaksi Vimpelin opettajaa). Lukioiden lehtorit toteuttavat pääosin JAMIn kielten opetuksen.

TAULUKKO 41: TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2020-2022 SEKÄ KEINOT NIIDEN SAAVUTTAMISEKSI

TALOUDELLINEN JA TOIMINNALLINEN TAVOITE	TAVOITTEEN SAAVUTTAMISEN KEINOT
Talousarvio laaditaan kohdennetusti toimintaan ja toimintaympäristön kehittämiseen	<ul style="list-style-type: none"> - Koulutuspalvelun ja toimintaympäristön kehittäminen pitkällä aikajänteellä ottaen huomioon myös uudet lainsäädölliset muutokset
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	<ul style="list-style-type: none"> - opettajien koulutukseen panostaminen - saman oppiaineen opettajien vertaistuki - henkilöstöä tuetaan monipuolisten arviointimenetelmien sekä sähköisten oppimis- ja koeympäristöjen käytössä
Koulutus vastaa erilaisten oppijoiden opiskelutarpeisiin, mahdollistaa selkeät ja toimivat opiskelupolut sekä hyvän pohjan jatko-opintoihin	<ul style="list-style-type: none"> - opetuksessa käytetään monipuolisia opiskelumenetelmiä, varataan riittävä määräraha uusiin opiskeluvälineisiin ja tietoteknisiin laitteisiin - henkilökohtaisella ohjauksella varmistetaan selkeä opiskelupolku ja valmiudet jatko-opiskeluun - monipuolisilla hankkeilla mahdollistetaan toiminnan eri osa-alueiden kehittäminen (Japani-, Liikkuva opiskelu-, OVELA- ja Korkeakoulut lukioon -hanke)
Koulujen välisen yhteistyön kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - eläkkeelle siirtymisen jälkeen täytettävät virat pyritään täyttämään yhteisenä lukion ja yläkoulun kanssa tai lukioiden kesken - tiivistetään opetuksellista yhteistyötä lukioiden toimipisteiden kesken - kehitetään edelleen yliopisto- ja ammattikorkeakoulu yhteistyötä
Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat vetovoimaisia	<ul style="list-style-type: none"> - yhteistyöllä lukioiden ja muiden oppilaitosten kanssa varmistetaan laaja kurssitarjonta - lukioita markkinoidaan järjestelmällisesti ja erityisesti uusien Esports-linjojen markkinointiin panostetaan
Lukioissa saavutetaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko-opiskeluun	<ul style="list-style-type: none"> - yo-kirjoitusten tuloksissa pyritään vähintään saavuttamaan valtakunnalliset keskiarvot - lukion jälkeen jatko-opiskeluun sijoittuminen on vähintään valtakunnallista keskitasoa

	- hyvällä opinto-ohjauksella ja opiskelija-huollolla pyritään keskeyttäneiden määrää pitämään alhaisena.
--	--

3.5.5 II-aste / ammattiopetus

Järviseudun ammatti-instituutti toimii Etelä-Pohjanmaan Järviseudulla. Toimipisteet sijaitsevat Alajärven lisäksi Kauhavalla, Lappajärvellä ja Alavudella. Koulutusta annetaan kuuteentoista (16) koulutusammattiin, Alajärvellä ja Kauhavalla toimivat myös oppisopimuspalvelut. Monet koulutusalat ovat tarjolla myös aikuisille monimuotokoulutuksena.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajana Järviseudun koulutuskuntayhtymässä. Alajärven kaupunki ja Soinin kunta ovat omistajina koulutuskuntayhtymä Sedussa.

Korkea-asteen yhteistyö

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2020–2022

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SeAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla. Yhteistyösopimus maakuntakorkeakoulutoiminnasta Etelä-Pohjanmaalla on allekirjoitettu vuonna 2016. Sopijapuolina ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy (SeAMK) ja Alajärven kaupunki, Vimpelin kunta, Soinin kunta, Lappajärven kunta ja Evijärven kunta. Järviseudun kunnat ovat tehneet päätöksen osallistumisesta maakuntakorkeakoulun rahoitukseen. Nimenä on SeAMK Maakuntakorkeakoulu.

Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu SeAMK:in ja kuntien yhteistyölle. Maakuntakorkeakoulun toiminnan koordinaattorina toimii SeAMK ja sen maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat henkilöt. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös alueen elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan. Koordinoitu verkostoihin perustuva yhteistyö on joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI).

Maakuntakorkeakoulun tavoitteena on mm:

- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada ja hyödyntää tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- tukea maakuntakorkeakoulun toimialueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä

- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

Alajärvellä on alkanut tammikuussa 2018 sairaanhoitajakoulutus (AMK) monimuotototeutuksena. Koulutus on kestoaltaan 3,5 vuotta, jonka aikana opiskelija suorittaa yhteensä 210 opintopistettä teoriaopintoja ja harjoitteluja. Sairaanhoitajakoulutuksen toteutuksesta on tehty oma erillinen sopimus.

3.5.6 Kansalaisopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2020–2022

1. Opiskelijoita (netto-opiskelijat) vähintään 2 000 / vuosi
2. Nettokustannukset enintään 305 €/opiskelija
3. Kurssilaisia vähintään 3 700 / vuosi
4. Nettokustannukset enintään 170 €/kurssilainen
5. Opetukseen käytetään 9 000 tuntia/vuosi
6. Nettokustannukset enintään 80 €/opetustunti
7. Kussakin toimialueen kunnassa käytetään opetukseen asukasluvun mukainen osuus tunneista
8. Opetuksen peittävyys toimialueen asukkaista vähintään 17,0 %
9. Tuotot kuluista vähintään 15,0 %
10. Kurssien aloittaneista opiskelijoista vähintään 82 % suorittaa kurssin loppuun.

Perustelut 2020–2022

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteutumien mukaan. Kurssin aloittaneen opiskelijan katsotaan suorittaneen kurssin loppuun, mikäli hän on ollut paikalla viimeisellä kahdella kerralla.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Kansalaisopiston opetustoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen opetus, valtakunnallisen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusopetus sekä avoin yliopisto-opetus. Opetusta järjestetään vuosittain yli 50 toimipaikassa kaikkien kuntien alueella.

Kansalaisopiston opetustoiminta on pääosin lähipalvelua. Tämän periaatteen mukaisesti opetusta pyritään järjestämään tasapuolisesti eri kunnissa ja mahdollisuuksien mukaan myös kylissä. Talous asettaa kuitenkin lähipalveluillekin rajat, tästä syystä pääosa opetuksesta joudutaan keskittämään kuntakeskuksiin tai joidenkin kurssien osalta vain yhteen opetuspaikkaan koko toimialueella. Verkko-opetuksen osuutta pyritään kasvattamaan, sillä sen saavutettavuus on parempi, kuin lähiopetuksen.

Kansalaisopiston kurssien antamat hyvinvointi- ja terveysvaikutukset ovat merkittäviä kuntien asukkaille. Kursseja suunnitellaan yhteistyössä kunnan perusturvan sekä sivistystoimen muiden toimijoiden kanssa. Muista osaamisalueista tärkeäksi koetaan tietotekniikan, kädentaitojen ja kielten opiskelu, joilla voidaan vahvistaa työssä selviytymistä. Kansalaisopiston kurssit vahvistavat kuntalaisten osaamista, terveyttä, sosiaalisuutta sekä aktiivisuutta.

Työikäisten sekä iäkkäiden ihmisten ohella myös erityisesti peruskouluikäiset lapset ovat kansalaisopistolle merkittävä asiakasryhmä, mm. yksilöopetuksena tapahtuvaa pianonsoiton opetusta on tarjolla koko toimialueella. Kansalaisopiston alainen valtakunnalliseen taiteen perusopetukseen perustuva lasten kuvataidekoulu toimii aktiivisesti toimialueen jokaisessa kunnassa.

Työikäisten osuus on keskeinen erilaisissa kunto- ja terveysliikuntaryhmissä. Myös toimialueen kulttuuripalvelujen monipuolistajana kansalaisopiston merkitys on huomattava. Pääosa mm. alueen kuoroista, seurakuntien kuoroja lukuun ottamatta, toimii kansalaisopiston opintoryhminä. Samoin valtaosa toimialueen vuosittaisista näytelmistä valmistetaan kansalaisopiston opintoryhmien toimesta. Lisäksi alueen aikuisten kuvataiteelle ja käsityölle kansalaisopiston tarjoama opetus on hyvin merkittävää.

Omien kansalaisopistotoimintaan suunniteltujen opetustilojen puute vaikeuttaa kansalaisopiston määrätietoista kehittämistä. Kansalaisopisto joutuu toimimaan kymmenissä, hyvin vaihtelevissa, osin hyvinkin puutteellisissa tiloissa. Puutteellisista tiloista huolimatta Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto maksaa käyttämistään tiloista vuosittain n. 180.000 €. Alajärven kaupungin keskustassa sijaitsevaan Makasiinin voitaisiin suhteellisen pienin kustannuksin saada aikaan kansalaisopistolle ja muillekin erilaisille toimijoille hyvät opetus- ja harrastetilat.

Henkilöstö: rehtori, toimistos sihteeri, 2 vakinaista virkaopettajaa, joista toinen täyttämättä sekä noin 70 tuntiopettajaa.

3.5.7 Alajärven musiikkiopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosille 2020–2022

Musiikkiopiston toiminta-alueena on Alajärvi, Soini ja Kurikka. Opetuspisteitä on keskustaajamien ohella Jalasjärvellä, Lehtimäellä ja Jurvassa.

1. Opetuspisteverkko pyritään pitämään alueellisesti kattavana.
2. Uusi opetussuunnitelma on valmis ja sen käyttöönottoa koskeva siirtymäaika päättyy 31.7.2021.

3. Oppilaitoksen musiikkiteknologiset valmiudet niin laitteistojen kuin henkilöstön osaamisenkin suhteen saatetaan ajan tasalle. Tietoverkkoa hyödynnetään opetuksessa. Vähintään yhden instrumentin opetuksessa osa opetuksesta toteutetaan etäopetuksena.
4. Opettajien täydennyskoulutuksen painopisteinä ovat uuden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen kehittämisen alueet sekä oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioiminen.
5. Oppilasmäärä pidetään vähintään nykyisellä tasolla ja sitä pyritään hallitusti kasvattamaan. Tavoitteena on myös, että keskeyttämisten määrä erityisesti ensimmäisenä opiskeluvuonna vähenee.
6. Oppilailta ja huoltajilta kerätään järjestelmällisesti palautetta toiminnan kehittämiseksi ja oppilaslähtöisyyden varmistamiseksi.
7. Oppilaitoksen toimintaa ja musiikin mahdollisuuksia tehdään tunnetuksi mm. koulu- ja päiväkotivierailuin sekä oppilaskonsertein ja -produktioin. Oppilaitoksen verkkosivut uudistetaan.
8. Yhteisiä produktioita toteutetaan vuosittain yhdessä mm. kuvataidekoulu Eeron ja Jalas-Chamber-orkesterin kanssa. Toimitaan osana monenlaisia paikallisia, alueellisia ja kansainvälisiä verkostoja.

Perustelut 2020–2022

Valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä vuonna 2019 on ollut 15 466 tuntia. Vuoden 2020 tuntimäärästä opetusministeriö päättää marraskuussa. Yksikköhinta vuonna 2019 on ollut 76,82 €, jolloin valtionosuuden euromäärä on 663 536 €. OKM on esittänyt vuoden 2020 yksikköhinnaksi 79,79 €. Mikäli valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä ja muut valtionosuuteen vaikuttavat seikat pysyvät ennallaan, Alajärven musiikkiopiston valtionosuuden suuruudeksi tulee 689 207 €.

Valtionosuus jaetaan 6.6.2018 solmitun sopimuksen mukaan:

Kurikka 53,73 % (370 311 €) ja Alajärvi 46,27 % (318 896 €). Musiikkiopiston hallinnon kulut jaetaan samassa suhteessa. Soinin kunnan osuus laskutetaan Alajärven yksikön nettokulujen perusteella toteutuneiden tuntimäärien suhteessa.

Elokuun lopun 2019 tilanteen mukaan oppilaita on seuraavasti (suluissa edellisen vuoden tilanne tilastointipäivänä 20.9.2018):

Osasto	Alajärvi ja Soini	Kurikka/Jalasjärvi
Musiikkileikkikoulu	61 (64)	81 (93)
Valmennusosasto	12 (27)	0 (0)
Musiikin perustaso	175 (159)	197 (215)
Musiikkiopistotaso	8 (10)	17 (20)
Aikuisosasto	27 (26)	10 (7)
YHTEENSÄ	283 (286)	305 (335)

Oppilaita on yhteensä 588 (621), joista kuitenkin välivuodella yms. kahdeksan niin, että aktiivisia oppilaita on 580. Arvioitu lukukausimaksutuotto vuonna 2020 on 189 000 €, josta Alajärven sekä Soinin osuus on 91 000 € ja Kurikan 98 000 €.

Henkilöstö

Alajärvellä on rehtorin virka, kaksi pianonsoitonopettajan virkaa ja viulunsoitonopettajan virka sekä tuntiopettajia. Kurikassa on apulaisrehtorin virka, kaksi viulunsoitonopettajan ja kaksi pianonsoitonopettajan virkaa sekä vaskisoitonopettajan virka, lisäksi tuntiopettajia. Tuntiopettajia (päätoimisia, yhteisiä päätoimisia ja sivutoimisia) Alajärven musiikkiopistossa on yhteensä 30. Lisäksi käytetään tilapäisiä opettajia mm. orkesteriprojekteissa. Kokoaikaisen koulusihteerin sijoituspaikka on Alajärvellä.

3.5.8 Kirjastopalvelut

Kirjastotoimen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2020

Kirjastopalvelut pysyvät Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2020–2022

1. Monipuolinen, uudistuva ja kysyntää vastaava aineistokokoelma

- Kirjaston asiakkaiden käytettävissä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto ja kirjastovälineistö. Kysyntään nähden tulee olla riittävästi aineistoa jokaisessa luokassa ja kutakin luokkaa kartutetaan riittävästi lainaukseen nähden. Lainausero Alajärvi 1,8/vuosi ja Vimpeli 1,2/vuosi.
- Tavoitteena pysyä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.
- Mittaustapa: kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, muun kuin kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, muun kuin kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, kaukolainat / 1000 asukasta, lainausten määrä / asukas, lainausero/vuosi, asiakaskysely.
- Verrataan suositusmääriin ja edellisvuoteen sekä tilastoihin Etelä-Pohjanmaalla, Länsi-Suomen läänissä ja koko maassa.

2. Taloudellisuus ja tehokkuus

- Tavoitteena on suunnittelukauden loppuun 2022 mennessä; Alajärvellä 19 lainaa/asukas/vuosi, 3,5 euroa/laina, 17 käyntiä/asukas/vuosi, 4 euroa/käynti, lainaajia 45 % asukkaista, www-käyn-

nit 2 käyntiä/asukas/vuosi, taloudellisuusteholuku läänin keskiarvo (mitataan kirjastotoimen taloudellisuutta ja tehokkuutta) ja Vimpelissä 16 lainaa/asukas/vuosi, 4 euroa/laina, 8 käyntiä/asukas/vuosi, 9 euroa/käynti, lainaajia 40 % asukkaista, www-käynnit 2 käyntiä/asukas/vuosi ja taloudellisuusteholuku läänin keskiarvo.

- Mittaustapa: Kirjastotoimen taloudellisuutta ja tehokkuutta seurataan laskentakaavan mukaan:

henkilöstömenot/asukas + aineistomenot/asukas
lainat/asukas + käynnit/asukas

Mitä pienempi luku, sitä tehokkaampaa toiminta on taloudellisesti. Muita ko. tavoitteita mitataan lainaa/asukas/vuosi, käynti/asukas/vuosi, lainaajia % asukkaista, euroa/laina, euroa/käynti, www-käynnit/asukas/vuosi.

- Verrataan edellisvuoteen ja käytettävissä olevaan keskiarvoon Etelä-Pohjanmaalla, Länsi-Suomen läänissä ja koko maassa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksiin.

Perustelut 2020–2022

Tiedon, oppimisen ja kulttuurin palveluverkostona kirjasto kuuluu kunnallishallinnon peruspalveluihin.

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Alajärven kaupungin kirjastoverkkoon kuuluvat Alajärven pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto, Alajärven kirjastoauto sekä Alajärven koulukeskuksen kirjasto. Vimpelin kunta ostaa kirjastopalvelut Alajärven kaupungilta. Kirjastot tekevät yhteistyötä järjestämällä erilaista oheistointia ja tarjoamalla toimitiloja kulttuurien kohtaamiseen ja osallistumalla yhteistyöhankkeisiin. Alajärven koulukeskuksen kirjasto on avoinna kahtena (2) päivänä viikossa yhteensä 11 tuntia (henkilökunta paikalla). Koulukirjasto toimii muuna kouluaikana omatoimikirjastona. Alajärven pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto sekä Vimpelin pääkirjasto palvelevat asiakkaita myös omatoimikirjastoina joka päivä. Alajärven kirjastoauto liikennöi kolmena (3) päivänä viikossa. Kirjastoauto ei liikennöi kesäaikana.

Alajärven kaupunginkirjasto ja Vimpelin kunnankirjasto kuuluvat 22 kunnan muodostamaan Eepos-kirjastojen kimppaan, jolla on yhteinen kirjastojärjestelmä ja tietokanta, E-kirjatietokanta, lehti- ja musiikkietokantoja, yhteinen kirjastokortti ja käyttösäännöt sekä verkkokirjasto

Eepos Finna. Kirjastoaineistoa kuljetetaan Eepos-kimpan kirjastojen välillä kerran viikossa. Syvennetään edelleen yhteistyötä Eepos-kirjastojen kanssa yhteisten projektien myötä. Hyvin toiminutta YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin maakuntatason kimpasta huolimatta.

Vuoden 2020 aikana perustetaan asiakasraati ja järjestetään asiakaspalautte-/kehittämisiä. Henkilökunnan koulutuksissa painopiste on asiakaspalvelussa. Osallistutaan sivistystoimen yhteisiin tiedostus- ja tapahtumapäiviin. Hyödynnetään henkilökunnan osaamista ja osaamisen jakamista. Tiivistetään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Jatketaan hyvää lukemisen edistämistyötä sekä tapahtumantuotantoa ja näyttelytoimintaa. Pyritään olemaan näkyvillä sosiaalisessa mediassa sekä panostetaan tiedottamiseen. Hyödynnetään toiminnassa hankerahoituksia. Vuoden 2020 aikana valmistellaan sivistystoimen kehittämissuunnitelmassa mainittuja suurempia resursseja vaativia hankkeita.

Henkilöstö

Vastuuviranhaltija: kirjastotoimenjohtaja

- Alajärven kaupunginkirjasto (pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto, kirjastoauto ja koulukirjasto): 2 kirjastonhoitajaa, 3 kirjastosihteerä ja kirjastoautosihteerä
- Vimpelin kirjasto: 2 kirjastosihteerä.

3.5.9 Museo- ja kulttuuripalvelut

Museopalvelut

Nelimarkka-museo, Etelä-Pohjanmaan aluetaidemuseo, Nelimarkka-residenssi, Villa Nelimarkka ja Villa Väinölä

Museoiden valtionosuusjärjestelmää uudistetaan parhaillaan. Uudistettu museolaki on hyväksytty ja tulee voimaan vuoden 2020 alusta. Alueellinen vastuumuseojärjestelmä tulee korvaamaan nykyisen maakuntamuseo- ja aluetaidemuseojärjestelmän. Nelimarkka-museo on 1.11.2019 saanut alueellisen vastuumuseon aseman.

Keskeinen tehtävä

Etelä-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo Nelimarkka-museo (1964-) järjestää museolain ja -asetuksen tarkoittamaa taidemuseotoimintaa sekä edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla, säilyttämällä ja hoitamalla taidevarallisuutta tuleville sukupolville. Museo toimii elämyksiä ja tietoa tuottavana taidelaitoksena, harjoittaa näyttely-, julkaisu-, taidekasvatus ja residenssitoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Museo on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta sekä pyrkii tuottamaan uutta tietoa

omalta alaltaan sekä saattaa kokoelmansa ja asiantuntemuksensa mahdollisimman laajan yleisön tietoon.

Museo toimii Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueellisena vastuumuseona Museoviraston ja Valtion taidemuseon kanssa vuosiksi neuvotellun suunnitelman mukaan ja täten kuvataiteeseen liittyvän tiedon keskuksena alueellaan. Museotoiminnan lähtökohtana ovat museon kokoelmat. Kokoelmiin kuuluvat taideteokset, taide- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat Eero Nelimarkan kuva- ja kirjearkistot sekä yli 50-vuotisen toiminnan aikana syntyneet arkistot. Museo tallettaa ja hoitaa myös Alajärven kaupungin taidekokoelmia.

Nelimarkka-museo vastaa museopalveluiden hallinnoinnista sekä neuvonnasta, organisoinnista ja koulutuksesta. Museopalvelut tuotetaan Alajärvellä Nelimarkka-museossa, Villa Nelimarkassa ja Villa Väinölässä. Aluetaidemuseopalvelut ulottuvat koko maakuntaan.

Nelimarkka-museon kokonaisuuteen kuuluu myös kansainvälinen Nelimarkka-residenssi ja siellä toimii 6–10 suomalaista ja ulkomaista eri alojen taiteilijaa. Residenssi toimii Villa Nelimarkassa ja Villa Väinölässä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Mittarit

- 1) Alueellinen ja kansainvälinen yhteistyöprojekti *Tartu maisemaan - Grab the Landscape* järjestää pop-up näyttelyitä ja työpajoja alueen kesätapahtumien yhteyteen (2 500 kävijää / 3 kk).
- 2) Alueellinen vastuumuseotyö: 45 koululaisryhmän vierailua (900 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista
- 3) Kävijämäärä: 7 000 (museo, Villa Nelimarkka ja Villa Väinölä).
- 4) Alajärven kaupungin omistamia taideteoksia sijoitetaan kaupungin omistamiin kiinteistöihin: 10 kpl.
- 5) Villa Väinölän arkkitehtuuriresidenssin ottaminen käyttöön: arkkitehtuurinäyttelyt 3, kävijät 1 000, residenssitaiteilijat 6.

Henkilöstö

Museotoimenjohtaja (vastuuviranhaltija), museolehtori, museosihteeri, museomestari 50 %, museoapulainen 80 %.

Perustelut

Museo on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuri- ja taidepääoman ylläpidosta ja hoidosta sekä tuottaa uutta tietoa omalta alaltaan sekä saattaa kokoelmansa ja asiantuntemuksensa mahdollisimman laajan yleisön tietoon. Tämä varmistetaan järjestämällä kiinnostavia ja ajankohtaisia näyttelyjä museon omista kokoelmista sekä näyttelyohjelman painopisteiden mukaisesti.

Vuoden 2020 ohjelma korostaa Etelä-Pohjanmaan merkitystä luovana ympäristönä niin Nelimarkan tuotannossa kuin ajankohtaisessa taiteessa. Uudistettu mittava perusnäyttely *Eero Nelimarkka – Pohjanmaa jalkain alla* avataan vuoden alussa. Näyttely painottaa alueen merkitystä taiteilijan elämässä ja työssä hänen omalla äänellään, kirjeotteiden kautta. Näyttelyn yhteyteen ilmestyy saman niminen julkaisu. Vaihtuvissa näyttelyissä nähdään Vuoden nuori Etelä-Pohjalainen taiteilija ja alueen tekstiilitaidetta. Näyttelyt nostavat alueen taiteilijoiden tunnettuutta ja ovat osa vastuumuseotyötä. Alueen näyttelyiden kautta pyritään saamaan kasvua museon kävijämäärään innostamalla oman maakunnan väkeä museoon. Vuoden 2020 aluetyö tapahtuu sekä museon tiloissa perustoiminnan yhteydessä että alueella kv-hankkeen *Tartu maisemaan* kautta. Onnistunut ohjelma vaatii tehokasta markkinointia koko alueella.

Nelimarkka-museo on alueellinen vastuumuseo, jolta odotetaan erityistietämystä ja -osaamista sekä saavutettavuutta. Museon toimipisteiden lisääminen (viimeisimpänä Villa Väinölä) lisää tehtäviä: toiminnan kehittäminen elävöittää museotoimintaa, lisää kävijöitä ja madaltaa kynnystä, mutta tarvitsee uutta suunnittelua avoinnapitoon, käyttösuunnitelman mukaisen sisällön tuottamiseen ja markkinointiin. Uusi museolaki edellyttää vastuumuseoilta (ent. aluetaidemuseo, tuleva taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön vastuumuseo) entistä vaikuttavampaa toimintaa. Myös Alajärven yleinen kulttuuritoiminta on sisällytetty museon talousarvioon.

3.5.10 Liikunta- ja nuorisopalvelut

Liikuntapalvelujen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2020

Liikuntaneuvontapalvelujen kehittäminen ja toteuttaminen yhteistyössä Järvi-Pohjanmaan perusturvan ja alueen toimijoiden sekä yritysten kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2020–2022

1. Edistetään perheliikuntaa ja eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikua ja harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteettejä, mm. väestö- ja harrasteryhmiä palvelevan liikuntapuiston suunnittelu ja rakentaminen 2021–2022.
2. Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä
  - Harrastustakuu; jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan mahdollisuus, perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta, vähintäänkin yhteen harrastukseen pääseminen maksutta.
  - Nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään edelleen.
3. Erityisliikunnan kehittäminen ja toteuttaminen
  - Ohjaajaresurssien turvaaminen ja lisääminen. Uusien ohjaajien ja vauvauintiohjaajien kouluttaminen.
  - Uusia vesiliikuntaryhmiä perustetaan kysynnän mukaan ja tarjoon monipuolistetaan eri lajeilla, että jokaiselle löytyisi mielekäs harrastus.
  - Liikuntaneuvontapalveluja kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä Järvi-Pohjanmaan perusturvan, kansalaisopiston ja Apteekin kanssa ja verkostoidutaan jatkossa eri tahojen kanssa.

Toimintaa mitataan tapahtumien ja osallistujien määrällä sekä euroa/asukas.

LIIKUNTATOIMINTA Alajärvi

Liikuntapalvelujen perustehtävänä on tuottaa kuntalaisten omiin tarpeisiin pohjautuvia kunto- ja terveysliikuntapalveluja, kehittää liikuntapaikkoja ja tukea ja edistää kolmannen sektorin omaehtoista liikuntapalvelujen tuotantoa. Liikuntapalvelut tuotetaan itse ja yhteistyössä paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen, perusturvan, kuntien sekä vapaa-aikapalveluja tuottavien sidosryhmien kanssa.

Liikuntapaikkojen hoidosta vastaa Alajärven kaupungin tekninen toimi. Lisäksi liikuntarakentaminen ja kehittämishankkeiden suunnittelu ja toteutus tehdään yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Taloudelliset/toiminnalliset tavoitteet ja tehokkuus

Kasvanut palvelutarjonta ja henkilöstö mahdollistavat kuntosalin laajemmat aukioloajat ja hyvään asiakaspalveluun voidaan panostaa oikealla henkilöstömitoituksella.

Alajärven uimahallin kahvio-/kassapalvelut sisältävät tilavarausjärjestelmän hallinnoinnin, laskutuksen, myyntitehtävät, tilausten hoidot, uimahallin toiminnan tiedottamisen ja markkinoinnin sekä asiakaspalvelun.

Uimahallin asiakaskäyntien määrä vuonna 2017 oli 71 447 käyntiä ja vuonna 2018 71 207. Tavoitteena on kohottaa uimahallin ja kuntosalin asiakaskäyntien määrää vuosina 2020–2022 85 000 käyntiin vuodessa markkinointia ja palvelua tehostamalla. Lisäksi tehostetaan Alajärvellä sijaitsevien vapaa-ajan rakennusten ja liikunta-alueiden hyödyntämistä ja käyttöastetta oikeanlaisella markkinoinnilla ja palvelutuotannolla.

Liikunta- ja hyvinvointia messut järjestetään Alajärvellä 25. huhtikuuta ja messupaikkana uusi monitoimihalli.

Erityisliikunnanohjaaja-uimaopettajan toimen perustaminen on todettu tarpeelliseksi ja toimeen liittyviä tehtäviä valmistellaan ja esitys tehdään vuodelle 2021.

Liikuntapalvelujen toimintaan ja toiminnan kehittämiseen haetaan eri tahojen myöntämää ulkopuolista rahoitusta. Valkealammen virkistyskäyttöön liittyviä asioita viedään eteenpäin ja käytännön tasolle.

Perustelut 2020–2022

Kuntalaisia innostetaan omaehtoiseen liikuntaan järjestämällä eri lajien kampanjoita. Uusia vesiliikuntaryhmien ohjaajia sekä uimakoulun opettajia koulutetaan. Alajärven uimahallille ja kuntosaleille tuotetaan uutta ohjattua toimintaa ja eri teemoilla olevia tapahtumia.

Elintapaohjausta toteutetaan yhdessä perusturvan, kansalaisopiston ja apteekin kanssa. Yhteistyöllä pyritään edistämään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähentämään eriarvoisuutta. Liikuntaneuvonnan ja ohjatun kuntosalitoiminnan palvelut tuotetaan omana toimintana ja ostopalveluna kysynnän ja tarpeiden mukaan. Elintapaohjaus viedään käytäntöön ja tuodaan esille liikunnan, oikean ravinnon ja unen merkitys arkielämässä. Elintapaohjauksessa asiakasta aktivoidaan liikkumaan ja pitämään huolta itsestään liikunnan avulla.

Vuosina 2020–2022 leirejä järjestetään yhteistyössä eri järjestöjen kanssa, ja kaupungin omissa toimipaikoissa. *GCDC-harrasteleiri* järjestetään 7–13-vuotiaille Alajärvellä vuonna 2020 yhteistyössä AlaVolin kanssa. Vuonna 2022 järjestetään Alajärvellä talvi- tai syysleiri yhteistyössä PLU:n ja järjestöjen kanssa.

Alajärven talousarvioon varataan liikunta-avustuksiin vuosittain määräraha paikallisen harrastus- ja järjestötoiminnan tukemiseen sekä Alajärven kaupungin hyvin menestyneiden urheilijoiden stipendeihin. Liikuntapalvelujen avustukset jaetaan yleis- ja kohdeavustuksina.

Alajärvellä otetaan käyttöön alle 20-vuotiaille nuorille ja työttömille ja täällä opiskeleville suunnattu liikuntapassi, joka oikeuttaa liikkumaan kaupungin järjestämissä palveluissa maksuttomasti.

NUORISOTOIMINTA Alajärvi ja Vimpeli

Nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua, omaehtoista toimintaa ja vahvistaa nuorten itsenäistymistä, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja tarjoamalla vaihtoehtoista toimintaa turvalliseen ja ohjattuun vapaa-ajanviettoon. Arvoperustana ovat nuorison terveet elämäntavat, yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, ongelmien ennaltaehkäisy, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

Taloudelliset/toiminnalliset tavoitteet ja tehokkuus

Tehostetaan yhteistyötä eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa, tuotetaan taloudellisemmin ja määrällisesti enemmän nuorisolle suunnattuja tapahtumia ja toimintoja. Osa tapahtumista on maksullisia.

Nuorten matalankynnyksen/vapaamuotoisempaa bänditoimintaa kehitetään. Bänditoimintaa varten investointiosaan varataan soittolaitteiden kaluston hankintaan määräraha 10.000 €.

Ohjaamo on nuorten alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen palvelupiste, jonka toimintamalli perustuu monialaista tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea tarjoavasta Ohjaamosta, eri hallintoalojen perusturvapalveluista ja laajasta yhteistyöverkostosta. Monialaisen palvelupisteen kautta nuoren on yhden luukun periaatteella mahdollista ohjautua tarvitsemiinsa palveluihin.

Perustelut 2020–2022

Nuorisopalvelujen talousarvio sisältää nuorison hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön tarvittavia määrärahoja. Määrärahalla järjestetään perusnuorisotyötä; ohjattua nuorisotilatoimintaa, leirit, matkat, retket, kurssit, tapahtumat, konsertit ja kerhotoimintaa sekä kulttuurista nuorisotyötä mm. sirkustoimintaa. Leiritoimintaa järjestetään v. 2020–2022 kesällä.

Nuorisotilat: keskustassa Nuorisovintti ja Lehtimäen nuorisoseuran tilat on vuokrattu ja niissä on toimintaa 2–4 iltana viikossa. Alajärven keskustan nuorisotiloissa tapahtuvan toiminnan kehittämiseksi ja nuorten paremman viihtyvyyden lisäämiseksi uusien asianmukaisten nuorisotilojen hankkimisen suunnittelua jatketaan vuonna 2020. Ohjaamotoiminta on omissa tiloissa ja Ohjaamolle varataan vuoden 2020 talousarvioon määrärahat.

Nuorisoavustuksiin varataan talousarviossa vuosittain määräraha nuorisoyhdistysten sekä nuorten toimintaryhmien tukemiseen. Avustukset jaetaan yleis- ja kohdeavustuksina.

Alajärven nuorisovaltuusto edesauttaa nuorten tarpeiden välittymistä päätöksentekoon ja palvelutuotantoon sekä helpottaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisovaltuusto edesauttaa nuorten aseman ja mielipiteiden huomioonottamista päätöksenteossa. Nuorisovaltuusto laatii vuosittain toiminnalleen tavoitteet ja talousarvioehdotuksen kaupunginhallituksen antamia talousarvio-ohjeita noudattaen. Näkyvimpänä nuorisovaltuuston toimintana on osallistua nuorille suunnatun toiminnan suunnitteluun.

Ohjaamotoiminta Alajärvi-Vimpeli

Ohjaamo on alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen palvelupaikka, jonka toimintamalli rakentuu monialaisesti henkilökohtaista ohjausta, tietoa ja tukea tarjoavasta Ohjaamosta, eri hallinnonalojen peruspalveluista ja laajasta yhteistyöverkostosta.

Ohjaamo tukee erityisesti erilaisissa nivelvaiheissa olevia nuoria ja edistää koulutukseen ja työelämään kiintymistä. Nuorten yksilölliset tilanteet huomioiden Ohjaamon tarjoama ohjaus ja tuki voi sisältää monia eri vaiheita. Ohjaamon ydintoimintaan kuuluu henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus, tuki elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämiseen sekä kouluttautumisen ja työllistymisen tukeminen. Toimintamallin tavoitteena on, että Ohjaamo toimii nuoren tukena, kunnes tilanteeseen löydetään pidempikestoinen ratkaisu esim. yhteistyöverkoston tarjoamien palveluiden kautta tai nuoren siirtyessä opintoihin ja työelämään.

Palvelu tuotetaan yhteistyötahojen kanssa tapahtumina eri teemojen ympärillä ja useissa eri paikoissa ja toimintatapoja ovat popup-tapahtumat, Rekry-tapahtumat, CV-klinikat, koulutusmahdollisuuksien esittelyt, opiskelijavierailut, hyvinvointia ja itsenäistä elämää tukevat teemat kuten asuminen, rahankäyttö ja asiointi. Palveluja tuotetaan myös etäyhteyksien avulla.

Vimpelin nuorisotyötä kehitetään vuosina 2020–2022 yhteistyössä useiden eri tahojen kanssa. Toiminnan kehittämiseksi budjettiin varataan määrärahat. Vimpeliin perustettiin v. 2018 Nuorisovaltuusto nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi. Vimpelin nuorisotilojen piteetään auki kaksi kertaa viikossa. Nuorisontilatoiminnasta vastaa Vimpeliin palkattu ohjaaja ja nuorisoilloissa toimintaa ohjaamassa tulee olla aikuinen ammattiosaaja.

PROJEKTIT 2020

ETSIVÄ NUORISOTYÖ ALAJÄRVI JA VIMPELI

Etsivä nuorisotyö perustuu nuorisolakiin ja sen tehtävänä on auttavaa 15–29-vuotiaita alajärveläisiä ja vimpeliläisiä nuoria. Tuen tarpeessa oleva nuori ohjataan sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen itsenäistymistään ja osallisuuttaan yhteiskuntaan sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivässä nuorisotyössä painotetaan varhaisen tuen ja matalan kynnyksen periaatetta. Työmuoto on kehitetty syrjäytymisen ehkäisemiseen ja nivelvaiheessa olevien nuorten tukemiseen. Nuori voi ottaa yhteyttä itse suoraan etsiviin nuorisotyöntekijöihin, lähetteitä ei tarvita. Työmuoto on vakiinnuttanut paikkaansa alueella ja nuorten omat yhteydenotot ovat lisääntyneet viime vuosina. Etsivä nuorisotyö on verkostoyhteistyötä ja tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat mm. koulut, Te-toimisto sekä sosiaali- ja terveystyöpalvelut. Etsivä nuorisotyö on ollut mukana kehittämässä Ohjaamo-toimintaa ja tulevaisuudessa etsivät tulevat olemaan olennainen osa Ohjaamo.

Vuodesta 2008 lähtien etsivään nuorisotyöhön on haettu valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Vuodelle 2019 avustusta on myönnetty 55.000 €, jotka on tarkoitettu kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkakustannuksiin. Vuoden 2019 Alajärven kaupunki hakee valtionavustusta Etsivä-toimintaan kaudelle 2020.

STARTTIPAJA LAITURI

Starttipaja Laituri on Alajärven kaupungin hallinnoima, sivistystoimen ylläpitämä seutukunnallinen (Alajärvi–Vimpeli) hanke ja se on suunnattu alueen 15–25-vuotiaille nuorille, jotka ovat ilman työ- tai koulutuspaikkaa ja tarvitsevat tukea arjenhallintaan sekä tulevaisuuden suunnitelmien tekemiseen. Toiminnan pääpaino on sosiaalisen vahvistumisen tukemisessa, arjenhallinnan kehittämisessä sekä työ- ja koulutusvalmiuksien edistämiseksi. Nuoret ohjautuvat starttipajalle TE-palvelujen tai sosiaalitoimen kautta useimmiten kuntouttavan työtoiminnan lähetteellä. Ohjautuminen starttivalmennukseen voi tapahtua myös ilman viranomaisen lähetettä. Starttipajalla työskennellään toiminnallisesti ja yhteisöllisesti mm. viestinnän, liikunnan, retkeilyn (esim. oppilaitos- ja yritysvierailut), arjenhallintataitojen, vuorovaikutusharjoitusten, käden taitojen sekä koulutus- ja työelämän valmiuksien aktivoimisen ja kehittämisen parissa.

Starttivalmennuksella pyritään vastaamaan nuorisotakuun tavoitteisiin kartoittamalla ja aktivoimalla nuoren työ- ja toimintakykyä yhdessä nuoren kanssa. Starttipaja Laituri on tehostanut ja kehittänyt jatkuvasti toimintaansa mm. yhteistyössä alueen oppilaitosten kanssa vastaten paikallisten nuorten tarpeeseen.

Uudistusten tavoitteena on edistää nuorten työelämätaitoja sekä mahdollisuuksia työllistyä esimerkiksi opinnollistamisin keinoin. Starttipaja Laituri on tiiviisti mukana kehittämässä ja toteuttamassa Ohjaamo Alajärvi-Vimpelin toimintaa.

Starttipajan toimintaan Alajärven kaupunki hakee vuosittain valtionavustusta kahden työntekijän palkkakustannuksiin. Toimikaudelle 2019–2020 avustusta myönnettiin 55.000 €.

3.5.11 Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 42: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO ALAJÄRVI

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TP ennuste 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA 2019/TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Hallinto/sivistystoimi	0	0	0	0		
Sivistystoimen projektit	38 129	62 745	62 745	0	-62 745	
Varhaiskasvatus	3 732 111	3 699 285	3 699 200	3 627 956	-71 329	-2
Esi- ja perusopetus	11 997 423	12 528 472	12 529 580	12 351 888	-176 584	-1
Kuraattoritoiminta	111 493	137 368	137 370	221 978	84 610	62
Lukio-opetus	2 186 445	2 199 329	2 199 300	2 214 005	14 676	1
Kansalaisopisto	498 123	519 000	519 000	501 288	-17 712	-3
Musiikkiopisto	845 686	804 570	820 560	860 218	55 648	7
II asteen koulutus	19 396	18 960	18 960	19 730	770	4
Kulttuuritoimi/avustukset	10 079	12 100	36 600	12 060	-40	0
Liikuntatoimi	1 139 322	1 229 286	1 229 285	1 423 605	194 319	16
Nuorisotoimi	218 166	262 637	262 630	282 438	19 801	8
Kirjasto	614 908	637 903	637 900	631 408	-6 495	-1
Museo	349 677	395 230	406 750	385 881	-9 349	-2
Museon hankkeet	716	4 286	4 300	0	-4 286	
Lautakunta yhteensä:	21 761 674	22 511 171	22 564 180	22 532 455	21 284	0

TAULUKKO 43: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO VIMPELI

Talousarvio 2020

Vimpelin kunta

Toimiala: Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TP ennuste 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA 2019 / 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Projektit sivistystoimi	13 095	18 976	19 000	0	-18 976	
Varhaiskasvatus	880 933	854 247	815 415	806 306	-47 941	-6
Esi- ja perusopetus	3 032 840	3 266 286	3 266 250	3 227 442	-38 844	-1
Kuraattoritoiminta	33 714	41 538	41 500	48 448	6 910	17
Lukio-opetus	125 146	268 149	268 150	254 826	-13 323	-5
Kansalaisopisto	51 841	63 669	50 000	52 701	-10 968	-17
Musiikkiopisto	73 494	71 859	71 860	69 906	-1 953	-3
Kirjasto	210 124	227 898	227 900	225 066	-2 832	-1
Kulttuuritoimi/avustukset	3 025	0	0	0	0	0
Museo	4 063	0	0	0	0	0
Liikuntatoimi	135 719	142 311	142 300	0	-142 311	-100
Nuorisotoimi	70 185	104 330	104 300	84 823	-19 507	-19
Lautakunta yhteensä:	4 634 179	5 059 263	5 006 675	4 769 518	-289 745	-6

TAULUKKO 444: PERHEPÄIVÄHOITO

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Perhepäivähoito
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-91 993	-81 500	-81 500	-110 200	-28 700	35,21
Kulut	780 640	740 079	740 000	789 269	49 190	6,65
Netto	688 647	658 579	658 500	679 069	20 490	3,11

Tuottajan viesti tilaajalle:

Perhepäivähoidon tuote pitää sisällään hoitajan kodissa tapahtuvan perhepäivähoidon, Peukaloisen ryhmiksen ja avoimen varhaiskasvatukseen toiminnan. Alajärvellä toimii vuoden 2020 alussa 12 omissa kodissaan hoitavaa perhepäivähoitajaa. Perhepäivähoitajien lukumäärä pyritään säilyttämään nykyisellä tasollaan. Perhepäivähoidon talousarvio on raamin mukainen.

TAULUKKO 455: PÄIVÄKOTIHOITO

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Päiväkotihoido
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-303 227	-252 100	-252 100	-242 000	10 100	-4,01
Kulut	2 577 411	2 513 728	2 513 800	2 424 361	-89 367	-3,56
Netto	2 274 184	2 261 628	2 261 700	2 182 361	-79 267	-3,50

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärvellä toimii vuoden 2020 alussa neljä päiväkotia: Mäntymäen ja Myllyvainion päiväkodit Alajärven keskustassa, Kämpälämäen päiväkotit Lehtimäellä ja Koulumäen päiväkotit Luoma-aholla. Näiden lisäksi päiväkotihoidon tuote sisältää esioppilaiden kerhotoiminnan kustannukset. Palveluihin ei ole kaavailtu merkittäviä muutoksia vuodelle 2020. Päiväkotihoidon talousarvio on raamin mukainen.

TAULUKKO 466: ERITYISVARHAISKASVATUS

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Erityisvarhaiskasvatus
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-240	0	0	-7 400	-7 400	
Kulut	131 513	126 178	126 100	175 546	49 368	39,13
Netto	131 273	126 178	126 100	168 146	41 968	33,26

Tuottajan viesti tilaajalle:

Erityisvarhaiskasvatus sisältää varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja henkilökohtaisten ohjaajien kustannukset. Erityisvarhaiskasvatuksen talousarvioon on lisätty toisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkakustannukset (4 pv/viikko).

TAULUKKO 477: KOTIHOIDONTUKI

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kotihoidontuki
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	0	0	0	0		
Kulut	638 005	652 900	652 900	598 380	-54 520	-8
Netto	638 005	652 900	652 900	598 380	-54 520	-8

Tuottajan viesti tilaajalle:

Kotihoidontuen kokonaisuus sisältää asiakkaille maksettavat kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuet sekä joustavan ja osittaisen hoitorahan. Lisääntynyt varhaiskasvatuksen käyttö ja syntyvyyden lasku vähentävät edelleen perheille maksettavien tukien määrää.

TAULUKKO 48: ESI- JA PERUSOPETUS

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Esi- ja perusopetus
Tuoteno:	
Asiakasryhmät:	Esi- ja perusopetuksen oppilaat
Vastuuviranhaltija:	Esa Kaunisto, koulujen rehtorit

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TP ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-408 377	-347 420	-347 420	-316 050	31 370	-9,03
Kulut	12 405 801	12 877 047	12 877 000	12 667 938	-209 109	-1,62
Netto	11 997 424	12 529 627	12 529 580	12 351 888	-177 739	-1,42

Tuottajan viesti tilaajalle:

Talousarvio sisältää esi- ja perusopetuksen sekä kuntoutusluokkatoiminnan Paavolan koululla ja Alajärven yläkoululla. Tuotteen kuuluvat myös kotikuntakorvaukset sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Talousarviossa on huomioitu Uusikylän koulun lakkautuminen 1.1.2020 alkaen.

TAULUKKO 49: LUKIO-OPETUS

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Lukio-opetus
Tuoteno:	
Asiakasryhmät:	Lukion opiskelijat
Vastuuviranhaltija:	Marko Timo

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019	TP ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-19 368	-322 699	-322 700	-310 226	12 473	-3,87
Kulut	2 205 813	2 522 028	2 522 000	2 524 231	2 203	0,09
Netto	2 186 445	2 199 329	2 199 300	2 214 005	14 676	0,67

Tuottajan viesti tilaajalle:

Talousarvioon 2020 lukiokoulutukselle varataan riittävät tuntikehys- ja opetusvälineistöresurssit, jotta opetuksen taso voidaan pitää korkeana. Lukuvuonna 2020-2021 opiskelijamäärä pysyy suurin piirtein nykyisellä tasolla eli Alajärven lukiossa noin 200 opiskelijassa. Uutena Alajärven lukioon perustetaan esport-linja, joka voi tuoda lisää opiskelijoita. Linjalle haetaan kevään 2020 yhteishaussa, jossa valitaan max. 15 opiskelijaa. Yhteishaussa aloituspaikkoja on yhteensä 108. Lukio-opetukseen tulee varata 353 tuntia, mikä pitää sisällään koko tuntikehysten eli luokka- ja resurssitunnit. Lukio-opetus pitää sisällään Vimpelin lukiolle kuuluvan valtionosuuden 640 000 euroa.

TAULUKKO 50: KANSALAIPOISTO

Talousarvio 2020**Alajärven kaupunki**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kansalaisopisto
Tuoteno:
Asiakasryhmät: Kuntien asukkaat
Vastuuviranhaltija: Titta Väänänen

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-194 388	-215 136	-215 100	-199 138	15 998	-7,44
Kulut	692 512	734 136	734 100	700 426	-33 710	-4,59
Netto	498 124	519 000	519 000	501 288	-17 712	-3,41

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärvi tuottaa vuonna 2020 vastuukuntana kansalaisopistopalvelut Vimpelin kunnalle sekä myy kansalaisopistopalvelut myös Soinin kunnalle. Vuoden 2020 kokonaistuntimäärä 8 450 tuntia on jaettu kunnittain asukaslukujen ja ennakoitun käytön mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen ope-

tustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Kustannukset ja tunnit kunnittain: Alajärvi 501 288 €/6 635 t, Soini 37 337 €/1 165 t ja Vimpeli 52 701 €/1650 t.

TAULUKKO 51: MUSIIKKIOPISTO

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Musiikkiopisto
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Musiikkiopiston opiskelijat
Vastuuviranhaltija:	Markku Pöyhönen

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-458 128	-481 441	-481 440	-504 420	-22 979	4,77
Kulut	1 303 814	1 286 011	1 302 000	1 364 638	78 627	6,11
Netto	845 686	804 570	820 560	860 218	55 648	6,92

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven musiikkiopiston toiminta-alueeseen kuuluvat Alajärven ja Kurikan kaupungit sekä Soinin kunta. Alajärven musiikkiopistolle vahvistettu valtionosuustuntien määrä vuonna 2019 on 15 466, yksikköhinta 76,82 € ja valtionosuuden määrä 663 536 €. Vuoden 2020 valtionosuusrahoituksesta OKM päättää marraskuussa 2019. OKM on esittänyt vuoden 2020 yksikköhinnaksi 79,79 €. Mikäli valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä ja muut valtionosuuteen vaikuttavat seikat pysyvät ennallaan, Alajärven musiikkiopiston valtionosuuden suuruudeksi tulee 689 207 €, missä on korotusta 25 671 € (3,87 %). Valtionosuus kattaa noin puolet musiikkiopiston kustannuksista.

Alajärven ja Kurikan välisen sopimuksen mukaan valtionosuus jaetaan siten, että siitä Alajärven ja Soinin muodostaman tulosyksikön osuus on 46,27 % ja Kurikan 53,73 %. Jakosuhte on tuntiperustainen ja samalla prosenttiosuudella jaetaan hallinnon kustannukset.

Lukukausimaksujen tuotoksi on arvioitu 189 000 € ja soitinvuokrien 6 600 €, yhteensä 195 600 €. Tämä kattaa n. 14 % oppilaitoksen kustannuksista.

Soinin maksuosuudeksi on arvioitu 23 320 € ja Kurikan 280 000. Talousarvion toimintajäämäksi tulee 860 218 €, mikä katetaan Alajärven kaupungin maksuosuudella ja koko oppilaitoksen valtionosuudella.

Suunnitellut viikoittaiseen opetukseen pohjautuvat vuotuiset tuntimäärät 2020 ovat: Alajärvi 6 690, Soini 910 ja Kurikka 8 790; yhteensä 16 390. Lisäksi tulee orkesteriprojektien tunteja. Oppilasmäärä on n. 590.

TAULUKKO 522: II-ASTEEN KOULUTUS

Talousarvio 2020**Alajärven kaupunki**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: II asteen ja ylempään asteen koulutus
Tuotenro:
Asiakasryhmät:
Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	0	0	0	0	0	
Kulut	19 396	18 960	18 960	19 730	770	4,06
Netto	19 396	18 960	18 960	19 730	770	4,06

Tuottajan viesti tilaajalle:
Määräraha koostuu vanhoista eläkevastuista ja SeAmk:n sairaanhoitajakoulutuksen vuokrista.

TAULUKKO 533: KURAATTORITOIMINTA

Talousarvio 2020**Alajärven kaupunki**

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kuraattoritoiminta
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Perusopetuksen oppilaat ja toisen asteen opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-57 896	-70 366	-70 360	-49 848	20 518	-29,16
Kulut	169 389	207 734	207 730	271 826	64 092	30,85
Netto	111 493	137 368	137 370	221 978	84 610	61,59

Tuottajan viesti tilaajalle:
Kuraattoritoiminta sisältää esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen kuraattori- ja psykologipalvelut Alajärven kaupungille ja Vimpelin kunnalle. Toiminta sisältää myös ulkopuolelta ostetut kuraattoripalvelut Alajärvelle ja Vimpelille.

Maksusuudet kunnittain: Alajärvi 221 978 € ja Vimpeli 48 448 €.

TAULUKKO 544: LIIKUNTATOIMI

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Liikuntatoimi
Tuoteno:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Marjo Salmenautio vs. Kirsti Kivelä

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-314 061	-328 475	-328 475	-417 540	-89 065	27,11
Kulut	1 453 383	1 557 761	1 557 760	1 841 145	283 384	18,19
Netto	1 139 322	1 229 286	1 229 285	1 423 605	194 319	15,81

Tuottajan viesti tilaajalle:

Liikuntatoimen 2020 toimintaan varattuja määrärahoja käytetään uusien ja perinteisten tapahtumien, luontoretkien, leirien, matkojen, uimakoulujen ja liikuntakerhojen toimintaan sekä liikunta-avustuksiin.

Talousarvioon on varattu toimintamäärärahoja Uimahallin, Alajärven Pallohallin ja uuden monitoimihallin toimintakuluihin.

Tuotteeseen kuuluvat: Hallinto/liikuntapalvelut, Liikuntapalvelut, Alajärven uimahalli, Uimahallin kahvio, Alajärven monitoimihalli, Alajärven Pallohalli sekä Liikunta-avustukset/stipendit ja jäähallin avustus.

TAULUKKO 555: NUORISOTOIMI

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Nuorisotoimi
Tuoteno:	
Asiakasryhmät:	Kunnassa asuvat nuoret
Vastuuviranhaltija:	Marjo Salmenautio vs. Kirsti Kivelä

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-121 312	-132 477	-132 480	-117 445	15 032	-11,35
Kulut	339 478	395 114	395 110	399 883	4 769	1,21
Netto	218 166	262 637	262 630	282 438	19 801	7,54

Tuottajan viesti tilaajalle:

Nuorisotoimen talousarvio 2020 sisältää nuorison hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön tarvittavia määrärahoja.

Nuorisotoimeen varattavilla määrärahoilla järjestetään perusnuorisotyötä, ohjattua nuorisotilatoimintaa, leirejä, matkoja, retkiä, tapahtumia, konsertteja, monipuolista kerhotoimintaa ja kulttuurista nuorisotyötä. Talousarvioon 2020 on varattu määräraha nuorisovaltuuston toimintaa, Etsivään nuorisotyöhön, Starttipaja Laituriin, Ohjaamoon sekä nuorisovavustuksiin.

Tuotteeseen kuuluvat: Hallinto/nuorisopalvelut, Nuorisopalvelut, Nuorisovaltuusto, Etsivä nuorisotyö, Starttipaja Laituri, Ohjaamo ja Nuorisovavustukset.

TAULUKKO 566: KIRJASTO

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Kirjasto
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Tarja Kyrönlähti

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-37 200	-13 791	-13 790	-15 000	-1 209	8,77
Kulut	652 108	651 694	651 690	646 408	-5 286	-0,81
Netto	614 908	637 903	637 900	631 408	-6 495	-1,02

Tuottajan viesti tilaajalle:

AVI:lta on saatu avustusta Eepoksen yhteiseen lukemisen edistämiprojektiin "Satusirkus". Toteutus on Alajärven osalta maaliskuussa 2020. Vuoden 2020 aikana perustetaan asiakasraati ja järjestetään asiakaspalaute-/kehittämisisiltä. Henkilökunnan koulutuksessa painopiste on asiakaspalvelussa. Panostetaan tiedottamiseen kaikilla mahdollisilla kanavilla sekä ollaan näkyvillä sosiaalisessa mediassa. Hyödynnetään toiminnan kehittämisessä hankerahoituksia.

Koulukeskuksen kirjaston on siirtynyt Alajärven kaupunginkirjaston hoidettavaksi, joten koulukirjaston menot ovat nyt kirjaston menoissa (21 655 €) eikä yläkoulun ja lukion niin kuin vielä 2018. Koulukirjasto on avoinna 2 päivänä viikossa yhteensä 11 tuntia (henkilökunta paikalla). Muina aikoina koulukirjasto toimii omatoimiperiaatteella.

TAULUKKO 577: MUSEO

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Museo
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan ja alueen asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Maria Lampinen

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-29 835	-22 650	-22 650	-22 800	-150	0,66
Kulut	379 513	417 880	429 400	408 681	-9 199	-2,20
Netto	349 678	395 230	406 750	385 881	-9 349	-2,37

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven museopalveluihin kuuluvat Nelimarkka-museo, Nelimarkka-residenssi, Villa Nelimarkka ja Villa Väinölä. Museo tuottaa elämyksiä ja tietoa, harjoittaa näyttely-, julkaisu-, taidekasvatus- ja taiteilijaresidenssitoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Näiden lisäksi museossa tuotetaan muita kulttuuritapahtumia.

Museon kävijämäärät ovat nousseet ja kiinnostavat näyttelyt sekä tapahtumat edellyttävät määrärahoja sekä asiantuntijuutta.

Kustannuksia lisäävät esimerkiksi taiteilijoille maksettavat pakolliset tekijänoikeuksiin liittyvät näyttelykorvaukset sekä markkinointi, joka on isossa roolissa kävijöiden saavuttamisessa.

TAULUKKO 588: MUSEON HANKKEET

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Museon hankkeet
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
 Vastuuviranhaltija: Maria Lampinen

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	-5 601	-29 400	-29 400	0	29 400	
Kulut	6 317	33 686	33 700	0	-33 686	
Netto	716	4 286	4 300	0	-4 286	

TAULUKKO 599: KULTTUURIAVUSTUKSET

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kulttuuriavustukset
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
 Vastuuviranhaltija:

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	TA ennuste 2019	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)
Tuotot	0	0	0	0	0	
Kulut	10 079	12 100	36 600	12 060	-40	0
Netto	10 079	12 100	36 600	12 060	-40	0

Tuottajan viesti tilaajalle:

Määräraha sisältää kulttuurin kohdeavustukset.

TAULUKKO 60: TILAAJAN MENOT 2020

SIVISTYSLAUTAKUNTA / TALOUSARVIO 2020 / ALAJÄRVI

	TA 2018	TP 2018	TA 2019	TAE 2020	Ero TA19/TAE2
Hallinto/sivistystoimi					
Sivistystoimen projektit					
Ops 2016	0	4 529,69	0	0	0
Nuoret Värkkärit	0	0,00	0	0	0
Kielikylypyprojekti	0	2 212,73	0	0	0
Varh.kasvatuksen keh.hanke	0	-10,58	0	0	0
Yhdessä hyvä tulee -hanke	0	0,00	0	0	0
Oppia ikä kaikki -hanke	0	-5 880,00	0	0	0
Koulutuksellinen tasa-arvo	0	-10,64	0	0	0
ICT-ohjaus	0	-3,39	0	0	0
Lukioiden Japanin yhteistyö	0	5 921,27	0	0	0
Erytisopetuksen laadun kehitt.	6 436	15 419,77	0	0	0
Pohjalta pintaan	0	0,00	0	0	0
Kielikylypyprojekti 2	0	10 222,34	47 920	0	-47 920
Yhdessä hyvä tulee 2	0	4 270,38	0	0	0
Erit.opetuksen laadun keh. 2	0	0,00	14 825	0	-14 825
JS lukioiden oppimateriaalit kiert	0	0,00	0	0	0
Ikitutor	0	0,00	0	0	0
LYIE -hanke	0	0,00	0	0	0
Valkealampi projekti	0	735,01	0	0	0
EP:n kansainväl. Japaniin	0	722,54	0	0	0
Perusop./opisk.h/kuraattorit	79 085	81 510,34	108 359	124 790	16 431
Toisen ast.opisk.h/kuraattorit	27 547	27 130,86	24 263	32 520	8 257
Ulkop.ost kuraattoripalvelut	3 181	2 851,56	4 746	4 698	-48
Perusopetuksen kuraattorit/Alajä	0	0,00	0	59 970	59 970
Perhepäivähoito	618 775	583 373,32	497 056	506 251	9 195
Avoin päivähoito	64 973	34 574,57	81 858	100 114	18 256
Ryhmäperhepäivähoito	77 624	70 699,48	79 665	72 704	-6 961
Mäntymäen päiväkot	760 407	871 112,20	847 463	937 035	89 572
Koulumäen päiväkot	155 442	207 211,75	231 649	200 977	-30 672
Tuutikin päiväkot	227 115	212 548,00	194 968	0	-194 968
Myllyvainion päiväkot	603 687	570 505,72	594 839	641 460	46 621
Käpälämäen päiväkot	307 199	345 878,48	317 734	330 385	12 651
Paavolan koulu/päivähoito	41 248	41 103,92	40 100	37 978	-2 122
Luoma-ahon koulu/päivähoito	9 573	2 155,87	0	0	0
Ylikylän koulu/päivähoito	0	-860,68	0	0	0
Hoiskon koulu/päivähoito	7 363	3 677,87	6 120	9 943	3 823
Taimelan koulu/päivähoito	18 947	6 828,24	11 982	7 205	-4 777
Paalijärven koulu/päivähoito	8 257	6 734,73	8 426	7 358	-1 068
Myllykankaan koulu/päivähoito	8 758	7 071,67	8 347	0	-8 347
Uusikylän koulu/päivähoito	0	215,33	0	0	0
Alakylän koulu/päivähoito	0	0,00	0	10 020	10 020

Kotihoidontuki	721 200	638 005,47	652 900	598 380	-54 520
Erityisvarhaiskasvatus	128 290	131 273,22	126 178	168 146	41 968
Myllyvainion päiväkotiesiop.)	0	-977,45	0	0	0
Käpälämäen päiväkotiesiop.)	0	-5 957,54	0	0	0
Mäntymäen päiväkotiesio.)	92 179	132 646,68	113 919	161 904	47 985
Alakylän koulu(esiop.)	0	0,00	0	121 682	121 682
Hoiskon koulu(esiop.)	87 184	90 141,99	100 360	99 259	-1 101
Luoma-ahon koulu(esiop.)	57 693	31 457,16	0	0	0
Myllykankaan koulu(esiop.)	82 691	106 170,03	97 034	0	-97 034
Paalijärven koulu(esiop.)	52 598	47 289,44	44 087	82 006	37 919
Paavolan koulu(esiop.)	302 948	281 272,81	282 298	297 457	15 159
Uusikylän koulu(esiop.)	58 200	33 862,16	35 793	0	-35 793
Ylikylän koulu(esiop.)	0	644,29	0	0	0
Taimelan koulu(esiop.)	76 067	77 248,02	78 228	89 515	11 287
Koululaisten ap- ja ip-toiminta	136 892	128 376,70	120 043	106 227	-13 816
Alakylän koulu	404 793	405 493,86	416 995	400 263	-16 732
Hoiskon koulu	758 076	774 031,15	848 224	922 048	73 824
Luoma-ahon koulu	216 451	219 832,90	88 171	0	-88 171
Myllykankaan koulu	441 579	500 673,02	480 603	523 030	42 427
Paalijärven koulu	364 415	364 326,32	373 354	549 424	176 070
Paavolan koulu	2 433 301	2 370 344,00	2 604 243	2 638 359	34 116
Uusikylän koulu	349 696	302 632,75	349 320	0	-349 320
Ylikylän koulu	417 930	375 892,85	375 291	387 004	11 713
Taimelan koulu	949 487	910 900,21	901 236	890 494	-10 742
Alajärven yläkoulu	4 431 961	4 268 938,51	4 429 056	4 449 249	20 193
Kerhot.kehittäminen	0	-2 512,51	0	0	0
Erasmus-projekti	0	-9 570,19	0	0	0
Erasmus/Partnerikoulut	0	0,00	0	0	0
Kotikuntakorvaukset	385 200	338 730,26	387 500	293 890	-93 610
Kuntoutusluokka/Alajärvi	178 022	163 498,98	147 205	146 213	-992
Kuntoutusluokka/Alajärvi yläkoulu	59 888	47 424,15	131 137	131 666	529
JOPO-opetus	39 803	26 757,96	36 829	37 285	456
Liikkuva koulu Alajärvi	30 000	1 155,00	28 845	0	-28 845
Osaaja 2018 Alajärvi	0	6 699,76	6 552	6 530	-22
Muulla perusopetusta käyvät o	0	0,00	52 149	18 383	-33 766
Alajärven lukio	1 588 133	1 554 996,36	1 569 329	1 574 005	4 676
Vimpelin lukio	590 000	631 450,00	600 000	640 000	40 000
Lukiokoulutuksen TVT-hankinnat	0	-1,30	0	0	0
Liikkuva opetus/lukiokoulutus	0	0,00	30 000	0	-30 000
Teemaviikko korkeakoulut lukio	0	0,00	0	0	0
Alajärven musiikkiopisto	432 396	486 578,14	447 997	489 907	41 910
Jalasjärven yksikkö	357 178	358 002,99	356 573	370 311	13 738
Yhdessä eteenpäin -hanke	0	1 104,81	0	0	0
Järvi-Pohjanmaan ko/taiteen per	79 115	74 227,85	72 564	76 514	3 950
Järvi-Pohjanmaan ko/muu opet.	448 617	423 895,60	446 436	424 774	-21 662

Aikuisten digitaalityöt/ko	0	0,00	0	0	0
Alajärven kirjasto	509 287	488 380,30	474 046	476 298	2 252
Lehtimäen kirjasto	86 886	73 888,24	84 131	82 057	-2 074
Kirjastoauto	58 955	50 126,69	58 628	51 398	-7 230
Koulukeskuksen kirjasto	0	2 257,21	21 098	21 655	557
Kirjaston koulutusluokka	0	255,92	0	0	0
Lukuilola	0	0,00	0	0	0
Lukutaitoa	0	0,00	0	0	0
Jyty lukemisen edistäminen	0	0,00	0	0	0
Taidemuseotoiminta	322 562	339 495,39	320 030	332 370	12 340
Väinölä	27 405	8 971,57	59 971	53 511	-6 460
Japanin näyttely	0	1 210,50	15 229	0	-15 229
Matkailua Alajärven Aalloilla	0	0,00	4 286	0	-4 286
Aallokko kutsuu -hanke	0	-4 976,00	0	0	0
Elävä Aalto -hanke	0	5 691,99	0	0	0
Järviseudun ammatti-instituutti	13 600	14 234,49	12 860	13 720	860
Muu II asteen koulutus	0	5 161,51	6 100	6 010	-90
Hallinto/liikuntatoimi	24 346	19 732,88	18 051	25 882	7 831
Liikuntapalvelut	269 203	247 493,37	222 576	159 986	-62 590
Alajärven uimahalli	648 007	650 300,57	684 466	691 106	6 640
Uimahallin kahvio	74 569	70 804,17	62 774	57 425	-5 349
Alajärven pallohalli	0	87 613,14	106 022	93 360	-12 662
Monitoimihalli	0	0,00	61 333	317 683	256 350
Lasten ja nuorten kerhotoiminta	0	0,00	881	1 500	619
Liikunta-avustukset	41 500	37 267,26	41 700	41 700	0
Jäähallin avustus	26 000	26 110,50	31 483	34 963	3 480
Hallinto/Nuorisotoimi	11 268	13 642,46	17 379	11 983	-5 396
Nuorisopalvelut	105 346	113 029,81	105 583	130 525	24 942
Nuorisovaltuusto Alajärvi	15 299	10 952,61	12 954	13 100	146
Ohjaamo	0	4 090,61	18 910	19 180	270
Starttipaja	46 544	31 825,46	45 362	50 624	5 262
Nuorisovastukset	28 000	25 691,94	28 150	28 130	-20
Etsivä nuorisotyö	25 777	18 932,67	34 299	28 896	-5 403
Kulttuuriavustukset Alajärvi	12 000	10 079,33	12 100	12 060	-40
	22 124 154	21 751 673,35	22 511 171	22 532 455	21 284

3.6 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2020

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä
3. Lomittajien ammattitaito
4. Lomituspalvelut toteutuvat 100 %.

3.6.1 Maaseutupalvelut/hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty sekä maatalousyrittäjien lomituspalveluista Alajärven paikallisyksikön alueella siten, kuin lomituspalvelulaissa (1231/96) ja turkistuottajien lomituspalvelulaissa (1264/2009) on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2020 ja 2021–2024

- Vuoden 2020 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi.
- Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta.
- On mukana vaikuttamassa maaseutu- ja lomituspalveluiden uudistuksen liittyvissä asioissa.

3.6.2 Maaseutupalvelut / tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa

tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekestereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Toiminnalliset tavoitteet 2020 ja 2021–2024

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Järjestetään yksi yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut/myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

3.6.3 Maaseutupalvelut/kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotannon säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Palvelut käsittävät rahoituslähteiden selvittämisen investointeihin, avustamisen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekemisen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia.

Toiminnalliset tavoitteet 2020 ja 2021–2024

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

3.6.4 Lomituspalvelut/hallinto

Lomituspalvelujen hallinnon tehtävät perustuvat maatalousyrittäjien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen sekä turkistuottajien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen. Tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa

vuosiloma- ja sijaispuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomitus- korvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiakaspaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvausten maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille. Lomahallinnolla on päivittäisessä käytössä Melan ylläpitämä lomituspalveluohjelmisto, lomitusnetti. Turkistuottajien lomitukset kirjataan Excel-taulukkoon.

Lomituspalvelujen hallinto päättää maatalouslomittajien töihin sijoittamisesta, huolehtii työsuhteiden ilmoittamisesta ja palkka-aineiston välittämisestä kuukausittain tiloimistoon palkanmaksua varten. Hallinto tekee lomituspalveluiden henkilöstöä koskevat KVTES:n mukaiset päätökset. Hallinto huolehtii, että sekä maatalouslomittajien määrä vastaa kysyntää, että jokaisella lomittajalla on riittävä ammattitaito lomituksen suorittamiseen tiloilla, joiden lomituksia he hoitavat. Täydennyskoulutusta ja tilakohtaista perehdytystä järjestetään maatalouslomittajien koulutustarpeen mukaisesti.

Lomahallinto huolehtii, että lomituspäivän kesto on määritelty lainmukaisesti ja maatalouslomittajan työaika vastaa lomittettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta.

Maatalouslomittajien työskentelyolosuhteiden on täytettävä työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Lomittajat ottavat työssään huomioon työturvallisuuden. Työtapaturmia ja sairauspoissaoloja pyritään vähentämään. Hallinto päivittää maatalouslomittajien työolosuhteet kolmen vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla. Työterveyshuollon piiriin kuuluvilla tiloilla käynnit pyritään tekemään yhdessä työterveyshuollon henkilöstön kanssa.

Maatalousyrittäjien tyytyväisyyttä paikallisyksikön toimintaan seurataan ja tehdään tarpeenmukaiset parannukset.

Toiminnalliset tavoitteet 2020 ja 2021–2024

Lomituspalvelujen hallinto kouluttaa lomittajat uuden tekniikan käyttöön.

3.6.5 Lomituspalvelut/kotieläintilat

Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomitusnetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomitusnettiin lomituspyyntöjä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomituksen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava ennen sijaisaputöiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrityksen päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotoista siltä osin, kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Maatalousyrittäjä voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta. Itse järjestetyssä lomituksessa maatalousyrittäjä ostaa lomituksen ennakoperintärekisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Maatalousyrittäjät ovat valinneet pääsääntöisesti kunnalliset lomituspalvelut.

Maatalouslomittajat pääsevät katsomaan lomitusnetistä omien tietojensa lisäksi työvuorosuunnitelmiaan ja lomitettavien tilojen tietoja. Lomahallinnon edustaja antaa maatalouslomittajalle vahvistetun työvuoroluettelon viikkoa ennen kutakin neljän viikon jaksoa. Maatalouslomittaja saapuu työvuoroon ja poistuu työvuorosta työvuoroluettelossa olevien kellonaikojen mukaisesti. Maatalouslomittaja kirjaa työvuoroluetteloon lomahallinnon edustajan kanssa sopimansa mahdolliset muutokset.

Toiminnalliset tavoitteet 2020 ja 2021–2024

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalousyrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

3.6.6 Lomituspalvelut/turkistuottajat

Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitussajankohdan eläinyksikkömäärään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotöistä siltä osin, kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävapaata.

Turkistuottaja voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta.

Itse järjestetyssä lomituksessa turkistuottaja ostaa lomituksen ennakoperintärekisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Turkistuottajat järjestävät lomitukset pääsääntöisesti itse.

Toiminnalliset tavoitteet 2020 ja 2021–2024

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

3.6.7 Maaseututoimen talousarviotaulukot

TAULUKKO 61: MAASEUTUTOIMI, YHTEENVETO

JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI

Alajärven kaupunki						
Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TA2019 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	22 731	26 793	26 793	26 738	-55	-0,20
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	135 712	170 328	161 812	178 980	8 652	5,08
Maaseutupalvelut kehittäminen	22 416	24 325	23 109	24 902	577	2,37
Lomituspalvelut hallinto	14 399	44 092	41 888	18 422	-25 671	-58,22
Lomituspalvelut kotieläintilat	1 880 575	2 012 689	2 012 689	1 896 650	-116 039	-5,77
Lomituspalvelut turkistuottajat	75 456	77 592	77 592	75 219	-2 373	-3,06
ALAJÄRVI YHTEENSÄ	195 258	265 539	253 602	249 043	-16 496	-6,21

Soinin kunta						
Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TA2019 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	5 855	7 010	7 010	6 891	-119	-1,70
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	34 953	44 561	42 333	46 123	1 562	3,51
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 773	6 364	6 046	6 417	53	0,84
Lomituspalvelut hallinto	2 812	11 384	10 814	4 479	-6 905	-60,66
Lomituspalvelut kotieläintilat						
Lomituspalvelut turkistuottajat						
SOINI YHTEENSÄ	49 393	69 318	66 202	63 910	-5 408	-7,80

Vimpelin kunta						
Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TA2019 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	5 788	6 813	6 813	6 769	-44	-0,65
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	34 556	43 313	41 148	45 310	1 997	4,61
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 708	6 186	5 876	6 304	118	1,91
Lomituspalvelut hallinto	2 329	6 827	6 486	4 133	-2 694	-39,46
Lomituspalvelut kotieläintilat						
Lomituspalvelut turkistuottajat						
VIMPELI YHTEENSÄ	48 381	63 139	60 323	62 516	-623	-0,99

Maaseutulautakunta/Yhteensä	293 033	397 996	380 127	375 469	-22 527	-5,66
------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	--------------

TAULUKKO 62: MAASEUTUPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

	TP 2018	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TP2019 (%)
Suurtuote						
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	120	0	0	0	0	0,00
Menot	22 851	26 793	26 793	26 871	118	0,29
Netto	22 731	26 793	26 793	26 738	118	-0,20

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin määrätty sekä maatalousyrittäjien lomituspalveluista Alajärven paikallisyksikön alueella siten, kuin lomituspalvelulaissa (1231/96) ja turkistuottajien lomituspalvelulaissa (1264/2009) on määrätty.

Vuoden 2020 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,19 %, Soini 17,06 % ja Vimpeli 16,76 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuoden 2020 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta. On mukana vaikuttamassa maaseutu- ja lomituspalveluiden uudistukseen liittyvissä asioissa.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 63: TUKI- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Soile Aarnio

	Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TP2019 (%)
Sitovat tavoitteet:	Tulot	6 551	0	0	397	397	0,00
	Menot	142 263	170 328	170 328	179 377	9 049	5,31
	Netto	135 712	170 328	170 328	178 980	8 652	5,08

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekestereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Vuoden 2020 maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävien kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,19 %, Soini 17,06 % ja Vimpeli 16,76 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattu tilaisuus järjestetään yksi yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 64: KEHITTÄMINEN

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut kehittäminen

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Pentti Halla-aho

			Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TP2019 (%)
Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)				
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	26	0	0	132	132	0,00
Menot	22 442	24 325	24 325	25 035	710	2,92
Netto	22 416	24 325	24 325	24 902	577	2,37

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotantotason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Palvelut käsittävät rahoituslähteiden selvittämisen investointeihin, avustamisen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekemisen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia.

Vuoden 2020 maaseutupalvelujen kehittämisen kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,19 %, Soini 17,06 % ja Vimpeli 16,76 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 65: LOMITUSPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: vs.lomatoimenjohtaja Sirpa Haukilehto

Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TP2019 (%)
Sitovat tavoitteet:						
Tuotot	183 208	165 262	156 999	181 864	16 602	10,05
Kulut	202 748	227 565	216 187	209 498	-18 067	-7,94
Netto, mistä osuudet kunnittain	19 540	62 303	59 188	27 034	-35 269	-56,61
Alajärvi	14 399	44 092	41 888	18 422	-25 671	-58,22

Tuottajan viesti tilaajalle: Lomituspalvelujen hallinnon tehtävät perustuvat maatalousyrittäjien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen sekä turkistuottajien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen. Tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa vuosiloma- ja sijaispuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomitusten korvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvausten maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille. Lomahallinnolla on päivittäisessä käytössä Melan ylläpitämä lomituspalveluohjelmisto, lomitusnetti. Turkistuottajien lomitukset kirjataan Excel-taulukkoon.

Lomituspalvelujen hallinto päättää maatalouslomittajien töihin sijoittamisesta, huolehtii työsuhteiden ilmoittamisesta ja palkka-aineiston välittämisestä kuukausittain tilioimistoon palkanmaksua varten. Hallinto tekee lomituspalveluiden henkilöstöä koskevat KVTES:n mukaiset päätökset. Hallinto huolehtii sekä maatalouslomittajien määrä vastaa kysyntää, että jokaisella lomittajalla on riittävä ammattitaito lomituksen suorittamiseen tiloilla, joiden lomituksia he hoitavat. Täydennyskoulutusta ja tilakohtaista perehdytystä järjestetään maatalouslomittajien koulutustarpeen mukaisesti.

Vuoden 2020 lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomittajien päivien suhteessa, Alajärvi 68,14 %, Soini 16,15 % ja Vimpeli 15,29 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lomituspalvelujen hallinto kouluttaa lomittajat uuden tekniikan käyttöön.

Tilajaan sitova tekstiperustelu: Lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomittajien päivien suhteessa.

TAULUKKO 66: KOTIELÄINTILAT

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut kotieläintilat

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: vs.lomatoimenjohtaja Sirpa Haukilehto

Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TP2019 (%)
Sitovat tavoitteet:						
Tuotot	1 885 636	2 012 689	2 012 689	1 896 650	-116 039	-5,77
Kulut	1 880 575	2 012 689	2 012 689	1 896 650	-116 039	-5,77
Netto	0	0	0	0	0	0,00

Tuottajan viesti tilaajalle: Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomitusnetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomitusnettiin lomituspyyntöjä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomitukseen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava ennen sijaisaputöiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrittäjien päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotöistä siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Maatalousyrittäjä voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomitukseen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomitajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta. Itse järjestetyssä lomituksessa maatalousyrittäjä ostaa lomituksen ennakoperintäkisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Maatalousyrittäjät ovat valinneet pääsääntöisesti kunnalliset lomituspalvelut.

Maatalouslomitajat pääsevät katsomaan lomitusnetistä omien tietojensa lisäksi työvuorosuunnitelmiaan ja lomitettavien tilojen tietoja. Lomahallinnon edustaja antaa maatalouslomitajalle vahvistetun työvuoroluettelon viikkoa ennen kutakin neljän viikon jaksoa. Maatalouslomitaja saapuu työvuoroon ja poistuu työvuorosta työvuoroluettelossa olevien kellonaikojen mukaisesti. Maatalouslomitaja kirjaa työvuoroluetteloon lomahallinnon edustajan kanssa sopimansa mahdolliset muutokset.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalousyrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista.

TAULUKKO 67: TURKISTUOTTAJAT

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut turkistuottajat

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: vs.lomatoimenjohtaja Sirpa Haukilehto

			Ennuste TP 2019 (oma arvio, €)	TA 2020 (€)	TA2020 / TA2019 (€)	TA2020 / TP2019 (%)	
	Suurtuote	TP 2018	TA 2019 (€)				
Sitovat tavoitteet:	Tuotot	75 456	77 592	77 592	75 219	-2 373	-3,06
	Kulut	75 456	77 592	77 592	75 219	-2 373	-3,06
	Netto	0	0	0	0	0	0,00

Tuottajan viesti tilaajalle: Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitusaikakohdan eläinyksikkömäärään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävapaata.

Turkistuottaja voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta.

Itse järjestetyssä lomituksessa turkistuottaja ostaa lomituksen ennakkoperintäkisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Turkistuottajat järjestävät lomitukset pääsääntöisesti itse.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

Tilajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista siirtomäärärahan rajoissa.

3.7 Alajärven tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia teknisen toimialan palvelujen tuottamisesta. Palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset, rakennus- ja ympäristöpalvelut viranomaispalveluina sekä tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu tukipalveluina.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on vastata investointien suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta annettujen määrärahojen puitteissa.

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan luomaan kuntalaisille viihtyisää ja turvallista työ- ja elinympäristöä sekä mahdollisimman hyvät edellytykset elinkeinoelämälle Alajärven kaupungin uuden strategian mukaisesti.

Lautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

1. Viemärlaitoksella vuotovesimäärien pienentäminen tutkimusten ja kartoituksen avulla.
2. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen myymällä/purkamalla turhia kiinteistöjä sekä kiinteistöhuollon tehtävien uudelleen järjestelyllä ja kehittämisellä.
3. Kirkonseudun ja Pynttärin kaavayhdistelmän siirto uudelle pohjakartalle sekä kaupungin keskustan ja lähiympäristön osayleiskaava valmiiksi v. 2021.
4. Ravitsemispalveluissa tavoitteena on 100 %:n kotimaisuusaste ruoanvalmistuksessa käytettävien elintarvikkeiden, kuten leipomotuotteet, liha- ja lihavalmistukset, maito- ja maitotaloustuotteiden osalta. Kasvisten ja vihannesten osalta 85 %. Muista elintarvikkeista aina vaihtoehtoina kotimainen tuote.
5. Ravitsemispalveluissa järjestetään lähiruokapäiviä ja lisäksi tarjoamme lähiruoasta valmistettuja komponentteja osana päivittäistä ateriaa.
6. Ravitsemispalveluissa otetaan käyttöön sähköinen tilausjärjestelmä. Järjestelmän käyttöönotto on aloitettu vuoden 2019 puolella. Tavoitteena on, että järjestelmä saadaan sille tasolle, että siitä saadaan kaikki sen antama hyöty käyttöön.
7. Viestintää kehitetään ja sitoudutaan toimimaan kaupungin uuden viestintästrategian mukaisesti.

Tekninen hallinto

Tekninen hallinto käsittää normaalit palvelujen tuottamiseen tarvittavat kustannukset mm. henkilökulut sivukuluineen, toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ict-palvelut sekä kalusto. Tekninen hallinto sisältää myös teknisen lautakunnan kokouskulut.

Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan tasan kullekin seitsemälle sektorille.

3.7.1 Viranomaispalvelut

Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelun toiminta-ajatus on alueen vetovoimaisuuden lisääminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen, asumisen eri muotojen kehittäminen ja ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen alueiden käytön osalta.

Yhdyskuntasuunnittelu käsittää hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston.

Yleiset alueet

Yleiset alueet käsittävät liikenneväylien (kaava-, ja yksityistiet, katuvalaistus), puistoalueiden (puistot, leikkikentät ja uimarannat), maa- ja metsätilojen, muiden yleisten alueiden (venesatamat, tori, peruskuivaus, kaatopaikka ja muut yleiset alueet) sekä liikuntapaikkojen kunnossapidon ja rakentamisen.

Yleisten alueiden ylläpitoon kuuluu huolehtiminen kaava- ja yksityisteiden päällysteiden ja rakenteiden kunnosta, lumen aurauksesta, liukkauden torjunnasta, katuvalaistuksesta sekä liikennemerkeistä. Lisäksi huolehditaan puistoalueiden ja muiden yleisten alueiden turvallisuudesta, siisteydestä ja viihtyisyydestä. Lehtimäen alueen yksityisteiden tiehoitokunnille on varattuna 67.000 euroa avustuksmaksuihin.

Metsähoidosta on sovittu Suomenselän Metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Liikuntapaikkojen hoito käsittää urheilukentät, jääalueet, kuntoradat ja pienkentät. Liikuntapaikkojen hoidolla pyritään järjestämään mahdollisimman hyvät ja turvalliset olosuhteet erilaisille liikuntamuodoille.

Vesihuoltolaitokset

Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin omistamien vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta sekä kunnossapidosta.

Vesilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden toimittamisesta asiakkaille ja viemärlaitos huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehdojen mukaisesti.

Paalijärven-Teerinevan vesiosuuskunta on liitetty 1.1.2018 osaksi kaupungin vesilaitosta.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Henkilöstön määrä on Alajärvellä kaksi, rakennustarkastaja ja toimistosihiteeri. Alajärven toimistosihiteerin tehtäviin sisältyy myös valtion myöntämien korjaus- ja energia-avustusten mukaiset kaupungille kuuluvat tehtävät. Näiden lisäksi rakennusvalvontaan varataan 5.000 €:n määräraha opiskelijan tai työttömän kesätyöntekijän palkkaamista varten.

Vuoden 2020 tavoitteet ja mittarit on rakennettu kunnan omaan strategiaan pohjautuen.

Alajärven kaupungin strategiasta otteita:

- Siisti ja viihtyisä ympäristö
- Kuntapalveluiden oikeudenmukaisuus
- Yhteisöllisyyden edistäminen
- Kustannustehokkaat kuntapalvelut.

Rakennusvalvonnan tavoitteet 2020

- Rakennusjärjestyksen uusiminen sekä toimenpide-/ilmoitusmenettelyn selkeyttäminen.
- Keskenäisten rakennusten ja luvattomien rakennusten kartoitusta jatketaan.
- Osoitejärjestelmän täydentäminen sekä ohjeistus rakennusjärjestykseen.
- Sähköisen asioinnin uudistaminen, myös koulutusta lisätään.

Tavoitteiden selitykset:

Jatketaan lautakunnan jäsenten ja viranhaltijoiden yhteisiä ympäristökierroksia. Näillä katselmuksilla puututaan rakennetun ja rakentamattoman ympäristön siisteyteen ja turvallisuuteen.

Rakennusjärjestyksen uusiminen aloitetaan. Rakennusjärjestys laaditaan vastaamaan alueella (naapurikuntien) jo uudistettuja rakennusjärjestyksiä mukaillen.

Uuteen rakennusjärjestykseen tulee muutoksia mm:

- ohjeistus osoitejärjestelmästä ja sen toimivuudesta
- toimenpidelupahakemuksen hakemista selkeytetään ja samalla ilmoitusmenettelyn neliörajat tarkennetaan/poistetaan
- sähköisen asioinnin ja tiedustelun lisääntyessä mm. liitetiedostojen selkeyttäminen on tullut ajankohtaiseksi.

Mittarit tavoitteille:

- Ympäristökatselmuksia tehdään vähintään yksi/vuosi. Tämän tuloksena saadaan 1-3 siistiytyntä kiinteistöä kaupungin alueella.

- Alajärven kaupungin alueella hyödynnetään opiskelijoita/työttömiä keskeneräisen ja luvattoman rakennuskannan kartoituksessa sekä rakennuslupien hakemisessa luvattomille rakennuksille. Virheellisesti rekisterissä olevat keskeneräiset rakennukset saadaan merkittyä valmiiksi ja pyritään saamaan rakennuslupia luvattomille rakennuksille vähintään 10 kpl/vuosi. Näin saadaan lisää tuloja kiinteistöveroilla ja rakennuslupamaksuilla.
- Sähköisen asioinnin toimivuudesta pidetään erillinen koulutustilaisuus.

Ympäristöpalvelut

Vuoden 2020 tavoitteet ja mittarit on rakennettu strategiaan kohtaan 3 *Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö* pohjautuen.

- Hoidettu ympäristö: toimenpiteenä on vesistöjen kunnossapito, mittarina vesistöjen käyttökelpoisuus.
- Yleisten alueiden kunnossapito: puistojen ja keskustan yleisten alueiden siisteys

Tavoitteet 2020

- Vieraslajien poistoa
- Vesistöjen kunnossapito.

Tavoitteiden selitykset:

Käynnistetään vuoden 2020 aikana *Tuhottavat*-hanke yhdessä Vimpelin kunnan kanssa. Hankkeeseen palkataan kaksi henkilöä poistamaan vieraslajeja kesän ajaksi (5 kk). Hankeen tiimoilta järjestetään vieraslajien poistonäytöksiä sekä yhteistilaisuuksia, joissa pyritään aktivoimaan ja opettamaan kuntalaisia vieraslajien poistoon. Hanke on jatkumoa viimevuotiselle ympäristötoimen mittarille.

Alajärven kaupunki hallinnoi Menkijärven kunnostushanketta. Tämän lisäksi mm. Ojajärven ja Ähtärinjärven kunnostushankkeet etenevät vuoden 2020 aikana. Ympäristötoimi on mukana edistämässä Alajärven kaupungin alueella toteutettavia vesistökuunnostushankkeita.

Mittarit tavoitteille:

- Järjestetään kaksi tilaisuutta kuntalaisille koskien vieraslajien poistoa.
- Avustetaan kahdessa vesistökuunnostushankkeessa.

3.7.2 Tukipalvelut

Tilapalvelu

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin omistamien kiinteistöjen hoito- ja kunnossapito. Tilapalvelu vastaa myös kiinteistöjen peruskorjauksista ja osallistuu uudisrakentamiseen.

Toiminta käsittää kiinteistöhuollon/vahtimestarin palvelut. Huoltotöihin kuuluu rakennusten kunnossapitotehtävät, koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltotyöt sekä kiinteistöjen lämmitys-, sähkö-, vesi- ja jätevesikulut. Ostopalveluina sähkö- ja automaatiotyöt, lvi-työt, nuohoustyöt (hormit, ilmanvaihtokanavat), hissihuollot, nosto-ovihuollot, paloilmotus- ja sammutusjärjestelmien tarkastukset ja huollot yms. Kiinteistön alueiden kunnossapitotehtäviin kuuluvat lumien auraukset, hiekotukset, jätehuolto, nurmialueiden ja istutusten hoito sekä kenttien, pihakalusteiden ja leikkivälineiden hoito ja korjaukset.

Tilapalvelu on tukipalvelu, joka myy palvelut muille hallintokunnille. Palvelun hinnoittelu perustuu pitkälti aiempien vuosien toteutuneisiin kustannuksiin, joihin tehdään indeksitarkastuksia ja huomioidaan lämpö- ja sähköenergioiden yms. päivän hinnat. Lisäksi vuosittain varataan määrärahoja tarpeen mukaan kunnostus- ja peruskorjaustöihin. Kunnossapitoa ja peruskorjausta toteutetaan suunnitelmallisesti kiinteistökohtaisesti laadittujen PTS-suunnitelmien mukaan.

Kiinteistöhuoltoon on otettu käyttöön 2018 sähköinen huoltokirjaohjelmisto, joka sisältää toimintoina kiinteistökohtaiset huoltokirjat ja kiinteistöjen käyttäjien palvelupyynnöt. Palvelupyynnöt eritellään kiinteistöhuoltopalveluun ja ns. vahtimestaripalveluun liittyvät.

Tilapalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille neliöiden suhteessa.

Puhdistuspalvelu

Puhdistuspalvelu vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta tilaajan hyväksymän tarjouksen mukaisesti. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidosta tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (wc- ja käsipyyhepaperit). Hankinnoissa teemme yhteistyötä EPSHP:n hankintarenkain kanssa.

Puhdistuspalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille puhdistuspalveluissa työskentelevien henkilömäärän mukaan.

Puhdistuspalveluista vastaa palvelupäällikkö (0,5) sekä puhdistuspalveluesimies ja puhdistuspalveluohjaaja, jonka työstä 0,5 on esimiestyötä ja 0,5 laitoshuoltajan työtä.

Puhdistuspalveluesimiehen vastuualueena on Lehtimäen alueen kohteita lukuun ottamatta kaikki kohteet. Puhdistuspalveluohjaaja vastaa Lehtimäen kohteista. Laitoshuoltajien kokonaismäärä säilyy vuoden 2019 tasolla.

Ravitsemispalvelu

Ravitsemispalveluyksiköt tuottavat ateriapalveluja perusturvan ja sivistystoimen ryhmille. Asiakkaita ovat päiväkodit, koulut, terveyskeskukset, asumispalveluyksiköt, ateriapalvelun piiriin kuuluvat sekä henkilökunta.

Lounaita valmistetaan ravitsemispalveluiden yksiköissä noin 2 000 kpl/pv. Lisäksi valmistetaan kokopäivähoitolaitoksille aamupalat, välipalat, päivälliset, iltapalat sekä tarvittaessa kokoustarjoilut.

Valtion ravitsemisneuvottelukunnan laatimat suositukset ovat pohjana ruokalistasuunnittelulle. Lisäksi kaupungin ravitsemispalveluissa huomioidaan Sydänliiton ohjeistukset aterioiden valmistuksessa. Sydänliiton suositukset pohjautuvat vahvaan tutkimusnäyttöön. Suositusten taustalla ovat uusimmat pohjoismaiset ravitsemussuositukset, suomalaiset ravitsemussuositukset ja sydänpotilaiden kohdalla eurooppalaiset ja yhdysvaltalaiset suositukset sekä Käypä hoito -suositukset.

Ravitsemispalveluiden hallinnon kustannukset jakautuvat toimipaikkoihin suoritteiden suhteessa.

Ravitsemispalveluiden kustannuksista n. 90 % on varattu henkilöstö- ja elintarvikekuluihin. Muut menot koostuvat koneiden- ja laitteiden kunnossapito- ja hankintakuluista, puhdistusaineista ja -tarvikkeista, jätekuljetuksesta, tilitoimisto- ja henkilöstöpalveluista, kiinteistökuiluista sekä kuljetus- ym. kustannuksista.

Ravitsemispalveluissa työskentelee palvelupäällikkö (0,5) ja 3 ravitsemispalveluesimiestä, joiden vastuualueisiin kuuluu Lehtimäen keskuskeittiö, terveyskeskuksen keittiö sekä koulukeskuksen keittiö, Paavolan koulun keittiö, sivukyliä koulujen keittiöt ja päiväkotien keittiöt.

Ravitsemispalveluissa henkilökunnan kokonaismäärä on vuoden 2019 tasolla.

3.7.3 Teknisen lautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 68: TEKNINEN TOIMIALA, YHTEENVETO

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Vastuuviranhaltija:

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)	TA 2020 / Ennuste TP 2019 (%)
Hallinto/lautakunta	0	0	0	0		
Yhdyskuntasuunnittelu	-298 050	-322 174	-312 174	-337 113	4,64	7,99
Yleiset alueet	-1 923 653	-2 212 441	-2 244 390	-2 271 408	2,67	1,20
Vesihuoltolaitokset	-8 923	-47 244	-47 244	-64 107	35,69	35,69
Rakennus ja Ympäristö	-148 345	-160 500	-165 420	-220 083	37,12	33,04
Yhteensä	-2 378 971	-2 742 359	-2 769 228	-2 892 711	5,48	4,46

Yhteenveto on laadittu nettona

TAULUKKO 69: TEKNINEN TOIMI, HALLINTO

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Tekninen hallinto

Vastuuviranhaltija:

Jouni Hänninen

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)	TA 2020 / Ennuste TP 2019 (%)
Hallinto/lautakunta						
Tuotot	164 458	176 192	176 192	177 503	0,74	0,74
Kulut	164 458	176 192	176 192	177 503	0,74	0,74
Netto	0	0	0	0		

Hallinto jaetaan tasan 7 eri sektorille: viranomaispalveluna yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset ja rakennusvalvonta/ympäristö sekä tukipalveluina tila-, puhdistus- ja ravitsemis- palvelut. Kunkin osuus 25.358 €. Tuloksi on kirjattu sisäisenä tulona vastaava summa

Kulut sisältävät 0,5 teknisen johtajan ja 1,2 toimistosihteerin palkat sosiaalikuluneen. Määrärahoilla maksetaan myös toimistotarvikkeita, matkakuluja, ict-palveluja ym. Lisäksi maksetaan omien toimitilojen tila- ja puhdistuspalvelukulut

Hallintoon kuuluvat myös teknisen lautakunnan kokouksista aiheutuneet menot.

TAULUKKO 70: YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuviranhaltija: Kirsi Haapa-aho

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (€)	TA 2020(€)	TA 2019 / TA 2020 (%)	TA 2020 / Ennuste TP 2019 (%)
Hallinto						
Tuotot	11 287	600	600	400	-33,33	-33,33
Kulut	189 971	188 906	188 906	194 425	2,92	2,92
Netto	-178 684	-188 306	-188 306	-194 025	3,04	3,04
Kaavoitus						
Tuotot	8 585		0	16 000		
Kulut	94 536	103 000	93 000	112 720	9,44	21,20
Netto	-85 951	-103 000	-93 000	-96 720	-6,10	4,00
Mittaus ja kartasto						
Tuotot	0	0	0	0		
Kulut	18 727	15 500	15 500	31 000	100,00	100,00
Poistot	14 688	15 368	15 368	15 368	0,00	0,00
Netto	-33 415	-30 868	-30 868	-46 368	50,21	50,21
Yhteensä						
Tuotot	19 872	600	600	16 400	2 633,33	2 633,33
Kulut	303 234	307 406	297 406	338 145	10,00	13,70
Poistot	14 688	15 368	15 368	15 368	0,00	0,00
Netto	-298 050	-322 174	-312 174	-337 113	4,64	7,99

Hallinto sisältää kaavoituspäällikön ja maanmittausteknikon palkat sosiaalikuuluineen ja muut toimiston hoitoon liittyvät tehtävät: koulutus, ict- ja toimistopalvelut jne.

Kaavoitus sisältää seuraavat asemakaavan muutokset:

Koulukeskuksen alueen kaava- ja yleissuunnitelma 15.000 €

Pöllömannikkö 5.000 €, tulot 5.000 e

Asemakaavan siirto uudelle pohjakartalle 7.260 €

Luoma-ahon teollisuusalueen laajennus 12.890 €

Kortteli 614 (ympäristöluvan ehto) 6.000 e, tulot 6.000 e

RA1-alue muutuskulut 5.000 €, tulot 5.000 €

Kinaporin ja Kauppakadun kaavamuutos, mikäli määrärahaa jää käytettäväksi.

Ranta-asemakaavat:

Kaartusenjärvi 500 €

Iso-Räytingin yksityinen kaavahanke 1.000 €

Yleiskaavat:

Keskustan ja lähiympäristön osayleiskaava 59.570 €

Mittaus ja kartasto määräraha sisältää mm. seuraavia menoja:

Hoiskon pohjakartta 15.000 €.

Lainhuudot, lohkomiset, maastotukimukset 7.000 €

TAULUKKO 71: YLEISET ALUEET

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala: Yleiset alueet

Vastuuviranhaltija: Pentti Yli-Olli

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)	TA 2020 / Ennuste TP 2019 (%)
Yleiset alueet hallinto						
Tuotot	165 399	166 417	166 417	194 303	16,76	16,76
Kulut	165 399	166 417	166 417	194 303	16,76	16,76
Netto	0	0	0	0		
Kaavatiet						
Tuotot	50	0	0	0		
Kulut	232 267	298 732	298 732	307 328	2,88	2,88
Poistot	689 245	720 548	720 548	733 354	1,78	1,78
Netto	-921 462	-1 019 280	-1 019 280	-1 040 682	2,10	2,10
Yksityistiet						
Tuotot	16			0		
Kulut	442 391	563 037	563 037	572 272	1,64	1,64
Poistot	15 227	15 227	15 227	15 227	0,00	0,00
Netto	-457 602	-578 264	-578 264	-587 499	1,60	1,60
Valaistus						
Tuotot	1 605	0	0			
Kulut	87 977	92 176	92 176	89 345	-3,07	-3,07
Netto	-86 372	-92 176	-92 176	-89 345	-3,07	-3,07
Puistoalueet						
Tuotot	0	0	0			
Kulut	73 605	110 946	110 946	127 685	15,09	15,09
Poistot	17 438	20 560	20 560	29 567	43,81	43,81
Netto	-91 043	-131 506	-131 506	-157 252	19,58	19,58
Maa- ja metsätilat						
Tuotot	124 901	200 000	222 100	200 000	0,00	-9,95
Kulut	64 574	69 402	80 000	80 391	15,83	0,49
Netto	60 327	130 598	142 100	119 609	-8,41	-15,83
Muut yleiset alueet						
Tuotot	4 234	4 000	4 000	4 200	5,00	5,00
Kulut	46 286	24 999	34 999	25 737	2,95	-26,46
Poistot	30 148	27 283	27 283	24 587	-9,88	-9,88
Netto	-72 200	-48 282	-58 282	-46 124	-4,47	-20,86

Liikuntapaikkojen hoito						
Tuotot	4309	600	600	1000	66,67	66,67
Kulut	288 353	375 444	375 444	380 646	1,39	1,39
Poistot	86 484	98 687	98 687	90 469	-8,33	-8,33
Netto	-370 528	-473 531	-473 531	-470 115	-0,72	99,28
Yhteensä						
Tuotot	300 514	371 017	359 666	399 503	7,68	11,08
Kulut	1 400 852	1 701 153	1 721 751	1 777 707	4,50	3,25
Poistot	823 315	882 305	882 305	893 204	1,24	1,24
Netto	-1 923 653	-2 212 441	-2 244 390	-2 271 408	2,67	1,20

Yleisten alueiden hallinnossa on 0,5 yleisten alueiden päällikön, 0,25 rakennusmestarin sekä puutarhurin palkat sosiaalikuluneen, eläkeenoperusteisia maksuja 6.100 euroa. Kuluihin kuuluu mm. ict- ja tilitoimisto, matkakulut sekä 1/3 keskusvaraston kiinteistökuluista.

Puistoalueisiin sisältyy puistot, leikkikentät ja uimarannat.

Puistoihin on lisätty yhden kesäyöntekijän palkka.

Muut yleiset alueet käsittää venesatamat, torin, peruskuivatuksen, kaatopaikan sekä muut yleiset alueet, joka käsittää kameravalvonnan kulut sekä Luoma-ahon palovesijärjestelmän maan vuokratkulut.

Liikuntapaikkojen hoidossa on varattu määräraha liikuntapaikkavastaavan sekä 3,5 liikuntapaikkahoitajan palkkoihin sosiaalikuluneen.

Liikuntapaikkojen hoito käsittää Ankkurikentän, Kitronstadionin, jääkiekkokentät, kuntoradat ja pienkentät.

Hallinto on jaettu eri kustannuspaikoille määrärahojen suhteessa.

TAULUKKO 72: VESIHUOLTOLAITOKSET

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Vesihuoltolaitokset

Vastuuviranhaltija:

Pentti Yli-Olli

Valtuuston tilaus	TP 2018 (€)	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)	TA 2020 / Ennuste TP 2019 (%)
Hallinto						
Tuotot	134 259	137 960	137 960	157 442	14,12	14,12
Kulut	134 259	137 960	137 960	157 442	14,12	14,12
Netto	0	0	0	0		
Vesilaitos Alajärvi						
Tuotot	354 793	353 080	353 080	354 600	0,43	0,43
Kulut	117 714	148 857	148 857	160 242	7,65	7,65
Poistot	67 890	82 090	82 090	83 893	2,20	2,20
Netto	169 189	122 133	122 133	110 465	-9,55	-9,55
Vesilaitos, Lehtimäki						
Tuotot	160 645	152 030	152 030	152 740	0,47	0,47
Kulut	110 634	118 163	118 163	119 710	1,31	1,31
Poistot	42 604	37 635	37 635	34 889	-7,30	-7,30
Netto	7 407	-3 768	-3 768	-1 859	-50,66	-50,66
Viemärlaitos, Alajärvi						
Tuotot	693 128	708 570	708 570	708 600	0,00	0,00
Kulut	393 977	374 831	374 831	377 845	0,80	0,80
Poistot	304 054	306 957	306 957	302 753	-1,37	-1,37
Netto	-4 903	26 782	26 782	28 002	4,56	4,56
Viemärlaitos Lehtimäki						
Tuotot	99 775	100 650	100 650	100 610	-0,04	-0,04
Kulut	119 650	133 775	133 775	143 172	7,02	7,02
Poistot	38 531	37 056	37 056	35 943	-3,00	-3,00
Netto	-58 406	-70 181	-70 181	-78 505	11,86	11,86
Yhteensä						
Tuotot	1 442 600	1 452 290	1 452 290	1 473 992	1,49	1,49
Kulut	876 234	913 586	913 586	958 411	4,91	4,91
Poistot	453 079	463 738	463 738	457 478	-1,35	-1,35
Korvaus perus-/jäännöspääom	122 210	122 210	122 210	122 210	0,00	0,00
Netto	-8 923	-47 244	-47 244	-64 107	35,69	35,69

Hallinto sisältää 0,5 yleisten alueiden päällikön, 0,25 rakennusmestarin ja 0,3 toimitusjohtajan palkat sosiaalikuluneen sekä eläkemenoperusteisia maksuja 11.000 €. Kuluihin kuuluvat mm. tilinointi- ja ict-palvelut, matkakulut sekä 1/3 osa keskusvaraston kiinteistökuluista.

Vesi- ja viemärlaitoksen henkilökuntaan kuuluvat vesihuoltolaitoksen esimies ja 2 ammattimiestä. suurimmat kustannukset palkkojen lisäksi muodostuvat sähköstä, kondeiden ja laitteiden kunnossapidosta, rakennuksen rakentamis- ja kunnossapitopalveluista.

Hallinto on jaettu vesihuoltolaitoksille talousarviomäärärahojen suhteessa.

TAULUKKO 73: RAKENNUS JA YMPÄRISTÖ

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Rakennus ja ympäristö

Vastuuviranhaltija:

Harri Björkbacka ja Jouni Hänninen

Valtuuston tilaus	TP 2018(€)	TA 2019 (€)	Ennuste TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA 2019 / TA 2020 (%)	TA 2020 / Ennuste TP 2019 (%)
Rakennusvalvonta						
Tuotot	53 156	70 350	70 350	70 400	0,07	0,07
Kulut	156 942	183 148	183 148	185 107	1,07	1,07
Netto	-103 786	-112 798	-112 798	-114 707	1,69	1,69
Ympäristön huolto						
Tuotot	0		0			
Kulut	44 559	47 702	47 702	52 026	9,06	9,06
Netto	-44 559	-47 702	-47 702	-52 026	9,06	9,06
Projektit						
Tuotot				21 000		
Kulut				25 000		
Netto				-4 000		
Menkijärven kunnostus-hanke						
Tuotot			45 080	450 650		
Menot			50 000	500 000		
Netto			-4 920	-49 350		
Yhteensä						
Tuotot	53 156	70 350	115 430	542 050	670,50	369,59
Kulut	201 501	230 850	280 850	762 133	230,14	171,37
Netto	-148 345	-160 500	-165 420	-220 083	37,12	33,04

1 Rakennustarkastajan ja toimistosihteeri palkat sosiaalikuluihin sekä muut toiminnan vaatimat kulut, ICT- ja tilitoimistopalvelut, matkakulut jne.

Lisäksi kesätyöntekijän palkkaamista varten on varattu 6.100 €:n määräraha (sis. sosiaalikulut)

Rakennusvalvonnan digitaaliset järjestelmät ja arkisto vaativat vuodessa 25.000 euron määrärahan.

Ympäristöpalvelut ostetaan Vimpelin kunnalta. Palkkakulut+ muut palkkaukseen liittyvät jaetaan asukasluvun suhteessa, muut kulut aiheuttamisperusteen mukaan.

Projekteihin on varattuna määrärahat tuhottavat-hankkeelle. Tarkoituksena on poistaa kitkemällä vieraslajikkeita. Hankkeeseen on haettu valtiolta avusta 80 %. Hanke toteutetaan yhdessä Vimpelin kunnan kanssa. Vimpelin kunnan netto-osuus on 1.000 € ja Alajärven kaupungin 4.000 €.

Menkijärven kunnostushankkeen kokonaiskustannusarvio on 760.000 €, johon on saatu valtion avustusta 50 %. Alajärven kaupungin osuus hankkeeseen on 75.000 €. Loppurahoitus Menkijärven jakokunnalta. Hanke toteutetaan vuosina 2019-2021.

4 INVESTOINTISUUNNITELMA

Alajärven kaupunki on viime vuosina voimakkaasti panostanut investoinneissa peruspalveluiden ja vapaa-aikapalveluiden sektoreille. Vuoden 2020 uudisrakennuskohteena on paloaseman rakentaminen Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokselle. Uudisrakennus sisältää varsinaisen paloaseman 1 989 m² sekä erillisen kylmävaraston 295 m² (yht. 2 294 m²). Päärakennuksessa on muun muassa toimistotiloja aulatiloineen 400 m², sosiaalitiloja 400 m², kalusto-, huolto- ja pesuhallitiloja yms. 960 m². Kiinteistön vuokraamisesta on laadittu esivuokrasopimus Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen kanssa. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat kustannusarvion mukaan 4,9 M€ ja toteutus kaksivuotinen. Vuoden 2019 kustannusten arvioidaan olevan 400.000 euroa ja 2021 4,1 M€ ja vuodelle 2022 jää 400.000 euroa.

Investointien omahankintamenot vuodelle 2020 ovat 6,8 M€, ja laskua vuoden 2019 talousarvion mukaisiin investointeihin 1,3 M€. Kiinteistöjen peruskorjausmenoihin varaudutaan n. 860 t€:lla (sis. terveyskeskus). Yleisten alueiden nettomenot ovat yhteensä 770 t€. Vesihuoltolaitoksen (vesi- ja viemärlaitos) nettomenot ovat 425 t€. Vuonna 2016 alkanut terveyskeskuksen peruskorjauskohde päättyy 2019. Vuodelle 2020 on varattu määrärahaa 350.000 euroa peruskorjauksen ulkopuolelle jääneitä yksittäisiä kohteita toteutettavaksi omana työnä.

Vuoden 2019 investoinnit osittain alitoteutuvat, koska muun muassa varautuminen useammalle vuodelle ajoittuvien investointien rahoituksen vuosirytmitykseen on hieman hankalaa. Poistot kasvavat (243.015 €) vuodesta 2019 ollen kokonaisuudessaan 3,552 M€. Vuosien 2014–2019 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 6,3 miljoonaa euroa ja poistojen määrä on n. 3,3 miljoonaa euroa/vuosi.

Suunnitelmavuosien investointien nettomenot vuodelle 2020 ovat 6,6 M€ ja vuodelle 2021 2,9 M€. Investointisuunnitelma kohteittain on seuraavilla sivuilla. Viime vuosien vilkas rakentaminen ei jatkune vuonna 2021 yhtä kiivaana, mutta kaupungin kiinteistö- ja verkosto-omaisuus tarvitsee vuosittain noin 2 M€ korvausinvestointeja. Koska investointien yksityiskohtaista kohdentamista ei ole käytettävissä, investointisuunnitelma vuodelle 2022 on tältä osin puutteellinen.

TAULUKKO 74: INVESTOINTISUUNNITELMA 2020–2022

	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
INVESTOINNIT				
KAUPUNGINHALLITUS				
Muut pitkävaikutteiset menot				
Sepänvuorentien silta				
Peruskorjaus: suunnittelu 2018 ja rakentaminen 2020. Suunnitelmat valmiina.	10 000	220 000		
Ely:n avustus selvitetävänä				
Valtionapuehto 60 %		-132 000		
Lohjoen silta				
Peruskorjaus/uusinta Väärämäentiellä (suunnitelmat valmiina)			40 000	
Valtionapuehto 60 %				
Norpakantien silta (teerinevanpuron/mikinpuro)				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen		15 000		
Koskenmäen silta				
Peruskorjaus: suunnittelu 2018 ja rakentaminen 2019-2020. Kustannukset 230.000 ja tuotot 117.075. Kustannukset 2019: menot 80.000, tulot 40.718	200 000	150 000		
Valtionapuehto 60 % ja ELY:n lupa	-120 000	-76 357		
Pirkkalanlahden kunnostus				
Valtionapuehto 20 %	10 000		275 000	
			-55 000	
Pitkäsien yksityistien peruskorjaus Suunnittelumääräraha		10 000		
Asian- ja asiakirjahallinnan ohjelma	30 800			
Kiinteä omaisuus / maa- ja vesialueet				
Maa-alueiden ostot / haltuunotto- ja lunastukset / lunastukset	200 000	100 000		
Osakkeet ja osuudet				
Työterveysyhtiö, osakepääoman lunastaminen	10 350			
Kaupunginhallitus menot yht:	461 150	495 000	315 000	0
Kaupunginhallitus tulot yht:	-120 000	-208 357	-55 000	0
KAUPUNGINHALLITUS NETTO:	341 150	286 643	260 000	0
PERUSTURVA				
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Effican päivitys: EP-potti laajennus 3	100 000	115 600		
RAI-sofit (myös vuosille 2023 ja 2024 á 15.000 eur.)		18 300	15 000	15 000
Akseli itseilmoittautumisjärjestelmä		20 000		
Perusturva menot yht:	100 000	153 900	15 000	15 000
Perusturva tulot yht:	0	0	0	0
PERUSTURVA NETTO:	100 000	153 900	15 000	15 000
SIVISTYSTOIMI				
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Alajärven yläkoulun tablettivaunut/luokkayksiköt	12 000	12 000		
Alajärven lukio tietokoneet alkavalle vuosiluokalle	40 000	40 000	40 000	40 000
Oppilaiden omavastuuosuus	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Alajärven lukion Esport -linjan kalusto		20 000		
Alajärven yläkoulu/oppimisympäristön kehittäminen		12 000	12 000	12 000
Tilanvarausjärjestelmä	14 500			
Sivistystoimi menot yht:	66 500	84 000	52 000	52 000
Sivistystoimi tulot yht:	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
SIVISTYSTOIMI NETTO:	56 500	74 000	42 000	42 000
TEKNINEN TOIMI				
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Huoltoauton hankinta yleisiin alueisiin	20 000			
Trukki/kuormaaja	25 000			
Ruohonleikkuri 3 kpl	45 000			
Viemärikamera, taso/putkilaaseri	30 000			
Kylmäkuljetus auto	40 000			
Kenttäkeitin			20 000	
Jätevesilaitoksen auton uusinta			25 000	
Kuorma-auton hiekoitin		35 000		
Traktorimönkijä (hytyllinen, Lehtimäen vesi- ja kiinteistölaitos)			15 000	
Ruohonleikkuri Ankkurikentälle			15 000	
Traktorihiekoitin				15 000
Tielana		75 000		
Polannejyrsin	20 000			
Tekninen toimi menot yht:	180 000	110 000	75 000	15 000
Tekninen toimi tulot yht:	0	0	0	0
TEKNINEN TOIMI NETTO:	180 000	110 000	75 000	15 000

Uudisrakentaminen

Kehitysvammaisten asumisyksikkö				
Kustannusarvio (urakkakilpailutus) 1.537.965 eur, 8+2 huoneistoa yht. 478 m ²	850 000			
Ensikertainen kalustaminen (toimisto ja yhteiset tilat)	25 000			
Valtionavustus (myönnetty) 450.000 eur	-275 000			
Monitoimihalli	2 800 000			
Valmistellaan yhteishankkeena				
Valtionavustus (myönnetty) 750.000 eur	-412 500			
Kustannusarvio 5,1 Meur. Sisältää mm. 60 metrin juoksusuoran ja heittopaikan . Monitoimihallin rakentamisen lopullinen rakentamisaikajako päätetään vasta, kun terveyskeskuksen saneeraussuunnitelmat ovat valmistuneet ja toteutus aikataulutettu. Lisäksi pidetään kuitenkin huoli siitä, että monitoimihalli pysyy valtion liikuntapaikkojen investointiavustusten listalla. Kvalt 14.12.2015: Rakentamisen osalta selvitetään henkilöstötarve ja vaikutukset käyttökustannuksiin.				
Ensikertainen kalustaminen	250 000			
Puhdistuspalvelun koneet ja siivousvälineet				
Uimahallin ja uimahallin kuntosalin erillisen käytön suunnitelmääräraha				
Paloasema				
Paloaseman kokoarvio noin 2200 m ² ja kylmävarasto 300 m ² .	1 000 000	3 900 000	400 000	
Kustannusarvio 4,9 M€, sisältää ensikertaisen kalustamisen 200.000 eur. Kustannusten toteutumisarvio v. 2019 menot 400.000 ja tulot 17.952 euroa.		200 000		
Valtionapuehto 220.000 eur (Palosuojelurahasto myöntänyt)		-184 096	-17 952	
Uudisrakentaminen menot yht	4 925 000	4 100 000	400 000	0
Uudisrakentaminen tulot yht	-687 500	-184 096	-17 952	0
Uudisrakentaminen netto	4 237 500	3 915 904	382 048	0

TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
--------	--------	--------	--------

Peruskorjaus

Alahovi				
Kahden asunnon peruskunnostus keittiö ja pesutilat	30 000	30 000		
Alakylän koulu				
Leikkivälineet	20 000			
Alarinne / Asuntola				
Yksiöiden peruskunnostus (keittiö, suihkutilat) PTS 2018	30 000			
4 wc- / suihkutilan rakentaminen		35 000		
Ankkurikentän huoltorakennus				
Rakennuksen maalaus ja piha-alueen kunnostus (siirto vuodelta 2018)	22 500	22 500		
Hoiskon koulu				
PTS julkisivujen kunnostus			25 000	
Aita järven puolelle		15 000		
Hoiskon toimistotilat				
Tilojen saneeraus Teknisen toimen toimistotiloiksi				
Tilojen saneeraus Sivistystoimen toimistotiloiksi	80 000			
Piha-alueen asfaltointi	10 000			
Kaartusen mökki				
Saunan peruskunnostus: ovien ja terrassin lattian uusiminen, ikkunoiden kunnostus				
Kaupungintalo				
Alvar Aallon tie 1: avainjärjestelmän ja portaiden kunnostus (2018), ilmanvaihto (PTS 2019)				
Alvar Aallon tie 2: muutostyöt perusturvan tiloiksi (2018), ilmanvaihto (PTS 2019)				
Alvar Aallon tie 1: Koneellinen ilmanvaihto+jäähdytys+suunnittelu		15 000	250 000	
Keskusvarasto				
Sähkökäyttöiset Portit 2 kpl ja nosto-oven uusiminen	20 000			
Kirjasto				
Huopakatteen uusiminen (PTS 2020)		50 000		
Koulukeskus				
Piha-alueen asfaltointi, lämmönvaihtimen uusiminen, opasteet				
Piha-alueen suunnittelu ja asfaltointi noin 1000 m ²	35 000			
koulukeskus tarjoilulinjasto			35 000	
Jäähdytyskaappi keskuskeittiöön (ateriapalvelu/jäähdytys säilytyslämpötilaan)				
Kiinteistöautomaation uusimista, keittiö, ruokasali, auditorio		30 000	30 000	
Lukitusjärjestelmän osittainen muuttaminen Ilock järjestelmäksi		10 000	10 000	
Eryityskoulun leikkivälineet		15 000		
Kultakämmen				
Avain- ja kutsujärjestelmä 2018, vesikatteen (huopa) uusiminen ja pesutilan kunnostus 2019	151 000			
Rapattujen ulkoseinien ja puuosien maalaus		30 000		
Asuinhuoneiden wc- /pesutilojen kunnostus vuosien 2020-2022 aikana yht. 37 kpl.		40 000	40 000	40 000
Nelimarkka-museo				
Katon, ikkunoiden ja puuosien kunnostusta				
Vesikaton uusiminen rakenteen uusiminen, ulkojulkisivujen korjaaminen	40 000			

Paalijärven koulu			
Ulkomaa-alueet ja leikkivälineitä		20 000	
Jääkiekkokaukalo			13 000
Paavolan koulu			
Yhdistelmäuuni		20 000	
Ikkunoiden uusiminen			45 000
Julkisivujen kunnostus ja maalaus	10 000		60 000
Kattopinnoitteen uusiminen (PTS 2020)			70 000
Salin muuttaminen luokkatiloiksi			225 000
Sekoittava pata (100 litraa)	18 000		
Päiväkoti Myllyvainio			
Piha-alueen päällystäminen			
Pelialueen ja luonnonmäen rakentaminen ja aurinkokatos	15 000		
Toimistotilojen muuttaminen ruokailutiloiksi		20 000	
Piha-alueen muutostyöt ja leikkivälineet (siirto vuodelta 2019)		20 000	
Sairaالاتie 3			
PTS :n mukaiset työt 2018-2021 yhteensä 304 000 €			
1. ja 3. kerroksen alkuperäisten ikkunoiden uusiminen			35 000
2. ja 3. kerroksen lattiapintojen uusiminen			45 000
3. kerroksen koneellisen ilmanvaihdon asentaminen			15 000
Hoitokoti Sateenkaari			
Paloilmoitusjärjestelmän uusiminen ja ilmalämpöpumput 3 kpl	20 000		
Käyttövesiputkiston uusiminen ja pihan päällystäminen			
Taimelan koulu			
Kattopinnoitteen uusiminen koulun osalta	16 000	45 000	
Terveyskeskus			
Peruskorjaus, 2013 käynnistynyt hanke. Työt aloitettuna 10/2016.			
Peruskorjaus kokonaiskustannusarvio 4,8 ME, toteutunut v. 2016 387.710 eur ja v. 2017 2.442.626 eur, toteutumisarvio v. 2018 1.550.000 eur			
Keskuskeittiön koneet ja kalusto			
Ulkopuolen julkisivun korjaus, asfaltitöitä ja katokset+ muut alue ja pihatyöt	334 000		
1-2 sanerauksen loppuunviinti	326 000		
Henkilökunnan turvajärjestelmä, vastaanotto ensiapu ja kuntoutusosasto			
Fysioterapian muutostyöt	20 000		
Vastaanottotilojen ja vuodeosaston lattian ja seinien pinnoitteiden uusiminen, julkisivujen kunnostaminen, hallinnon sisäänkäynnin katokset, apuvälinevaraston liukuovijärjestelmät, alueen opaskartat ja viitoitukset, vastaanotto ja fysioterapian kutsu/hälytysjärjestelmät, pääsisäänkäynnin ovien uusiminen sähkökäyttöisiksi, piha-alueen maisemointi ja parkkialuejärjestelyt sekä vuodeosaston laajennuksen ja kuntoutustilojen jäähdytys.		350 000	
Uimahalli			
Tasausalaiden pinnoittaminen			
Poistoilman ulospuhalluskanavan muutostyöt			
Kiukaiden uusiminen	30 000		
Valkealampi			
Julkisivujen maalaus, salin sisäpuolen maalaus ja valaistuksen sekä lämmityspattereiden uusim.		30 000	
Vesikatteen uusiminen ja sosiaali ja pesutilojen kunnostus	50 000		
Vanha sairaala			
Alapohjan uusiminen ja tuulettaminen			75 000
Päivystävän lääkärin taukotilat ja eteisaulan ikkunoiden uusiminen		30 000	
Wilhelmiina			
Kattopinnoitteen uusiminen			
Parvekerakenteiden, sokkelin ja kuivatusjärjestelmän kunnostusta, kattopinnoitteen uusiminen			
Pesutilojen kunnostaminen	20 000		
Yhdistelmäuuni keskuskeittiöön			
Vanhainkoti Wilhelmiinaan / keskuskeittiöön johtavan yhdystien uusiminen ja päällystäminen		15 000	
Piha-alueen päällystäminen		20 000	

Peruskorjausmenot yht.

1 297 500 862 500 973 000 40 000

Peruskorjaustulot yht.

0 0 0 0

Peruskorjaus netto

1 297 500 862 500 973 000 40 000

INVESTOINNIT

KIINTEISTÖTOIMI MENOT YHT.

TA2019 TA2020 TS2021 TS2022

6 222 500 4 962 500 1 373 000 40 000

KIINTEISTÖTOIMI TULOT YHT.

-687 500 -184 096 -17 952 0

KIINTEISTÖTOIMI NETTO

5 535 000 4 778 404 1 355 048 40 000

YLEISET ALUEET

Kaavatiet

	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
Apilakaaren peruskorjaus ja päällystäminen	60 000			
Asuntoalueiden katujen kunnostus ja pinnoittaminen (vuosittainen määräraha)	75 000	75 000	75000	75000
Hallitien päällystäminen	14 000			
Hurmeentien peruskorjaus				75 000
Kaartusentien valaiseminen 2 km:n matkalta	40 000			
Kallistien päällystäminen				
Katuvalaistuksen rakentaminen Hautasenkydölle (ahman-, otson-, sudentie ja oravanpolku)		25 000		
Katuvalaistuksen rakentaminen Apilakaaren alueelle (uuttuloman-, orvokin- ja kielontie)			25 000	
Katuvalaistuksen rakentaminen Kiertotiele			15 000	
Katuvalaistuksen rakentaminen Parkatin- ja Mäntypolku, Parkatin-, Pietarin-, Hauvankankaan-, Peräkankaantie ja Nummipuronpolku			27 000	25 000
Katuvalaistuksen muutokset led-lamppuihin (ohjauskesk. v. 2014, uusiminen 2015--->)	100 000	100 000	50 000	50 000
Kaupintien päällystys (koulukeskus)				30 000
Kiertotien peruskorjaus ja päällystäminen			40 000	
Kinaporintien peruskorjaus ja päällystäminen	42 000		42 000	
Kiventien peruskorjaus ja päällystäminen Halpahallin liittymä 100 m	90 000	40 000		
Kivikonttien rakentaminen ja päällystäminen (Koskenvarren kevyen liikenteen väylä)		20 000		
Koivutien peruskunnostus ja päällystäminen	35 000			
Koulutien peruskunnostus ja päällystäminen (Lehtimäki)		40 000		
Koskenvarrentien kevyen liikenteen väylän rakentaminen kaava-alue	450 000	50 000		
Valtionapuehto ja neuvottelut ELY-keskuksen kanssa				
Kuntotien peruskorjaus ja päällystäminen			25 000	
Kurjen- ja Katajasaarentien valaistus	10 000			
Palotien rakentaminen		75 000		
Parkatinpolku, loppuosan rakentaminen		10 000		
Puhdistamontien peruskorjaus ja päällystäminen		15 000		
Rantatien päällystäminen			10 000	
Rengastien päällystäminen	84 000			
Suopuron ja Pynttärin alueen kaavateiden peruskorjaus ja päällystäminen			30 000	30 000
Teeritien peruskorjaus ja päällystäminen	40 000			
Tiirantien peruskorjaus ja päällystäminen	10 000			
Väinöntien valaistus		10 000		

Opastetaulujen lisäykset ja muutokset. Opastetaulu ja reitti Aaitokeskus 2016 (ei toteutunut v. 2016)	15 000			
Liikennemerkkien ja opasteiden uusinta taajama-alueella		10 000	10 000	
Turvallisuushankkeet, suojatieturvallisuuden parantaminen: Hirsikankaantie ja Hoiskontie	10 000			
Turvallisuushankkeet, suojatieturvallisuuden parantaminen: Vanhatie, Tehtaantie, Alajärventie, 7120, 7122, 17689	30 000			
Turvallisuushankkeet, suojateiden ja saarekkeiden rakent. Tehtaantie ja Pynttärei		25 000		
Turvallisuushankkeet, hidasteiden ja varoitusvalojen rakent. Kuopiontie (Nordautomation)		10 000		

Urheilu- ja ulkoilualueet. Ennen hankkeiden toteutumista on selvítettävä EU- ynnä muiden vastaavien ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

Urheilukeskusalueen kvl-väyliä rakentaminen ja alueen kunnostus		35 000		
Keskustan venesataman automaattipuomi ja valvontakamera		25 000		
Kiipeilytelineistö urheilukeskusalueelle			10 000	
Kitro 2 pesäpallokentän tekonurmen uusinta			65 000	
Moottorirata Suunnittelumäärärahan siirto 2019	10 000	10 000		
Jäähallin, yleisurheilukentän ja tennishallin parkkialueen päällystäminen 3800 m ²	35 000			
Rannankylän urheilukentän kunnostus (pituus- ja korkeushyppypaikat)	60 000	120 000		
Isoniemen venesataman laituripaikat soutuveneille 10 kpl	10 000			
Liikuntareittien/polkujen kunnostus kanaharju, lakis ja valaisimien muutos ledeiksi			10 000	10 000

Puistot ja uimarannat

Puistojen rakentaminen	20 000	20 000	20 000	
Pynttärin leikkikenttä	15 000			
Kitronpuiston leikkikentän aita (metallinen h=1200mm pakollinen turvallisuussyistä)		15 000		
Koirapuisto		15 000		
Uimarannat				
Paalijärven uimarannan kunnostaminen				
Kangaslammien hypylaiturin ja uimarannan kunnostaminen	15 000			
Laitureiden uusiminen Hauta-aho, Hoisko, Iiruu ja keskusta	40 000			
Uimarantojen rakentaminen ja peruskorjaus		10 000	10 000	
Senioripuiston rakentaminen kultakämmen rantaan			30 000	
Myllyvainion puiston saneeraus ja rakentaminen		30 000		
Liikennepuisto paloaseman leikkikentän vierelle			20 000	

YLEISET ALUEET MENOT YHT.

1 310 000 785 000 514 000 295 000

YLEISET ALUEET TULOT YHT.

0 0 0 0

YLEISET ALUEET NETTO

1 310 000 785 000 514 000 295 000

VESIHUOLTOLAITOS

	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
Vesilaitos				
Vesijohtoliittymien rakentaminen, (Vuotuinen määräraha liittämisiin)	20 000	30 000	20 000	20 000
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut				
Tukkuvesimittareiden (6-10 kpl) uusiminen etäluettaviksi ja kaivojen korjaus (nopeuttaa muutosten seuranta (mm vuodot))	20 000	10 000	10 000	
Porasharjun vesilinjaston ilmakaivojen uusinta		30 000	15 000	
Poraharjun vesilaitos, uuden porakaivon rakentaminen, koepumppaukset		15 000	10 000	
Porasharjun vesilaitos, Uudenkylän paineenkorotus / mittauskaivon uusinta		30 000		
Porasharjun vesilaitos, liirun jakokaivon saneeraus ja etäluennan asentaminen		15 000		
Paalijärvi-Teerinevan vesiosuuskunta / putkiston saneeraus. Katetaan osittain alueen perusmaksukorotuksella	100 000	100 000	100 000	100 000
Lehtimäen vesilaitos, vesimittarikaivon saneeraus Suokonmäellä		10 000		
Lehtimäen vesilaitos, vesilinjaston yhdistäminen Latojoki - Siirilä 2000 m(kriisivesi)			20 000	
Vesilaitos menot yhteensä	140 000	240 000	175 000	120 000
Vesilaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Vesilaitos netto yhteensä	140 000	240 000	175 000	120 000
Viemärlaitos				
Viemäreiden rakentaminen. Toimialuemääritys pakollinen.				
Viemäri liittymät, uusien liittymien kytkeminen	20 000	20 000	20 000	20 000
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut				
Hoiskon viemärointi (Kaartunen) siirto v 2017, (liittyy Kullanmutkan kunnallistekniikkaan) (arvioitu liittymätulo vuodelle 50 000 €)			100 000	
Lepistön viemäri Lehtimäki (20 kiint. - 2000 m) (Suunn. tarkennettava) siirto 2020			100 000	
Peräkylän viemäri, Lehtimäki, (Suunn. tarkennettava) siirto 2020			60 000	
Saukonkylä - Koskenvarsi viemäriverkon suunnittelu ja pohjatutkimus	20 000	10 000		600 000
Viemäriverkoston suunnittelumääräraha	30 000	15 000	15 000	10 000
Viemäriverkoston saneeraukset				
Jätevesipumppaamon saneeraus (1 pumppaamo/vuosi) (Alajärvi ja Lehtimäki)	70 000		70 000	35 000
Jätevesiverkoston saneeraus, Alajärvi ja Lehtimäki (mm. vuotovedet)	30 000	10 000	10 000	10 000
Jätevesiverkoston kuntotutkimus ja Lehtimäki (mm. vuotovedet)	20 000	20 000	10 000	
Jätevesiverkoston Murtoniemen pumppaamon uusinta (ympäristölausunnon perusteella)		10 000		
Alajärven jätevesipuhdistamo				
Uusi ympäristö lupa	30 000			
Väljän uusinta ja saneeraus (varmistuu lokakuun aikana)		70 000		
Lingon peruskorjaus ja oheislaitteet		15 000		
Kompostikentän päällystekorjaukset			10 000	
Puhdistamoalueen käytön suunnittelu ja hyödyntäminen			10 000	
Putkikatoksen rakentaminen		15 000		
Viemärlaitos menot yhteensä	220 000	185 000	405 000	675 000
Viemärlaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Viemärlaitos netto yhteensä	220 000	185 000	405 000	675 000
VESIHUOLTOLAITOS MENOT YHT	360 000	425 000	580 000	795 000
VESIHUOLTOLAITOS TULOT YHT	0	0	0	0
VESIHUOLTOLAITOS NETTO	360 000	425 000	580 000	795 000
INVESTOINNIT MENOT YHT.	8 700 150	7 015 400	2 924 000	1 212 000
INVESTOINNIT TULOT YHT.	-817 500	-402 453	-82 952	-10 000
INVESTOINNIT NETTO	7 882 650	6 612 947	2 841 048	1 202 000

5 RAHOITUSSUUNNITELMA

Tässä luvussa on esitetty Alajärven kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2020–2022. Suunnitelmavuosien 2021–2022 vuosikatteet ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia.

Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

1. **Toiminnan ja investointien rahavirta** pitää sisällään
  - a. *toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteesta ja satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseristä sekä
  - b. *investointien rahavirran*, joka muodostuu investointimenoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.
2. **Rahoituksen rahavirtaan** budjetoidaan antolainojen, lainakanan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

5.1 Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille syntyy toiminnan ja investointien rahavirrassa rahoitusali-jäämää vuonna 2020 noin 3,4 miljoonaa euroa.

5.1.1 Toiminnan rahavirta

Tulo-rahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskel-massa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulo-rahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnaiset erät sekä tulo-rahoituksen korjauserät.

TAULUKKO 75: RAHOITUSSUUNNITELMA 2020–2022

RAHOITUSSUUNNITELMA, 1000 €

	TP 2018	TA 2019 +muutos	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 660	1 949	3 180	2 248	1 424
Satannuaiset erät, netto					
Tulorahoituksen korjauserät	-58	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 209	-8 842	-7 015	-2 924	-1 212
Rahoitusosuudet investointeihin	575	804	392	73	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	140	10	10	10	10
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 892	-6 079	-3 433	-593	222
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0				
Antolainasaamisten vähennykset	7	7	7	7	7
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	8 000	7 000	5 000	4 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 531	-3 681	-4 138	-4 588	-4 838
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 962	200	63	63	63
Rahoituksen rahavirta	4 438	4 526	2 932	482	-268
Rahavarojen muutos	-454	-1 553	-501	-111	-46
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulo-rahoitus, %	34,84	24,25	48,01	78,85	117,49
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	23,84	16,64	29,57	30,25	23,56
Asukasmäärä 31.12.	9 705	9 770	9 700	9 600	9 550

5.1.2 Investointien rahavirrat

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti investointisuunnitelmassa.

Vuodelle 2020 on budjetoitu investointeihin määrärahoja yhteensä 7,0 M€, mikä on 1,9 M€ vähemmän kuin vuonna 2019. Rahoitusosuuksia on arvioitu saatavan 392.453 euroa. Käyttöomaisuuden myyntejä on suunnitelmassa vuosille 2020–2022 mutta yksilöityjä tietoja kohteista ja toteutumisesta ei voida kirjata.

5.2 Rahoituksen rahavirta

5.2.1 Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäykseen budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja *antolainasaamisten vähennykseen* budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

Alajärven kaupungin lainakannan arvioidaan runsaiden investointien vuoksi nousevan seuraavien vuosien aikana. Lainakanta nousee vuoden 2020 aikana 30,7 M€:oon, ja edelleen vuoden 2021 aikana 31,1 M€:oon. Vuoden 2022 maltilliset investoinnit eivät lisää lainakantaa. Vuoden 2022 lopussa lainakannan arvioidaan olevan 30.745.000 euroa.

Koko maan keskiarvo ”Laina asukasta kohti” oli vuoden 2018 kuntien tilinpäätöksessä 3.039 €/asukas ja vastaava luku Etelä-Pohjanmaalla oli 3.851 €/asukas. Alajärven kaupungin lainakanta nousee taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä 3.219 €/asukas.

TAULUKKO 76: PITKÄAIKAISEN LAINAKANNAN KEHITYS 2018–2022

LAINAKANNAN KEHITYS 2018-2022

	TP	TP arvio	TA	TA	TA
1000 eur	2018	2019	2020	2021	2022
Pitkäaikaisten lainojen lisäys/vähennys	468	4 233	2 862	412	-388
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys	2 000	0			
Kokonaislainamäärä	23 626	27 859	30 721	31 133	30 745
Laina/asukas,eur	2 434	2 851	3 167	3 243	3 219

5.2.3 Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikeaa edellä investointimenoihin merkityn kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4 Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos sekä korottomien velkojen muutos.

6 TALOUSSUUNNITELMA 2020–2021

6.1 Yleistä

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taaseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

6.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään, ja se on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamista ei voida enää siirtää vuodesta toiseen taloussuunnitelmissa, kuten ennen kuntalakia on ollut mahdollista.

Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmaa ei siis enää vaadita. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen kun alijäämää on kertynyt. Yksilöityjen toimenpiteiden hyväksymättä jättäminen on lainvastaisena kumottavissa.

Vuoden 2019 tilinpäätösarvio sisältää tällä hetkellä perusteltavat muutokset (tilanne 7/2019) mutta näköpiirissä on useita eri muuttujia, joiden perusteella voidaan arvioida tilinpäätöksen asettuvan selvästi yli 2 M€ alijäämäiseksi. Alajärven kaupungin taloussuunnitelman katsotaan

olevan kuntalain mukaisesti tasapainossa, koska suunnitelmavuosien alijäämät ovat katettavissa taseeseen kertyneillä ylijäämillä.

6.3 Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2021–2022

Alajärven kaupungin lautakuntaohjeet kehykset toimielimille talousarvion laadinnassa vuodelle 2020 on ollut lähtökohtaisesti vuoden 2018 tilinpäätös (ns. 0-kasvu pois lukien palkat). Raamissa tulee kuitenkin huomioida kustannuspaikkatasolla toiminnallisen muutoksen vaatima määrärahatarve joko lisäävästi tai vähentävästi (käyttötaloustulot ja -menot).

Kaupungin taloussuunnitelman vuosien 2021–2022 lähtökohtana on vuoden 2020 talousarvio. Sekä kaupungin tuloihin että menoihin on arvioitu vuodelle 2021 kuluttajahintaindeksin 1,5 %, palkankorotuksiin 2,0 % ja peruspalveluiden hintaindeksin 2,6 %:n mukainen kasvu. Vastaavat kasvuprosentit vuodelle 2022 ovat 2,0, 2,0 ja 2,5 %. Verotulot on arvioitu lähtökohtaisesti Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti sekä valtionosuudet kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennustekehikon mukaan. Rahoitustuotot ja -kulut on arvioitu edellisten vuosien keskiarvojen mukaan, pl. korkokulut, joissa on huomioitu kaupungin lisääntyvä lainamäärä. Poistot on laskettu investointisuunnitelma huomioiden.

Verotulojen perustana ovat Kuntaliiton veroennustekehikon tuottamat laskelmat, joiden perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot. Ennustekehikon perusteella verotulojen kehitys ennustaa vuosille 2020–2022 kohtuullisen hyvää kasvua.

Valtionosuuksien ennustaminen tuleville vuosille on ongelmallista, koska valtionosuusjärjestelmä kokee jatkuvia muutospaineita ja arvioita suunnitelmakauden valtionosuuksista ei ole käytettävissä. Taloussuunnitelmassa valtionosuuksissa on huomioitu tiedossa olevat valtionosuusmuutokset, joiden perusteella suunnitelmavuoden valtionosuudet arvioidaan säilyvän vuoden 2020 tasolla.

Rahoitustuotot ja -kulut arvioidaan kolmen vuoden keskiarvokehityksen mukaisesti, mutta korkokulujen on arvioitu hieman nousevan vuosittain. Poistot on arvioitu tarkistettuna investointisuunnitelman mukaisilla uudishankinnoilla.

Edellä mainitut toimenpiteet huomioon ottaen kaupungin taloussuunnitelmassa toimintakate heikkenee vuosittain edelliseen vuoteen verrattuna ensin v. 2020 n. 624.000 (1,0 % edellisestä vuodesta) ja v. 2021 1.635.000 (2,59 %) ja v. 2022 1.450.000 (2,24 %) euroa.

Edellä esitettyjen arvioiden perusteella Alajärven kaupungin taseessa olevat ylijäämät tulevat lähes kokonaan käytetyksi vuoden 2022 loppuun mennessä.

Alajärven kaupungin talous on siten hauraalla pohjalla ja edellyttää erittäin tarkkaa taloudenpitoa ja huolellisuutta. Varsinkin toimintakatteen jatkuva heikentyminen on huolestuttavaa, koska verotulojen ja valtionosuuksien katettavaksi jää toimintamenoista yhä suurempi osuus. Jo tilivuoden 2020 aikana joudumme palaamaan toimenpiteisiin, joilla enustettua alijäämää vältetään.

TAULUKKO 77: TULOSSUUNNITELMA/TALOUSSUUNNITELMA

1 000 €	Tilinpäätös tai Talousarvio	Kumulatiivinen yli/alijäämä
Kertynyt yli-/alijäämä	5 020	5 020
2017 yli-/alijäämä TP	3 624	8 644
2018 yli-/alijäämä, TP	-913	7 731
2019 yli-/alijäämä TP arvio	-2 107	5 624
2020 yli-/alijäämä TA	-373	5 251
2021 yli-/alijäämä TA	-1 080	4 171
2022 yli-/alijäämä TA	-1 739	2 432

TAULUKKO 78: TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022

TALOUSSUUNNITELMA 2020 - 2022, 1000 €

	TP 2018	TA 2019 + muutokset	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	29 186	42 166	42 166	42 761	43 402	44 270
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-41 606	-45 717	-45 717	-45 927	-46 846	-47 782
Palvelujen ostot	-38 046	-47 098	-47 098	-47 925	-49 171	-50 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 148	-5 896	-5 896	-6 061	-6 152	-6 275
Avustukset	-4 265	-4 541	-4 541	-4 498	-4 498	-4 498
Muut toimintakulut	-1 363	-1 335	-1 335	-1 395	-1 416	-1 444
Toimintakate	-61 242	-62 421	-62 421	-63 045	-64 680	-66 130
Verotulot	28 892	30 096	28 706	30 190	30 851	31 493
Valtionosuudet	35 055	34 426	35 069	36 137	36 137	36 137
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	20	12	12	12	15	13
Muut rahoitustuotot	152	146	146	145	148	146
Korkokulut	-212	-300	-300	-250	-275	-289
Muut rahoituskulut	-5	-10	-10	-10	-8	-9
Vuosikate	2 660	1 949	1 202	3 179	2 187	1 361
Poistot ja arvonalentumiset	-3 573	-3 309	-3 309	-3 552	-3 267	-3 100
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-913	-1 360	-2 107	-373	-1 080	-1 739
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-913	-1 360	-2 107	-373	-1 080	-1 739

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	32,28	40,32	40,32	40,41	40,16	40,10
Vuosikate / Poistot, %	74,45	58,90	36,33	89,50	66,94	43,92
Vuosikate, euroa / asukas	274	199	123	328	228	143
Asukasmäärä 31.12.	9 705	9 770	9 770	9 700	9 600	9 550

7 HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT

7.1 Keskushallinto

Hallinto ja talous	Tuloyksikkö Virka-/toiminimike	Lukumäärä			Muutokset +/- kpl
		TA 2018	TA 2019	TA 2020	
YLEISHALLINTO					
	Kaupunginjohtaja	1	1	1	0
HALLINTO JA TALOUS					
	Hallintojohtaja	1	1	1	0
	Arkistosihteeri	1	1	1	0
	Asuntosihteer	1	1	1	0
	Palvelusihteer	1	1	0,4	-0,6
	Toimistosihteer	2	2	2	0
	Talousjohtaja	1	1	1	0
	Sisäinen tarkastaja/hallintosihteeri	1	1	1	0
	Taloussuunnittelija	1	1	1	0
	Henkilöstöjohtaja	1	1	1	0
	Henkilöstösihteeri	1	1	1	0
	Yleinen edunvalvoja	1	1	1	0
	Edunvalvontasihteeri	1	1	1	0
	Työllisyyskoordinaattori			1	1
	Viestintäkoordinaattori			0,8	0,8
TPD-toiminta					
	Työsuojeluvaltuutettu	0,8	0,8	0,8	0
	Työsuojelupäällikkö	0,6	0,6	0,75	0,15
Hallinto ja talous yhteensä:		15,4	15,4	16,75	1,35

7.2 Perusturvalautakunta

Perusturvan henkilöstöluetteloluonnos TA2020

Perusturvaltk	Tuloyksikkö	Lukumäärä			
		TA2017	TA2018	TA2019	TA2020
Virka-toiminimike					
HALLINTO					
21012 Peruspalvelutoimisto					
	Peruspalvelujohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
	Taluspäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00
	Toimistosihteer	1,00	1,00	1,00	1,00
	Atk-vastaava	1,00	1,00	1,00	1,00
	Tietosuojavastaava	0,10	0,10	0,10	0,10
	Yhteensä	4,10	4,10	4,10	4,10
TUKIPALVELUT					
21021 Keskusvarasto					
	Keskusvarastonhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00
21022 Välinehuolto					
	Välinehuoltaja	2,00	2,00	3,00	3,00
	Yhteensä	3,00	3,00	4,00	4,00
HALLINTO JA TUKIPALVELUT YHT.		7,10	7,10	8,10	8,10

TA2020 Henkilöstöluetteloluonnos					
Tulosyksikkö	Lukumäärä				Muutos
	TA2017	TA2018	TA2019	TA2020	+/- kpl
Virka-toiminimike	TA2017	TA2018	TA2019	TA2020	TA2020
TERVEYSPALVELUT					
21900 Terveyspalvelujen hallinto					
Terveyspalvelujohtaja	0,25	0,25	0,25	0,25	
Avohoidon palveluvastaava	1,00	1,00	1,00	1,00	
Hygieniahoitaja			0,10	0,10	
Toimistos sihteeri	2,00	2,00	2,00	2,00	
Vastaava hammaslääkäri	0,20	0,20	0,50	0,25	
Yhteensä	3,5	3,5	3,9	3,6	
VASTAANOTTOPALVELUT					
22400 Vastaanotot/Lääkäripalvelut					
Terveyspalvelujohtaja	0,8	0,8	0,8	0,8	
Terveyskeskuslääkäri	4,0	4,0	4,7	4,7	
Apulaisylilääkäri	1,0	1,0	1,0	1,0	
Yhteensä	5,8	5,8	6,5	6,5	
Palveluohjaaja		1,0	1,0	1,0	
Sairaanhoitaja	7,0	7,0	10,0	10,0	
Lähihoitaja	1,0	2,0	1,0	1,0	
Toimistos sihteeri	3,0	2,0	3,0	3,0	
Yhteensä	11,0	12,0	15,0	15,0	
Vastaanotot/Lääkäripalvelut yhteensä	16,8	17,8	21,5	21,5	
22405 Vastaanotot/Hoitajapalvelut					
Terveydenhoitaja	3,5	3,5	4,5	4,0	
Sairaanhoitaja	6,0	6,0	6,0	7,0	
Debressiohvitaja		1,0	1,0	1,0	
Yhteensä	9,5	10,5	11,5	12,0	
22016 Kiirevastaanotto					
Terveyskeskuslääkäri	1,1	2,0	2,0	2,0	
Sairaanhoitaja	1,0	2,5	3,0	4,0	
Toimistos sihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	
Yhteensä	3,1	5,5	6,0	7,0	
VASTAANOTTOPALVELUT YHTEENSÄ	29,4	33,8	39,0	40,5	

TERVEYSNEUVONTA					
22018 Äitiysneuvola					
Lääkäri	0,2	0,2	0,2	0,2	
Terveydenhoitaja	1,8	1,8	1,8	1,8	
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0	
22019 Perhesuunnittelu					
Terveydenhoitaja	1,0	1,0	1,0	1,0	
Yhteensä	1	1	1	1	
22020 Lastenneuvola					
Lääkäri	0,4	0,4	0,5	0,5	
Terveydenhoitaja	3,0	3,0	4,0	3,5	
Yhteensä	3	3	4	4	
22023 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto					
Lääkäri	0,6	0,6	0,8	0,8	
Terveydenhoitaja	4,0	4,0	5,0	5,5	
Yhteensä	5	5	6	6	
TERVEYSNEUVONTA YHTEENSÄ	11,0	11,0	13,3	13,3	
SUUN TERVEYDENHUOLTO					
23505 JP hammashoitolat					
Vastaava hammaslääkäri	0,8	0,8	0,5	0,8	
Hammaslääkäri	3,5	3,5	5,5	5,5	
Vastaava hammashoitaja	1,0	1,0	1,0	1,0	
Hammashoitaja	6,0	6,0	8,0	8,0	
Suuhygienisti	2,0	3,0	4,0	4,0	
SUUN TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ	13,3	14,3	19,0	19,3	
TYÖTERVEYSPALVELUT					
23001 Työterveyshuolto					
Terveydenhoitaja	3,5	3,5	4,5		-4,5
Terveyskeskusavustaja	1,3	1,3	1,7		-1,7
Työfysioterapeutti	1,0	1,0	1,0		-1,0
Lääkäri	0,1		0,4		-0,4
TYÖTERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	5,9	5,8	7,6	0,0	
TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	62,95	68,25	82,60	76,55	-7,6

PÄIVÄTOIMINTA				
26045 A/Kuntouttava päivätoiminta				
sairaanhoitaja				
Lähihoitaja	1,5	1,0	1,8	0,8
päiväkeskustyöntekijä				
Kuntohoitaja	0,5			
Kodinhoitaja		1,0	0,6	0,6
Yhteensä	2,0	2,0	2,4	1,4
26046 V/Kuntouttava päivätoiminta				
Lähihoitaja	0,8	0,8	0,6	0,8
Kuntohoitaja	0,4	0,4		
Fysioterapeutti			0,2	0,2
Yhteensä	1,2	1,2	0,8	1,0
21514 Psyk. Päivätoiminta Harjulanpirtti				
Sairaanhoitaja	1,0	1,0	1,0	1,0
Lähihoitaja	1,0	1,0	1,0	1,0
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	2,0
PÄIVÄTOIMINTA YHTEENSÄ				
	5,2	5,2	5,2	4,4
KOTIHOITO JA PÄIVÄTOIMINTA YHTEENSÄ	60,7	66,7	88,7	94,9
TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN				
26104 Venla ja Väinö -koti				
Palveluvastaava	0,6	0,6	0,6	1,0
Sairaanhoitaja	3,0	3,0	3,0	3,0
Lähihoitaja	17,4	17,4	18,4	20,4
Hoiva-apulainen	3,0	3,0	2,0	1,0
Kuntohoitaja	0,2	0,2		
Fysioterapeutti			0,2	0,2
Varahenkilöstö:				
Lähihoitaja		3,0	3,0	4,0
Yhteensä	24,2	27,2	27,2	29,6
26058 Kaupinkartano				
Palveluvastaava	1,0	1,0	0,5	0,5
Sairaanhoitaja	1,0	1,0	0,5	0,5
Lähihoitaja	16,0	15,0	10,0	10,0
Kodinhoitaja	2,0	2,0	2,0	2,0
Varahenkilöstö:				
Lähihoitaja		3,0	3,0	3,0
Yhteensä	21,0	22,0	16,0	16,0
26061 Kultakämmen				
Palveluvastaava	1,0	1,0	1,0	1,0
Sairaanhoitaja	4,0	4,0	4,0	4,0
Lähihoitaja	21,5	21,5	21,5	21,5
Kodinhoitaja			0,3	0,3
Varahenkilöstö:				
Lähihoitaja	2,5	4,0	4,0	6,0
Yhteensä	29,0	30,5	30,8	32,8

26105 Wilhelmiina					
Palveluvastaava	1,0	1,0	0,6	0,6	
Sairaanhoidtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	
Lähihoitaja	11,0	11,0	11,0	11,0	
Kodinhoitaja			0,1	0,1	
Hoito-apulainen	2,0	2,0	2,0	2,0	
<i>Varahenkilöstö:</i>					
Lähihoitaja		2,0	2,0	3,0	1
Yhteensä	15,0	17,0	16,7	17,7	
26080 Intervalliosasto Vimpeli					
Palveluvastaava	0,4	0,4	0,4	0,5	
Sairaanhoidtaja	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lähihoitaja	7,5	7,5	7,5	7,5	
Fysioterapeutti	1,0	1,0	0,8	0,8	
Kuntohoitaja	0,4	0,4			
Terveyskeskusavustaja					
<i>Varahenkilöstö:</i>					
Lähihoitaja		2,0	2,0	2,0	
Yhteensä	11,3	13,3	12,7	12,8	
TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN YHT	100,5	110,0	103,4	108,9	
26071 Akuuttiosasto Alajärvi					
Palveluvastaava	1,0	1,0	1,0	1,0	
Terveyskeskuslääkäri (2014 +1 ostopalveluna)	0,5	0,5	0,5	0,5	
Sairaanhoidtaja	12,0	12,0	12,0	17,0	3
Lähihoitaja	9,0	9,0	9,0	9,0	
Terveyskeskusavustaja	1,0	1,0	1,0	1,0	
Fysioterapeutti	1,0	1,0	1,0	0,8	
<i>Varahenkilöstö:</i>					
Sairaanhoidtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	
Lähihoitaja	1,0	3,0	3,0	4,0	
Yhteensä	26,5	28,5	28,5	34,3	
HOIVA JA HOITO YHTEENSÄ	193,5	213,0	230,2	248,7	
KUNTOU TUSPALVELUT					
24011 Fysioterapia avopuoli					
Fysioterapeutti	4,0	4,0	4,0	4,6	
Kuntohoitaja					
Yhteensä	4,0	4,0	4,0	4,6	
24006 Toimintaterapia					
Toimintaterapeutti		1,0	1,0	1,0	
Yhteensä		1,0	1,0	1,0	
KUNTOU TUSPALVELUT YHTEENSÄ	4,0	5,0	5,0	5,6	
HOIVA- JA HOITOPALVELUT YHTEENSÄ	197,5	218,0	235,2	254,7	7

TA2020 Henkilöstöluetteloluonnos					
Tulosyksikkö	Lukumäärä				Muutokset +/- kpl
Virka-toiminimike	TA2017	TA2018	TA2019	TA2020	TA2020
SOSIAALIPALVELUT					
25009 Hallinto/sosiaalipalvelut					
Sosiaalipalvelujohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	
Toimistosihteerit	2,30	2,20	2,20	2,70	
Johtava sosiaalityöntekijä			0,50	0,50	
Hallinto yhteensä	3,30	3,20	3,70	4,20	
AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT					
Aikuisten psykososiaaliset palvelut					
21490 Mielenterveys avopalvelut					
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	
Psyk. Kotihoito/Päihde- ja mielenterveyspalv	0,50	1,00	1,00	1,00	
Yhteensä	2,50	2,00	2,00	2,00	
21535 Päihdetyöntekijä					
Sairaanhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	
Yhteensä	1,00	1,00	1,00	1,00	
Aikuisten psyk.sos.palvelut yhteensä	3,50	3,00	3,00	3,00	
AIKUISSOSIAALITYÖ					
25001 Sosiaalityö/Aikuissosiaalityö					
Sosiaalityöntekijä/palveluvastaava	0,60	0,60	0,00	0,00	
Aikuissosiaalipalveluiden johtava sosiaalityöntekijä			0,50	0,50	
Sosiaali-ohjaaja	2,50	2,00	2,00	2,00	
Sosiaalityöntekijä			0,50	0,50	
yhteensä	3,10	2,60	3,00	3,00	
25020 Alajärvi/Työpajatoiminta					
Työpajaohjaaja/ Yksilövalmentaja	1,00	2,00	2,00	2,00	
Työvalmentaja		1,00	1,00	1,00	
Yhteensä	1,00	3,00	3,00	3,00	
25021 Vimpeli/Työpajatoiminta					
Työpajaohjaaja / Yksilövalmentaja	2,00	2,00	2,00	2,00	
Yhteensä	2,00	2,00	2,00	2,00	
Aikuissosiaalityö yht.	6,10	7,60	8,00	8,00	
AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT YHT.	9,60	10,60	11,00	11,00	

PERHEPALVELUT				
25501 Lastensuojelun sosiaalityö				
Sosiaalityöntekijä	2,50	2,50	3,00	3,00
Johtava sosiaalityöntekijä			0,50	0,50
Sosiaalihoaja				
Yhteensä	2,50	2,50	3,50	3,50
25529 Varhaisen tuen sosiaalityö				
Sosiaalityöntekijä	0,50	0,50	1,00	1,00
Sosiaalihoaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhteensä	1,50	1,50	2,00	2,00
25538 Lapsiperheiden kotipalvelu				
Perhetyöntekijä	1,00	1,00	3,00	3,00
Yhteensä	1,00	1,00	3,00	3,00
25504 Varhaisen tuen perhetyö				
Perhehoaja	0,50	2,00	3,00	3,00
Yhteensä	2,00	2,00	3,00	3,00
25533 Lastensuojelun perhetyö				
Perhehoaja	0,50	2,00	3,00	3,00
Yhteensä	2,00	2,00	3,00	3,00
25570 Perheneuvola				
Psykologi	2,50	2,50	4,50	4,50
Sosiaalityöntekijä	0,50	0,50	0,50	0,50
Perheneuvoja	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhteensä	4,00	4,00	6,00	6,00
25502 Puheterapia				
Puheterapeutti	2,00	2,00	2,00	2,00
Yhteensä	2,00	2,00	2,00	2,00
25575 Lastenvalvoja				
Lastenvalvoja	0,50	0,50	0,50	0,50
Yhteensä	0,50	0,50	0,50	0,50
PERHEPALVELUT YHT.	15,50	15,50	23,00	23,00

VAMMAIS-JA KEHITYSVAMMAHUOLTO				
26505 Sosiaalityö ja palveluohjaus				
Sosiaalityöntekijä	0,40	0,40	0,90	0,00
Aikuispalveluiden johtava sosiaalityöntekijä				0,40
Sosiaalityöntekijä				0,50
Sosiaaliohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhteensä	1,40	1,40	1,90	1,90
26902 A/Henkilökohtainen avustaja				
Henkilökohtainen avustaja	1,00	0,69	0,69	0,69
Yhteensä	1,00	0,69	0,69	0,69
26565 A/Työtoiminta				
Palveluvastaava	0,50	0,50	0,50	0,30
Vastaava ohjaaja	2,00	2,00	2,00	1,00
Ohjaaja				1,00
Ryhmäavustaja				1,00
Yhteensä	2,50	2,50	2,50	3,30
26566 L/Työtoiminta				
Palveluvastaava	0,50	0,50	0,50	0,50
Vastaava ohjaaja	2,00	2,00	2,00	1,00
yhteensä	2,50	2,50	2,50	1,50
25029 La/Työtoiminta				
Palveluvastaava				0,20
Vastaava ohjaaja			1,00	1,00
Ohjaaja			3,00	3,00
Ryhmäavustaja			1,00	1,00
Yhteensä			5,00	5,20
26568 Erityislasten kuntoutusohjaus				
Kuntoutusohjaaja	0,50	0,50	1,00	1,00
Kuntoutusohjaaja	0,60	0,60	0,00	
Yhteensä	1,10	1,10	1,00	1,00
26589 Alarinteen asuntola, uusi nimi Alarinteen palveluasumisyksikkö				
Asuntolan hoitaja	1,00	1,00	1,00	0,00
Vastaava ohjaaja				0,50
Hoitaja	1,50	1,50	1,50	0,00
Ohjaaja				2,00
Yhteensä	2,50	2,50	2,50	2,50
26704 Rantakoti				
Vastaava lähihoitaja		1,00	1,00	
Vastaava ohjaaja				0,50
Lähihoitaja		1,50	1,50	
Ohjaaja				2,00
Yhteensä		2,50	2,50	2,50
26591 Sateenkaari Alajärvi				
Palveluvastaava	1,00	1,00	1,00	1,00
Hoitaja	9,40	9,40	9,00	9,00
Yhteensä	10,40	10,40	10,00	10,00
26594 Tuulikello Vimpeli				
Palveluvastaava	1,00	1,00	1,00	1,00
Sairaanhoidaja	1,00	1,00	1,00	1,00
Lähihoitaja	5,00	6,00	6,00	6,00
Yhteensä	9,00	8,00	8,00	8,00
VAMMAIS- JA KEHITYSVAMMAHUOLTO	30,40	31,59	36,59	36,59
SOSIAALIPALVELUT YHTEENSÄ	58,80	60,89	74,29	74,79

PERUSTURVAN HENKILÖSTÖLUETTELOLUONNOS

Tulosyksikkö		Lukumäärät				Muutos +/- kpl	TA2020	Muutos +/- kpl
		TA2017	TA2018	TA2019	2019 tilanne			
PERUS								
TURVA	Hallinto ja tukipalvelut	7,10	7,10	8,10	8,10		8,10	0,00
LTK	Terveyspalvelut ¹	62,95	67,35	82,60	82,60		76,55	-7,55
	Hoiva- ja hoitopalvelut ²	197,50	218,00	235,20	249,20	14,00	254,70	7,00
	Sosiaalipalvelut	58,80	60,89	74,79	74,79		74,79	0,00
	Perusturva yht.	326,35	353,34	400,69	414,69	14,00	414,14	-0,55

¹2020 Työterveyshenkilökunnan vähennys- 7,5

²Akuuttiosasto sh +3, Kultakämmen varahenkilöt +2, Venla ja Väinö lh +1, Wilhelmiina varahlö +1

Vuoden 2020 talousarviota varten on tarkastettu henkilöstöluettelo kokonaisuudessaan ja päivitetty tiedot vastaamaan tämän hetkistä tilannetta (9/2019).

Tämän vuoksi henkilöstöluettelon yhteenvetoon on tehty uusi sarake "2019 tilanne", joka vastaa nykyistä tilannetta todellisuudessa.

Hoidon ja hoivan varahenkilöstölisäykset eivät aiheuta lisäkustannuksia, sillä lisäresursseja vastaavat palkkakustannukset on vähennetty sijaismäärärahoista. Yllä muutokset koottuna yhteen.

7.3 Sivistyslautakunta

ALAJÄRVEN KAUPUNKI 2019 - 2021		HENKILÖSTÖSUUNNITELMA Virat ja toimet suurtuotteittain			
Tulosyksikkö Virka-/toiminimike					Muutokset +/-kpl
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TA 2020	
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Alajärvi					
Päivähoidonohjaaja	1	0	0		
Päiväkodinjohtaja	1	0	0		
Vastaava lastentarhanopettaja	5	0	0		
Varhaiskasvatuksen opettaja	6	11	12		1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	23	22	21		-1
Päivähoidon avustaja	8	7	7		
Perhepäivähoitaja	17	17	12		-5
Ryhmäperhepäivähoitaja	2	2	2		
Palveluohjaaja	1	0	0		
Varhaiskasvatuksen alue-esimies	0	3	3		
Yhteensä	64	62	57		-5
Vimpeli					
Vastaava lastentarhanopettaja	1	0	0		
Varhaiskasvatuksen opettaja	2	3	3		
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	7	7	7		
Päivähoidon avustaja	1	1	1		
Perhepäivähoitaja	3	3	3		
Yhteensä	14	14	14		0
Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteinen					
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	2		1
HALLINTO					
Alajärvi					
Sivistystoimenjohtaja	1	1	1		
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1		
Sivistystoimen talouspäällikkö	1	1	1		
Toimistosihteri	1	1	1		
Yhteensä	4	4	4		0

KOULUT				
Alajärvi				
Alakoulut				
Rehtori	1	1	1	
Luokanopettaja	46	46	43	-3
Mikäli valtuusto lakkauttaa Uusikylän koulun, yllä oleva luokanopettajien määrä laskee 41 opetta				
Tuntiop. (luokanopetus)	1	2	2	
Erityisluokanopettaja	1	1	1	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	7	7	7	
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	5	5	6	1
Edellisen rivin lisäys onPaalijärven esiopettaja				
Lehtori	2	2	2	
Tuntiopettaja (englanninopetus)	1	1	1	
Koulunkäynnin ohjaaja	26	26	29	3
Mikäli valtuusto lakkauttaa Uusikylän koulun, yllä oleva ohjaajien määrä laskee 28 ohjaajaan.				
Perhetyöntekijä	1	1	1	
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	92	93	94	1
	TP2018	TA2019	TA2020	Muutokset +/- kpl
Yläkoulu				
Rehtori	1	1	1	
Lehtori	23	20	20	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	6	6	6	
Erityisluokanopettaja	3	3	5	2
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	
Tuntiopettaja (erityisluokanop.)	2	2	0	-2
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1	1	1	
Koulunkäynnin ohjaaja	16	16	18	2
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	56	53	55	2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat				
Lehtori	5	5	5	0
Perusopetuksen ja Jamin yhteiset opettaja				
Lehtori	1	1	1	0
Lukio				
Rehtori	0,7	0,7	0,7	
Lehtori	8	8	8	
Tuntiopettaja	1	1	1	
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	10,7	10,7	10,7	0

Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat				
Lehtori	1	1	1	0
Vimpeli				
Perusopetus				
Rehtori	1	1	1	
Luokanopettaja	10	11	11	
Tuntiopettaja (luokanopetus)	2	1	1	
Lehtori	2	2	2	
Erietyluokanopettaja	1	1	1	
Erietyopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	2	2	2	
Tuntiopettaja	3	3	3	
Koulunkäynnin ohjaaja	10	10	10	
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	35	35	35	0
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat				
Lehtori	3	3	3	
Tuntiopettaja	3	3	3	
Yhteensä	6	6	6	0
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat				
Lehtori	6	6	6	0
Lukion rehtori	0,3	0,3	0,3	0
OPPILASHUOLTO				
Kuraattori	2,6	2,6	3,5	0,9
Koulupsykologi	0,75	1	1	0
Talousarvioon varattu psykologin palkka. Virkaa ei ole saatu täytettyä.				
Yhteensä	3,35	3,6	4,5	0,9
KANSALAIPOISTO	TP2018	TA2019	TA2020	Muutokset +/-kpl
Kansalaisopiston rehtori	1	1	1	
Toimistosihiteeri	1	1	1	
Opettajia	1	1	1	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	5	
Yhteensä	8	8	8	0
MUSIIKKIOPISTO				
Alajärvi				
Rehtori	1	1	1	
Opettaja	3	3	3	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	2	2	2	
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	15	16	16	
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	22	23	23	0

Kurikka				
Apulaisrehtori	1	1	1	
Opettaja	5	5	5	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	5	
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	13	12	12	
Yhteensä	24	23	23	0
MUSEOTOIMI				
Museontoimenjohtaja	1	1	1	
Museolehtori	1	1	1	
Museomestari	0,5	0,5	0,5	
Museoapulainen	0,8	0,8	0,8	
Museosihteeri	0,5	1	1	
Yhteensä	3,8	4,3	4,3	0
KIRJASTOTOIMI				
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	
Kirjastonhoitaja	2	2	2	
Kirjastosihteerit	2,52	3	3	
Kirjatoautosihteerit	1	1	1	
Alajärven koulukeskuksen kirjasto kirjastosihteeri	0,6	0	0	
Yhteensä	7,12	7	7	0
Vimpeli				
Kirjastosihteerit	2	2	2	0
VAPAA-AIKATOIMI				
Alajärvi				
Vastaava ohjaaja	1	1	1	
Ohjaaja	2	3	3	
Etsivä nuorisotyö	2	2	2	
Työpajan ohjaaja	2	2	2	
Kahvio työntekijä	2,5	2,5	2,5	
Uinninvalvoja	3	3	3	
Laitosmies	2	2	3	1
Hallimestari	1	1	1	
Yhteensä	15,5	16,5	17,5	1
Vimpeli				
Ohjaaja	1	1	0	-1
YHTEENSÄ	382,77	380,1	380,3	-0,1

7.4 Tekninen lautakunta

TULOS- ALUE	Tulosyksikkö Virka-toiminimike	Henkilölukumäärä				Muutos
		TA2017	TA 2018	TA2019	TA2020	
TELA	HALLINTO					
	Muu hallinto					
	Tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00	1	
	Toimistosihteeri	1,20	1,20	1,20	1,2	
	ma. Työmaavalvoja	2,00	1,00	1,00	0	-1,00
	Yhteensä	4,20	3,20	3,20	2,2	-1,00
	Yhdyskuntasuunnittelu					
	Kaavoituspäällikkö	1,00	1,00	1,00	1	
	Maanmittausteknikko	1,40	1,40	1,40	1	-0,40
	Toimistosihteeri	0,50	0,50	0,50	0,5	
	Yhteensä	2,90	2,90	2,90	2,5	-0,4
	Rakennustarkastus					
	Rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00	1,00	
	Toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	
	yhteensä	2,00	2,00	2,00	2,00	0
	Tilapalvelut					
	Tilapalvelupäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	
	Rakennusmestari		0,50	0,50	0,33	-0,17
	Kiinteistöesimies	1,00	1,00	1,00	1,00	
	Ammattimies	7,75	8,00	7,00	6,00	-1,00
	Ravitse.työntekijä/laitoshuoltaja	0,50	0,50	0,50	0,50	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja, Alakylä	0,13	0,13	0,13	0,09	-0,04
	Ravitsemistryöntekijä, Hoisko	0,26	0,26	0,00	0,00	
	Laitoshuotaja-talonmies, Hoisko			0,38	0,38	
	Laitoshuoltaja, Myllykangas	0,13	0,13	0,13	0,09	-0,04
	Suurtalouskokki-talonmies, Paalijärvi	0,24	0,24	0,24	0,15	-0,09
	Laitoshuoltaja-talonmies, Ylikylä	0,15	0	0,00	0,00	
	Tuntipalkkaiset					
	Kirvesmies	3,00	3,00	2	2	
	Putkiasentaja	1,00	1,00	0	0	
	Kiinteistöhuoltoesimies	1,00	1,00	1	1	
	Yhteensä	16,16	16,76	13,88	12,54	-1,34
	Puhdistuspalvelut					
	Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	0,50	
	Puhdistuspalveluesimies	2,00	2,00	1	1	
	Puhdistuspalveluohjaaja/laitoshuoltaja			1	1	
	Laitoshuoltaja	39,64	39,64	39,64	39,64	

Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,15	0,15	0,15	0,5	0,35
Ravits.työntekijä	0,20	0,20	0,00	0,00	
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,15	0,15	0,15	0,15	
Puhdistuspalveluesimies (laitoshuoltaja)	0,00	0,00	0	0	
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,05	0,05	0,05	0,13	0,08
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,41	0,41	0,41	0,13	-0,28
Laitoshuoltaja-talonmies	0,85	1,00	1,60	0,00	-1,60
Yhteensä	43,95	44,10	44,50	43,05	-1,45
Ravitsemispalvelut					
Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	1	
Ravitsemispalveluesimies	3,00	3,00	3,00	3,00	
Vastaava suurtalouskokki	2,00	2,00	2,00	2,00	
Ravitsemistryöntekijä	4,96	4,96	3,56	1,50	-2,06
Suurtalouskokki	19,00	19,00	20,50	19,00	-1,5
Laitoshuoltaja/ruokapalvelutyöntekijä	0,50	0,50	0,50	0,00	-0,5
Ruokapalvelutyöntekijä	0,65	0,65	0,65	1,17	0,52
ravits.työntekijä/laitoshuoltaja	0,60	0,50	0,50	0,50	
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	2,88	2,88	2,88	3,07	0,19
Suurtalouskokki-talonmies				0,85	0,85
Laitoshuoltaja/ravitsemistryöntekijä	0,31	0,31	0,31	0,00	-0,31
Ammattimies	0,75	0,50	0,50	0,00	-0,5
Yhteensä	35,15	34,80	34,90	31,59	-3,31
Yleiset alueet					
Yleisten alueiden päällikkö	0,63	0,50	0,50	0,50	
Rakennusmestari		0,50	0,50	0,34	-0,16
Puutarhuri	1,00	1,00	1,00	1,00	
Liikuntapaikkavastaava		0,50	0,50	0,50	
Liikuntapaikkajoen hoitaja		3,00	4,00	4,00	
Tuntipalkkaiset					
Yleisten alueiden esimies	1,00	1,00	1,00	1,00	
Ammattimies	1,00	1,00	1,00	1,00	
Yhteensä	3,63	7,50	8,50	8,34	-0,16
Vesihuoltolaitokset					
Yleisten alueiden päällikkö		0,50	0,50	0,50	
Rakennusmestari				0,33	0,33
Toimistosihteer	0,50	0,30	0,3	0,3	
Vesihuoltolaitoksen esimies	1,00	1,00	1	1	
Ammattimies	1,00	2,00	2	2	
Yhteensä	2,50	3,80	3,80	4,13	0,33
Yhteensä	108,49	115,06	113,68	106,35	-7,33

7.5 Maaseututoimi

MAASEUTUTOIMI	Tulosyksikkö	Ammattinimike	TA2018	TA2019	TA2020	Muutokset +/- kpl
						TA2020
	Maaseutupalvelut	maaseututoimenjohtaja	1	1	1	0
		maaseutuasiamies	2	2	2	0
		toimistosihtööri	1	2	1,5	-0,5
		harjoittelija	0,8	0	0	0
	Lomituspalvelut hallinto	lomatoimenjohtaja	1	1	1	0
		lomatoimen sihteeri	1	1	0,5	-0,5
		lomatoimenohjaaja	2	2	2	0
	Lomituspalvelut kotieläintilat	maatalouslomittaja	41	40	35	-5
	Maaseututoimi yhteensä		49,8	49	43	-6

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma, ulkoinen 2020

s. 1-2

8.2 Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2020

s. 3-4

8.3 Käyttötalousosa hallintokunnittain 2020, ulkoinen/sisäinen

s. 5-14

8.4 Rahoituslaskelma 2020-2022

s. 15

8.5 Investoinnit 2020-2022

s. 16-25

8.6 Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen

s. 26-30